

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO

Gminy Jordanów Śląski na lata 2004-2006

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
I. Wstęp.....	4
II. Cel Narodowego Planu Rozwoju.....	6
III. Cel Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004-2006.....	21
IV. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	22
V. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza w Gminie	22
VI. Plan Rozwoju Lokalnego. Cele. Kierunki. Działania.....	33
Zestawienie sumaryczne inwestycji Gminy Jordanów Śląski.....	39
VII. Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego.....	43
VIII. System monitorowania i ewaluacji Planu w Gminie Jordanów Śląski	44
IX. Sposoby oceny Planu.....	56
X. Podsumowanie. Strategia Promocji Planu Rozwoju Lokalnego.....	57

Wprowadzenie

W związku z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej kraj nasz został zobowiązany do przygotowania na poziomie krajowym dokumentów programowych, na podstawie których wdrażane będą fundusze strukturalne oraz Fundusz Spójności. Dokumentem określającym najważniejsze działania strukturalne, które Polska, będąc członkiem Unii Europejskiej, zmierza uruchomić w latach 2004-2006 jest Narodowy Plan Rozwoju.

Gmina Jordanów Śląski planując działania w oparciu o fundusze strukturalne musi przestrzegać podstawowych zasad. Jedną z nich jest zasada programowania. W związku z tą zasadą gmina przygotowała Plan Rozwoju Lokalnego, zawierający krótką charakterystykę gminy oraz zadania przedstawiane do dofinansowania z funduszy strukturalnych.

Wszystkie zaproponowane inwestycje będą kompatybilne z celami Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Jordanów Śląski, co zapewni jej harmonijny rozwój.

W planie ujęto również możliwości wpisywania poszczególnych inwestycji do krajowych dokumentów programowych tj. do priorytetów i działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Sektorowych Programów Operacyjnych. Zawarte w planie inwestycje dotyczą lat 2004-2006. Zaproponowane zostały również wstępne inwestycje na dalszy okres programowania 2007-2013. Dokument zawiera działania dotyczące monitorowania planu oraz systemu wdrażania.

Plan Rozwoju Lokalnego przyjęty uchwałą Rady Gminy Jordanów Śląski będzie podstawą ubiegania się o fundusze strukturalne.

I. WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Gminy Jordanów Śląski na lata 2004 – 2006, a także wskazuje planowane działania w latach 2007 – 2013.

Dokument został przygotowany w oparciu o następujące dokumenty o charakterze programującym:

- Narodowy Plan Rozwoju
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
- Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wrocławskiego

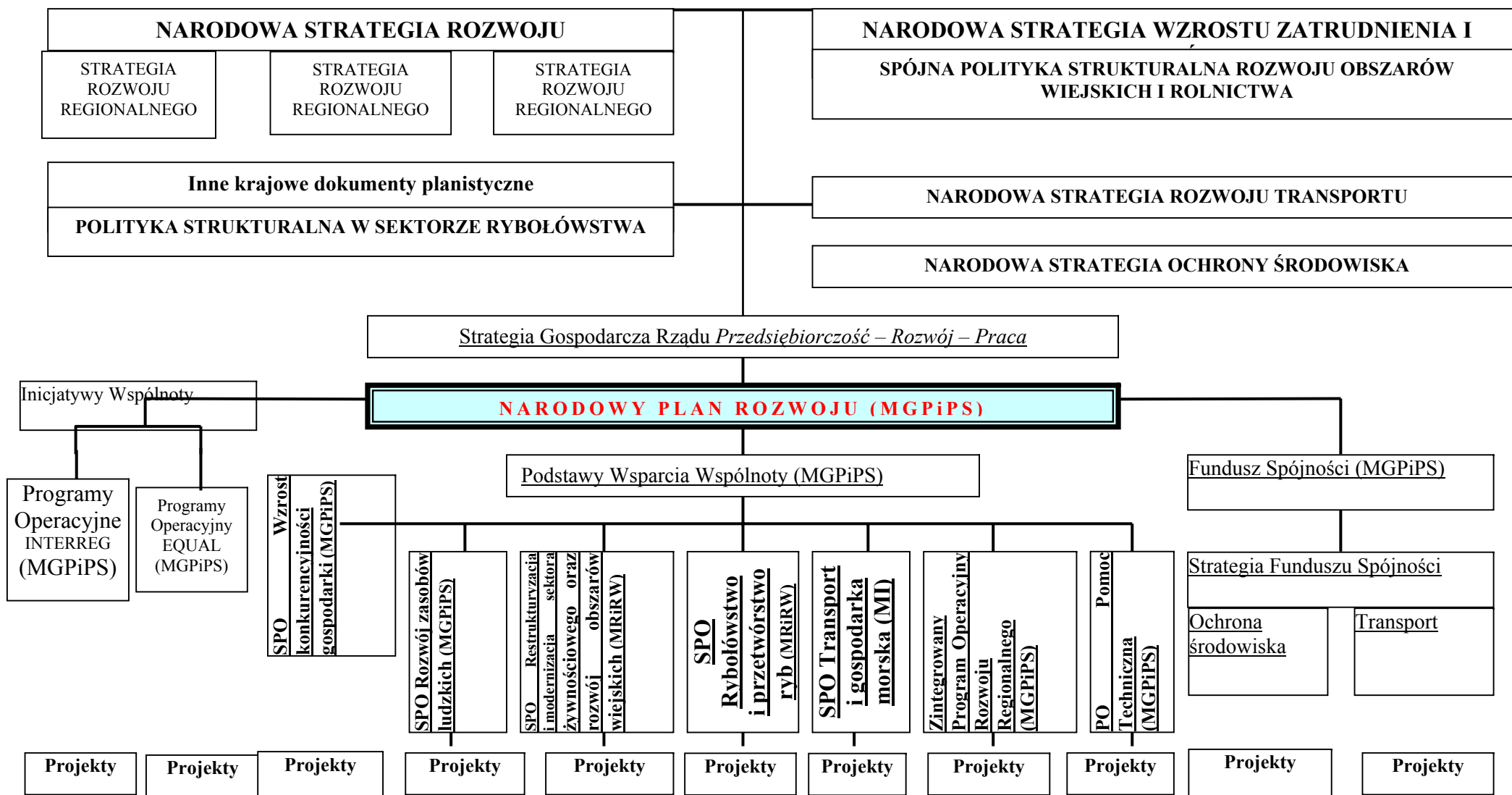
Konstrukcja Planu Rozwoju Lokalnego, w znaczącym stopniu, opiera się również na dokumentach wypływających z Narodowego Planu Rozwoju, czyli m.in.: Sektorowych Programach Operacyjnych (schemat nr 1).

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, formułuje cele i zawiera opis strategii zmierzającej do osiągnięcia rozwoju społecznego, gospodarczego. Szacuje spodziewane efekty planowanych interwencji i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych gminy.

Dokument oparty został na założeniach ujętych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy oraz wnioskach mieszkańców Gminy przekazywanych w trakcie konsultacji społecznych podczas obrad Rady Gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego 2004-2006 będzie służył jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych wyłącznie z zasobów środków własnych, jak również pozwoli określić wysokość interwencji z funduszy unijnych.

Powiązania NPR z innymi dokumentami strategicznymi i jego miejsce w systemie programowania.

II. Cel Narodowego Planu Rozwoju

Cel Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 i strategia jego osiągnięcia, uwzględnia nie tylko horyzont kilku najbliższych lat po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, ale także odnosi się do wyzwań, które będą aktualne i wspólne dla wszystkich krajów UE, także w następnym okresie programowania, tj. co najmniej do roku 2013.

CEL STRATEGICZNY NARODOWEGO PLANU ROZWOJU FORMUŁOWANY Z TEJ PERSPEKTYWY OKREŚLA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

CELEM STRATEGICZNYM NARODOWEGO PLANU ROZWOJU JEST ROZWIJANIE KONKURENCYJNEJ GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ZDOLNEJ DO DŁUGOFALOWEGO, HARMONIJNEGO ROZWOJU, ZAPEWNIĄCEJ WZROST ZATRUDNIENIA ORAZ POPRAWĘ SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ, EKONOMICZNEJ I PRZESTRZENNEJ Z UNIĄ EUROPEJSKĄ NA POZIOMIE REGIONALNYM I KRAJOWYM

WYKONUJĄC POWYŻSZY CEL POLSKA BĘDZIE DAŻYĆ DO ZAPEWNIENIA WYSOKIEGO POZIOMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZGODNIE Z ZAPISAMI TRAKTATU KONSTYTUUJĄCEGO UNIĘ EUROPEJSKĄ ORAZ ZOBOWIĄZANIAM I AKCESYJNYMI. REALIZACJA CELU STRATEGICZNEGO ODBYWAĆ SIĘ BĘDZIE POPRZEC OSIĄGANIEM CELÓW CZĄSTKOWYCH, ZDEFINIOWANYCH W ODPOWIEDZI NA WYZWANIA KONKURENCJI GLOBALNEJ, PRZED JAKIMI STOI POLSKA WRAZ Z INNYMI KRAJAMI UE ORAZ Z WNIOSKÓW WYNIKAJĄCYCH Z ANALIZY SŁABYCH I MOCNYCH STRON POLSKIEJ GOSPODARKI A TAKŻE SZANS I ZAGROŻEŃ PRZED NIĄ STOJĄCYCH W PIERWSZYCH LATACH CZŁONKOSTWA W UE.

W ŚWIETLE TYCH ZAŁOŻEŃ PRZYJĘTO PIĘĆ PODSTAWOWYCH CELÓW CZĄSTKOWYCH NPR NA LATA 2004-2006:

- wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB,
- zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia,

- włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej,
- intensyfikacja procesu zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej,
- WSPOMAGANIE UDZIAŁU W PROCESACH ROZWOJOWYCH I MODERNIZACYJNYCH WSZYSTKICH REGIONÓW I GRUP SPOŁECZNYCH W POLSCE.

Cele NPR będą realizowane za pomocą programów i projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych w ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty i Inicjatyw Wspólnotowych, projektów z udziałem Funduszu Spójności, a także przedsięwzięć i wieloletnich programów rozwojowych finansowanych wyłącznie ze środków krajowych. Do czasu zakończenia realizacji programów Phare, ISPA, oraz SAPARD także te instrumenty pomocy przed-akcesyjnej UE będą miały swój wkład w realizację celów NPR. Istotne znaczenie dla osiągnięcia zamierzonych celów będą też miały, niezbędne do podjęcia działania o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym.

W ramach NPR, w oparciu o wynegocjowane z Komisją Europejską Podstawy Wsparcia Wspólnoty, realizowane będzie pięć sektorowych programów operacyjnych, jeden zintegrowany program operacyjny rozwoju regionalnego oraz program operacyjny pomocy technicznej.

**WYKAZ PROGRAMÓW OPERACYJNYCH WRAZ Z
INSTYTUCJAMI ODPOWIEDZIALNYMI ZA ICH PRZYGOTOWANIE**

Nazwa Programu	Instytucja przygotowująca program
SPO WZROST KONKURENCYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW	MINISTERSTWO GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
SPO ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH	MINISTERSTWO GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
SPO RESTRUKTURYZACJA I MODERNIZACJA SEKTORA ŻYWNOŚCIOWEGO ORAZ ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH	MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
SPO RYBOŁÓWSTWO I PRZETWÓRSTWO RYB	MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
SPO TRANSPORT - GOSPODARKA MORSKA	MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY
ZPORR - ZINTEGROWANY PROGRAM OPERACYJNY ROZWOJU REGIONALNEGO – Rozwój regionalny	MINISTERSTWO GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ (WE WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDAMI WOJEWÓDZTW)
PROGRAM OPERACYJNY - POMOC TECHNICZNA	MINISTERSTWO GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Struktura i treść programów operacyjnych wynika z celów i strategii ich osiągnięcia określonych w Narodowym Planie Rozwoju. Podział środków strukturalnych zaangażowanych w realizację poszczególnych programów odzwierciedla ich stopień istotności dla budowania podstaw wzrostu konkurencyjności i spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z krajami i regionami Unii Europejskiej oraz uwzględnia faktyczne możliwości absorpcyjne.

1. Program operacyjny – Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw.

Celem głównym programu jest poprawa pozycji konkurencyjnej polskiej gospodarki funkcjonującej w warunkach otwartego rynku. Cel programu będzie osiągnięty poprzez koncentrację środków finansowych kierowanych bezpośrednio do sektora przedsiębiorstw, sektora naukowo-badawczego oraz instytucji otoczenia biznesu (w tym administracji publicznej szczebla krajowego w zakresie rozwoju społeczeństwa

informacyjnego) na najbardziej efektywne, gwarantujące wzrost innowacyjności produktowej i technologicznej projekty i przedsięwzięcia.

Skuteczna realizacja celu programu jest uwarunkowana w dużej mierze powodzeniem przedsięwzięć o charakterze prawnym i organizacyjnym, wynikających ze strategii gospodarczej rządu. Likwidacja barier dla działalności gospodarczej w powiązaniu ze ściśle ukierunkowaną pomocą publiczną pozwoli, w stosunkowo krótkim czasie, na- zdynamizowanie wzrostu gospodarczego, zwiększenie poziomu zatrudnienia w najbardziej efektywnych sektorach przemysłu i usług oraz stworzy podstawy do zwiększania konkurencyjności całej polskiej gospodarki.

Głównymi beneficjentami wsparcia udzielonego w ramach programu będą przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu oraz instytucje sfery naukowo-badawczej.

Priorytety realizowane w ramach SPO Wzrost konkurencyjności gospodarki to:

- Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności z wykorzystaniem instytucji otoczenia biznesu,
- Zwiększanie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw

2. Program operacyjny – Rozwój zasobów ludzkich

Głównym celem Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich jest budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy. Cel ten jest zgodny z celem strategicznym UE przyjętym w 2000 r. podczas szczytu Lizbońskiego Rady Europejskiej, zgodnie z którym UE powinna stać się najbardziej konkurencyjną, dynamiczną i opartą na wiedzy gospodarką światową, zdolną do stałego wzrostu gospodarczego z większą ilością lepszych miejsc pracy i większą spójnością społeczną.

Cel ten ma zostać osiągnięty m.in. poprzez realizację Europejskiej Strategii Zatrudnienia.

CEL GENERALNY SOP RZL REALIZOWANY BĘDZIE PRZEZ CELE SZCZEGÓŁOWE:

- poprawę zatrudnienia poprzez rozwój jakości zasobów ludzkich,
- rozwój przedsiębiorczości,
- poprawę zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników do warunków zmieniającego się rynku,
- wzmocnienie polityki równości szans na rynku pracy.

Głównymi beneficjentami wsparcia dostarczonego w ramach usług dla osób będą bezrobotni, zagrożeni bezrobociem, absolwenci, osoby pracujące zainteresowane podwyższeniem swoich kwalifikacji, osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą, pracodawcy (głównie MSP), kobiety, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby niepełnosprawne, młodzież pochodząca z rodzin patologicznych i wypadająca z systemu szkolnego oraz osoby korzystające długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej: osoby uzależnione, bezdomni, byli więźniowie, młodzież opuszczająca placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, osoby długotrwale bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy i uchodzący.

Beneficjenci pomocy dostarczanej w ramach usług dla systemów to jednostki centralne (w tym Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu), instytucje rynku pracy (publiczne i niepubliczne), samorządy, placówki edukacyjne i szkoleniowe, partnerzy społeczni, w tym organizacje pozarządowe.

Priorytety realizowane w ramach SPO Rozwój zasobów ludzkich to:

- aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej,
- rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy.

3. Program operacyjny – Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich

GŁÓWNYMI CELAMI PROGRAMU OPERACYJNEGO JEST POPRAWA KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI ROLNO-ŻYWNOŚCIOWEJ ORAZ ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH. AKCESJA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ I WŁĄCZENIE SEKTORA ROLNO-ŻYWNOŚCIOWEGO DO JEDNOLITEGO RYNKU ROZSZERZY MOŻLIWOŚCI ZBYTU POLSKICH PRODUKTÓW, LECZ JEDNOCZEŚNIE WZMOCNI KONKURENCJĘ. W ZWIĄZKU Z TYM, W CELU SPROSTANIA KONKURENCJI NA RYNKU WEWNĘTRZNYM NALEŻY WYKORZYSTAĆ ISTNIEJĄCE REZERWY KONKURENCYJNOŚCI LEŻĄCE PO STRONIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW PRODUKCYJNYCH) I NOWYCH TECHNOLOGII (INNOWACYJNOŚĆ).

Istotna jest poprawa dochodów w rolnictwie i na wsi oraz ograniczenie bezrobocia ludności wiejskiej. Poprawa dochodów jest możliwa poprzez lepsze wykorzystanie czynników produkcji, modernizację technologii oraz dywersyfikację produkcji rolnej lub podejmowanie działań towarzyszących. W sytuacji słabo rozwiniętego na obszarach wiejskich rynku pracy oraz wysokiej stopy bezrobocia (również ukrytego) niezbędne są uzupełniające działania na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy i samozatrudnienia współfinansowanych przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny.

Program ma na celu także poprawę bezpieczeństwa i jakości żywności oraz rynkowe ukierunkowanie produkcji. Inwestycje zmierzające do poprawy standardów higienicznych, sanitarnych i jakościowych w produkcji żywności oraz działania mające na celu ochronę środowiska i poprawę dobrostanu zwierząt stanowią priorytetowy obszar niniejszego programu. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich i prawo do zaspokojenia aspiracji rozwojowych obecnej generacji oraz przyszłych pokoleń odnosi się w zasadniczej mierze do aspektów środowiskowych rozwoju gospodarczego. Oznacza to również prowadzenie polityki rozwojowej w sposób zapewniający trwałość struktur społecznych, gospodarczych i kulturowych w długim horyzoncie czasowym.

Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich wiąże się z koncepcją wielofunkcyjności, kształtowaniem warunków dla różnorodnej działalności ekonomicznej prowadzonej z poszanowaniem aspektów środowiskowych, rozwoju funkcji społecznych, kulturalnych oraz dbałością o zapewnienie mieszkańcom dobrych warunków życia. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa jest zgodny z

oczekiwaniami społecznymi, a zarazem stabilizuje funkcje ekonomiczne gospodarstw.

Odbiorcami pomocy programu operacyjnego będą podmioty prowadzące działalność rolniczą – rolnicy, prowadzący gospodarstwo rolne (osoby fizyczne i prawne), producenci rolni reprezentowani przez zrzeszenia/stowarzyszenia lub władze samorządowe, przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, spółki wodne, których statutowy cel jest związany z działalnością rolniczą oraz Lasy Państwowe.

Priorytetami programu są:

- wspieranie zmian i dostosowań w rolnictwie,
- zrównoważony rozwój obszarów wiejskich,
- rozwój i dostosowanie do norm WE przetwórstwa artykułów rolnych

4. Program operacyjny – Rybołówstwo i przetwórstwo ryb

CELEM STRATEGICZNYM PROGRAMU JEST RACJONALNA GOSPODARKA ZASOBAMI WÓD I POPRAWA EFEKTYWNOŚCI SEKTORA RYBACKIEGO ORAZ PODNIESIENIE KONKURENCYJNOŚCI POLSKIEGO RYBOŁÓWSTWA I PRZETWÓRSTWA RYBNEGO. PRODUKTY RYBOŁÓWSTWA I PRZETWÓRSTWA POWINNY ODPOWIADAĆ ZAPOTRZEBOWANIU RYNKU KRAJOWEGO POD WZGLĘDEM CENY I JAKOŚCI ORAZ POWINNY BYĆ KONKURENCYJNE NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH.

Beneficjentami końcowymi pomocy będą przede wszystkim armatorzy statków rybackich, właściciele i dzierżawcy portów, zintegrowane kolektywne grupy właścicieli i rodzin rybackich, rybacy, organizacje rybaków śródlądowych, właściciele gospodarstw rybackich, właściciele zakładów przetwórczych o określonych możliwościach wdrożenia nowych technologii, hurtownicy, detaliści, placówki naukowo-badawcze, uczelnie.

W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO RYBOŁÓWSTWO I PRZETWÓRSTWO RYB REALIZOWANE BĘDĄ CZTERY PRIORYTETY:

- DOSTOSOWANIE NAKŁADU POŁOWOWEGO DO ZASOBÓW,
- ODNOWA I MODERNIZACJA FLOTY RYBACKIEJ,

- OCHRONA I ROZWÓJ ZASOBÓW WODNYCH, CHÓW I HODOWLA RYB, RYBACKIE URZĄDZENIA PORTOWE, PRZETWÓRSTWO I RYNEK RYBNY, RYBOŁÓWSTWO ŚRÓDLĄDOWE,
- INNE DZIAŁANIA (SPOŁECZNE, RYNKOWE, INNOWACYJNE).

5. Program operacyjny – Transport – Gospodarka Morska

GŁÓWNYM CELEM STRATEGICZNYM PROGRAMU JEST ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI TRANSPORTOWEJ KRAJU ORAZ POLEPSZENIE DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENNEJ MIAST, OBSZARÓW I REGIONÓW POLSKI W UKŁADZIE UNII EUROPEJSKIEJ. REALIZACJA TEGO CELU NASTĘPOWAĆ BĘDZIE PRZEZ PRZYŚPIESZENIE PROCESU MODERNIZACJI I ROZBUDOWY INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ, MODERNIZACJĘ GŁÓWNYCH LINII KOLEJOWYCH, ROZBUDOWĘ SIECI DROGOWEJ, POPRAWĘ DOSTĘPU DO PORTÓW MORSKICH WAŻNYCH DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ MODERNIZACJĘ LINII KOLEJOWYCH DLA POPRAWY OBSŁUGI AGLOMERACJI MIEJSKICH.

Działania, które będą podejmowane w tym zakresie, wynikają z głównych celów unijnej polityki przestrzennej, sformułowanych w ESDP (European Spatial Development Perspective), ale także z celów polityki przestrzennej Polski sformułowanych w koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju. Zgodnie z tymi politykami, rozbudowa infrastruktury transportowej Polski powinna z jednej strony uwzględniać policentryczny układ osadniczy kraju, a z drugiej – zapewnić dalszy rozwój tego układu.

Takie działania są bowiem podstawą zaistnienia sprawnego i efektywnego systemu transportowego w układzie krajowym i europejskim. Wysoka dostępność do sieci transportowej (i telekomunikacyjnej) jest warunkiem wstępnym wzmocnieniu konkurencyjności regionów. Jeżeli tego warunku nie uda się spełnić, nie będzie możliwe polepszanie sytuacji społecznej i ekonomicznej obszarów peryferyjnych i zapóźnionych w rozwoju. Co więcej, poziom konkurencyjności kraju będzie coraz niższy w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej.

Końcowymi beneficjentami pomocy będą: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Urzędy Morskie (w Gdyni, Słupsku i Szczecinie), Zarządy Portów (w Gdańsku, Gdyni i Szczecinie-Świnoujściu) oraz Służba SAR.

W RAMACH PROGRAMU BĘDĄ REALIZOWANE 2 PRIORYTETY:

- zrównoważony gałęziowo rozwój systemu transportowego,
- bezpieczniejsza infrastruktura drogowa.

6. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

OPIERAJĄC SIĘ NA NARODOWEJ STRATEGII ROZWOJU REGIONALNEGO I INNYCH DOKUMENTACH RZĄDOWYCH STWORZONY ZOSTAŁ PROGRAM ZINTEGROWANY, KTÓREGO CELEM STRATEGICZNYM JEST TWORZENIE WARUNKÓW WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI REGIONÓW ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI W TAKI SPOSÓB, ABY SPRZYJAĆ DŁUGOFALOWEMU ROZWOJOWI GOSPODARZEMU KRAJU, JEGO SPÓJNOŚCI EKONOMICZNEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ ORAZ INTEGRACJI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ.

ZAKŁADA SIĘ, ŻE ZARZĄDZANIE I WDRAŻANIE ZPORR BĘDZIE ODBYWAĆ SIĘ NA MOŻLIWIE NAJNIŻSZYM SZCZEBLU, TAK ABY DECYZJE ODNOŚNIE KONKRETNÝCH PROJEKTÓW REALIZACYJNYCH W NAJWYŻSZYM STOPNIU ODPOWIADAŁY POTRZEBOM I PRIORYTETOM POSZCZEGÓLNYCH REGIONÓW. OBOK ZAKŁADANEGO ZWIĘKSZENIA EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW PODEJŚCIE TAKIE UMOŻLIWI PO ROKU 2006 PRZENIESIENIE ZARZĄDZANIA PROGRAMAMI REGIONALNYMI WSPÓLFINANSOWANYMI Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH NA POZIOM REGIONALNY. NSRR NA LATA 2001- 2006 ZA GŁÓWNE ZADANIE PRZYJĘŁA ZAPEWNIENIE WARUNKÓW WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI REGIONÓW W UKŁADZIE KRAJOWYM I EUROPEJSKIM ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE POGŁĘBIANIU SIĘ ZRÓŻNICOWAŃ MIĘDZYREGIONALNYCH. CEL ZPORR JEST ŚCIŚLE POWIĄZANY Z CELEM NSRR, A ZOSTANIE ON OSIĄGNIĘTY POPRZEZ REALIZACJĘ SFORMUŁOWANYCH W TRAKCIE KONSULTACJI W REGIONACH PRIORYTETÓW. USTALONE PRIORYTETY I DZIAŁANIA WYNIKAJĄ Z POTRZEB WOJEWÓDZTW I WPISUJĄ SIĘ W POSZCZEGÓLNE STRATEGIE REGIONALNE.

REALIZOWANE W RAMACH ZPORR PRIORYTETY TO:

- rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
- wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich,
- rozwój lokalny.

W ZPORR zostały przeznaczone oddzielne środki w wysokości 179 mln. Euro na wsparcie potencjału gospodarczego i rozbudowę kompleksowych systemów komunikacji publicznej w największych w Polsce skupiskach ludności - aglomeracji warszawskiej i górnośląskiej.

7. Strategia wykorzystania Funduszu Spójności w transporcie

Celem głównym realizowanym w ramach Funduszu Spójności jest zapewnienie spójności kraju i poszczególnych regionów z przestrzenią europejską. Jest on zgodny z kierunkami polityki transportowej Unii Europejskiej zawartymi w *Białej Księdze* (White Paper. European transport policy for 2010: time to decide. Commission of the European Communities, Brussels).

Zarówno dostępność poszczególnych regionów, jak i położenie tranzytowe kraju, wymagają szybkiej budowy sieci autostrad i dróg szybkiego ruchu oraz modernizacji głównych linii kolejowych. Tworzy one sieć transeuropejską, opartą o główne korytarze transportowe, wyznaczoną poprzez odcinki sieci TINA. W skład sieci TINA wchodzi: wybrane linie kolejowe, główne drogi, drogi wodne oraz porty: morskie, rzeczne i lotnicze.

Nie wszystkie elementy sieci TINA podlegać będą działaniom w okresie 2004-2006. Wynika to z faktu, że przy ograniczonych środkach działania muszą zostać skoncentrowane na przedsięwzięciach najpilniejszych. Ograniczone zostaną więc one do:

- modernizacji linii kolejowych (z układu TINA),
- budowy autostrad,
- budowy dróg ekspresowych.

Natomiast przebudowa dróg krajowych (zarówno z układu TINA, jak i pozostałych) realizowana będzie w ramach sektorowego programu operacyjnego i współfinansowana z funduszu ERDF.

8. Główne kierunki strategii wykorzystania Funduszu Spójności w ochronie środowiska

W kontekście wyzwań i strategicznych celów polityki państwa w okresie przystępowania do UE, jak też celów przypisanych Funduszowi Spójności, określonych w rozporządzeniu Rady 1164/94/WE, w latach 2004-2006 środki tego instrumentu będą przeznaczone przede wszystkim na niżej wymienione kierunki interwencji:

- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz polepszenie dystrybucji i jakości wody do picia,

- racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- poprawa jakości powietrza.

III. Finansowanie Narodowego Planu Rozwoju

Łączna suma środków publicznych (fundusze strukturalne, Fundusz Spójności, środki krajowe) zaangażowanych w realizację Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 wyniesie 14891,5 mln euro, z czego 11368,6 mln euro tj. 76,3% całości sumy pochodzić będzie ze środków wspólnotowych. Środki te będą wydatkowane począwszy od roku 2004 do roku 2009, a w przypadku Funduszu Spójności nawet do 2010 r.

W okresie realizacyjnym NPR do roku 2006 będzie trwało wydatkowanie środków pochodzących z programów przedakcesyjnych (Phare, ISPA, SAPARD) a od 2007 r. rozpocznie się realizacja kolejnego programu rozwojowego polityki strukturalnej na lata 2007-2013. Środki te będą wzmacniały pozytywny efekt ekonomiczny i gospodarczy realizacji niniejszego Planu.

Z ogólnej sumy 11368,6 mln euro wkładu Wspólnoty w realizację Narodowego Planu Rozwoju 7635,3 mln euro (67,2%) będzie pochodzić z zasobów funduszy strukturalnych (ERDF, ESF, EAGGF, FIFG). Z tej sumy 7320,7 mln euro zostanie wykorzystane na realizację Podstaw Wsparcia Wspólnoty (programów operacyjnych), natomiast 314,6 mln euro na realizację programów Inicjatyw Wspólnotowych: INTERREG oraz EQUAL. W realizację działań rozwojowych współfinansowanych z funduszy strukturalnych zostanie zaangażowanych 2861,4 mln euro publicznych środków krajowych. Oznacza to, że łączna suma środków publicznych przeznaczonych na realizację programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych wyniesie 10496,7 mln euro, a średni poziom współfinansowania ze strony środków wspólnotowych sięgnie 72,7%

W okresie realizacji NPR zostanie zaangażowanych w Polsce na wspieranie działań rozwojowych dodatkowo 3733,3 mln euro ze środków Funduszu Spójności, z czego po 50% zostanie przekazane na projekty transportowe i projekty infrastruktury ochrony środowiska. W realizację projektów współfinansowanych przez Fundusz Spójności zostanie zaangażowanych łącznie ok. 661,5 mln euro z krajowych środków publicznych. Łączna kwota środków publicznych włączonych w realizację projektów Funduszu Spójności osiągnie więc 4394,8 mln euro, a poziom współfinansowania środkami Wspólnoty wyniesie 84,9 %.

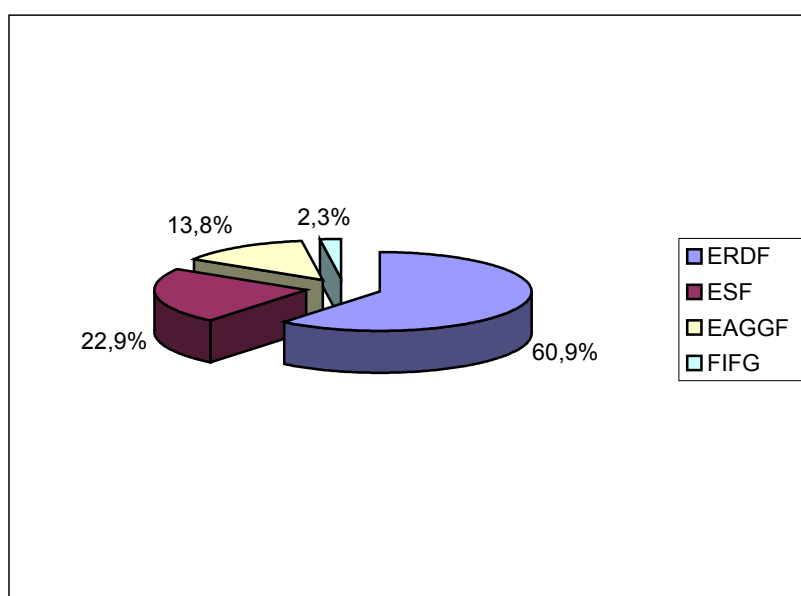
Na działania z zakresu ochrony środowiska oprócz środków Funduszu Spójności zaangażowane będą również środki Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego, który finansuje w ramach SPO Wzrost Konkurencyjności Gospodarki działanie dotyczące wsparcia dostosowań przedsiębiorstw w tym zakresie (12,6% całości środków UE przeznaczonych na realizację programu) oraz w ramach ZPORR działanie dotyczące infrastruktury ochrony środowiska (ponad 14% całości środków UE przeznaczonych na realizację ZPORR).

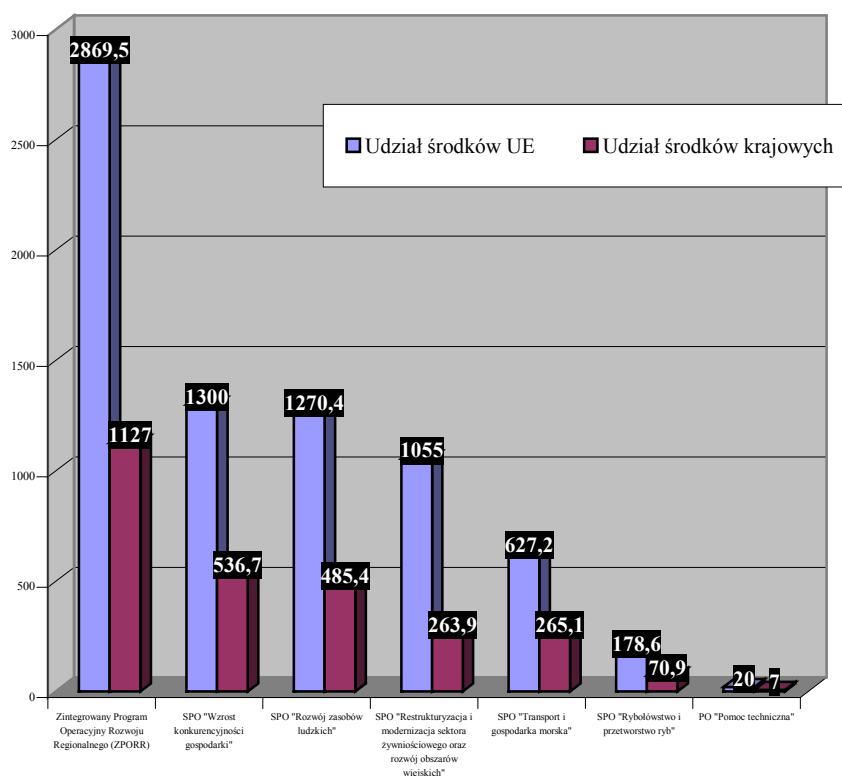
Obok środków publicznych w realizacji Narodowego Planu Rozwoju, będą uczestniczyły także środki prywatne. Łączna wartość wkładu podmiotów prywatnych szacowana jest na około 1818,0 mln euro, co podwyższa łączną sumę środków zaangażowanych w realizację NPR do 16709,5 mln euro.

Szacuje się, że zaangażowanie środków UE w realizację celów polityki strukturalnej w Polsce (11368,6 mln euro), w układzie poszczególnych funduszy, ukształtuje się w latach 2004-2006 następująco:

- a) fundusze strukturalne łącznie – 67,2 % (7635,3 mln euro)
w tym:
 - ERDF – 60,9 % (4456,7 mln euro),
 - ESF – 22,9 % (1630,4 mln euro),
 - EAGGF – 13,8 % (1005,0 mln euro),
 - FIFG – 2,3 % (178,6 mln euro),
- b) Fundusz Spójności – 32,8 % (3733,3 mln euro).

W układzie poszczególnych programów operacyjnych realizujących Podstawy Wsparcia Wspólnoty środki z zasobów funduszy strukturalnych (7320,7 mln euro) zostaną rozdysponowane w następujący sposób:

W układzie dziedzin interwencji funduszy strukturalnych najwięcej środków w ramach NPR (fundusze strukturalne łącznie z Funduszem Spójności) zostanie przeznaczona na realizację projektów i działań modernizacyjnych i rozwojowych w sferze infrastruktury – 55,3%, w tym w szczególności infrastruktury transportowej – 31 %.

W ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty (bez uwzględnienia Funduszu Spójności) udział poszczególnych dziedzin interwencji w wydatkach funduszy strukturalnych wynosił będzie:

- 39,2% infrastruktura podstawowa, w tym w szczególności infrastruktura transportowa – 24,0% całości alokacji funduszy strukturalnych,
- 20,9% zasoby ludzkie,
- 36,5% środowisko produkcyjne, w tym 17,8% przemysł i usługi, 15,9% rozwój rolnictwa, obszarów wiejskich i rybołówstwa oraz 2,8% turystyka.

IV. Spodziewane efekty Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006

Realizacja przedstawionych powyżej celu strategicznego i celów cząstkowych NPR zmierza do:

- zapewnienia stałego podnoszenia pozycji konkurencyjnej polski,
- stworzenia warunków do poprawy poziomu i jakości życia społeczeństwa,
- stworzenia oferty pracy dla setek tysięcy osób wkraczających dopiero na rynek pracy,
- zapewnienia osłon dla grup społecznych i regionów, które wskutek niedostosowania strukturalnego będą mogły być w mniejszym zakresie beneficjentem zmian strukturalnych, które dokonają się w polskiej gospodarce.

DO NAJWAŻNIEJSZYCH SPODZIEWANYCH EFEKTÓW NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2004-2006 NALEŻY ZALICZYĆ:

- wzrost poziomu PKB na jednego mieszkańca względem średniej UE po rozszerzeniu,
- wzrost udziału przemysłów nowoczesnych technologii w wartości dodanej przemysłu brutto,
- wzrost udziału zatrudnionych w usługach rynkowych,
- spadek stopy bezrobocia oraz spadek zróżnicowania stopy bezrobocia pomiędzy województwami

JAK WSKAZUJE OCENA EFEKTU MAKROEKONOMICZNEGO WPŁYWU ŚRODKÓW STRUKTURALNYCH UE NA GOSPODARKĘ POLSKĄ, PRZEPROWADZONA W OPARCIU MODEL HERMIN, NAJWIĘKSZE EFEKTY CO DO ZMIANY POZIOMU PKB WYSTĘPOWAĆ BĘDĄ W 2007 R., GDZIE W WYNIKU REALIZACJI NPR DODATKOWY WZROST PKB WYNIESIE 3,33 PUNKTU PROCENTOWEGO, NATOMIAST STOPA BEZROBOCIA BĘDZIE NIŻSZA O OKOŁO 2 PUNKTY PROCENTOWE.

W TYM OKRESIE ODNOTOWANO RÓWNIEŻ POTENCJALNY NAJWIĘKSZY WPŁYW NPR NA POZIOM REALNEJ WIELKOŚCI PRODUKCJI W SEKTORZE PRZEMYSŁOWYM, W USŁUGACH RYNKOWYCH I SEKTORZE USŁUG PUBLICZNYCH. REALIZACJA NPR SPOWODUJE OBNIŻENIE (NAJWIĘKSZE W 2006 R. – O 0,81% PKB) DEFICYTU SEKTORA PUBLICZNEGO. PONADTO NASTĄPI SPADEK ZADŁUŻENIA PUBLICZNEGO O 2,89% PKB ORAZ ZMNIJSZENIE NADWYŻKI NETTO W HANDLU O 0,96% PKB W 2006 R.

V. Cel Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski na lata 2004-2006

Cel Planu Rozwoju Gminy na lata 2004 – 2006 i strategia jego osiągnięcia uwzględnia nie tylko horyzont najbliższych lat, ale odnosi się do inicjatyw, które będą aktualne w następnym okresie programowania, tj. co najmniej do roku 2013.

Cel strategiczny Planu Rozwoju Gminy formułowany z tej perspektywy określa się następująco:

Wielofunkcyjny rozwój Gminy w celu zaspokojenia potrzeb życiowych mieszkańców

Jest to nadrzędny cel, który zasadniczo kryje w sobie nie tylko zadania ze sfery społecznej, ale również gospodarczej.

Osiągnięcie celu głównego wymaga realizacji następujących celów szczegółowych:

1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej Gminy:

- budowa kanalizacji sanitarnej na całym terenie wraz z oczyszczalnią ścieków w Jordanowie Śląskim
- rozbudowa i modernizacja dróg gminnych oraz dróg dojazdowych do gruntów rolnych,
- modernizacja Stacji Uzdatniania Wody oraz istniejących ujęć wody wraz z wymianą wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej,
- rekultywacja składowiska odpadów stałych oraz stworzenie gminnego centrum odbioru odpadów,
- stworzenie gminnego punktu odbioru odpadów komunalnych.

2. Stworzenie dogodnych warunków w celu przyciągnięcia inwestorów i wzbudzenie przedsiębiorczości w społeczności lokalnej:

- uzbrojenie terenów przewidywanych pod zabudowę (kompleksowe uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje, uzbrojenie związane z dostarczeniem podstawowych mediów-kanalizacji, wodociągu, instalacji elektrycznych oraz dróg itp.)

- utworzenie punktu informacyjnego dla przedsiębiorców,
- ulgi podatkowe dla nowych powstałych podmiotów gospodarczych,
- spotkania władz samorządowych z „lokalnym biznesem” i mieszkańcami.
- wspieranie, pobudzenie i promocja inicjatyw lokalnych oraz aktywizacja mieszkańców do uczestnictwa w życiu lokalnym,

3. Podnoszenie standardu usług w zakresie oświaty, zdrowia, kultury i szeroko rozumianej sfery usług dla ludności:.

- podnoszenie jakości usług świadczonych przez istniejące obiekty szkolne na terenie gminy,
- doposażenie istniejących obiektów sportowych i nowo powstałych,
- modernizacja szkolnych gabinetów lekarskich,
- dostosowanie do obowiązujących wymogów technicznych obiektów służby zdrowia oraz dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- opracowanie katalogu obiektów zabytkowych gminy,
- restaurowanie i rewitalizowanie obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy,
- zagospodarowanie istniejących lokali użytkowych i wyznaczenie terenów pod realizację działalności usługowo-handlowej.

Zadania uwzględniające powyższe cele szczegółowe stanowiąc będą etapy realizacji Lokalnego Programu Rozwoju Gminy.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiągnięcie celów cząstkowych, zdefiniowanych w odpowiedzi na zmiany zachodzące w gospodarce oraz wniosków wynikających z analizy słabych i mocnych stron Gminy, a także szans i zagrożeń przed nią stojących.

Cele Planu Rozwoju Gminy będą realizowane ze środków własnych Gminy i krajowych. Czynione będą starania o pozyskanie środków za pomocą programów i projektów współfinansowanych w ramach środków wspólnotowych.

VI. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Obszar realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski, obejmuje obszar cały teren gminy wiejskiej. Plan przygotowano w związku z ubieganiem się o środki z funduszy strukturalnych na lata 2004-2006. Opracowany dokument jest wymagany przy składaniu wniosków w ramach priorytetu 3 w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego.

Konieczność przygotowania dokumentu wynika z Uzupełnienia ZPORR – dokumentu przyjętego przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 16 kwietnia

2004 roku oraz Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej w dniu 20 kwietnia 2004 roku.

VII. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem planu.

GMINA JORDANÓW ŚLĄSKI

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

1.1. Położenie

Gmina Jordanów Śląski położona jest w południowej części Dolnego Śląska na pograniczu Równiny Wrocławskiej i Masywu Ślęży oraz Wzgórz Niemczańsko – Strzebińskich. Większość obszaru gminy leży na obszarze Równiny Wrocławskiej. Odległość od stolicy regionu – Wrocławia wynosi ok. 30 km.

Administracyjnie gmina należy do powiatu wrocławskiego, granicząc z następującymi gminami:

- od północy – z gminą Kobierzyce,
- od wschodu – z gminami Borów i Kondratowice,
- od południa – z gminą Łagiewniki,
- od zachodu – z gminą Sobótka.

Wschodnia część gminy objęta jest ochroną prawną Ślężańskiego Parku Krajobrazowego wraz z jego otuliną. Ślężański Park Krajobrazowy, którego część obejmuje zachodnie tereny gminy Jordanów, ma szczególnie istotne znaczenie dla środowiska przyrodniczego, znajduje się w obrębie ekologicznego obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym.

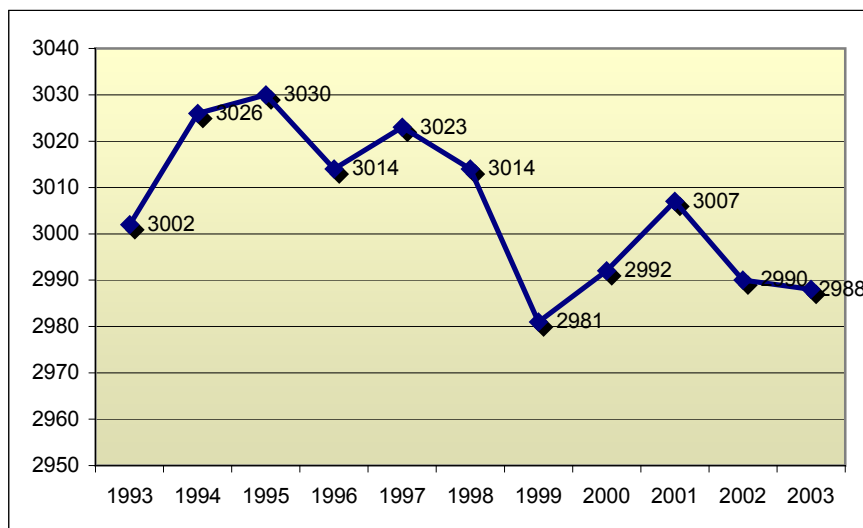
Głównym ośrodkiem obsługi gminy jest Jordanów Śląski. Jest to wieś gminna, która pełni funkcje administracyjne i usługowo - handlowe

1.2. Powierzchnia gminy wynosi 5662 ha. Udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej gruntów rolnych (5131 ha) wynosi około 96,1%, tj. 4931 ha. Lasy i grunty leśne stanowią 0,7% gruntów rolnych, tj. 34 ha.

1.3. Ludność

Gmina liczy 3 027 mieszkańców. W 2002 roku gęstość zaludnienia dla gminy Jordanów Śląski wynosiła 52 osób na km² i była dużo niższa od średniej dla województwa dolnośląskiego (148 osób na km²), od średniej krajowej (122.3 osób na km²) i nieco wyższa od przeciętnej dla terenów wiejskich w Polsce (50 osób na km²).

Zmiany liczby mieszkańców gminy w latach 1993 - 2003 przedstawia wykres 1. Od 1993 r. po okresowych nieznacznych wzrostach w roku 1995 i 1997 oraz w 2001, w pozostałych latach liczba mieszkańców wykazywała stały spadek. Również w latach 2001-2003 wahania liczby ludności przybrały tendencję spadkową.

Wykres 1.
Liczba
ludności w
gminie
Jordanów
Śl. w latach
1993-2003.

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Gmina Jordanów Śląski położona jest w obrębie dwóch makroregionów: Niziny Śląskiej i Przedgórze Sudeckiego. Znajduje się na pograniczu mezoregionów: Równiny Wrocławskiej i Masywu Ślęży i Wzgórz Niemczańsko - Strzelińskich. Głównym ciekim jest Ślęza, lewy dopływ Odry wraz z dopływami: Oleszną, Trawną i Cieniawą.

Większość obszaru gminy znajduje się na obszarze Równiny Wrocławskiej. Jest to obszar prawie bezleśny, wyniesiony średnio 130 - 140 m n.p.m., niemal płaski, odwadniany przez potok Ślęży i dopływy. Pokrywają ją silnie zdegradowane osady polodowcowe, głównie gliny moreny dennej i piaski wolnolodowcowe.

W południowo - zachodniej części gminy znajdują się Wzgórze Łagiewnickie, należące do mezoregionu Wzgórz Niemczańsko - Strzelińskich. Jest to niewysokie pasmo, położone pomiędzy doliną potoku Oleszny a Ślężą, ciągnące się od Łagiewnik do Jordanowa Śląskiego. Najwyższy szczyt to Jańska Góra (253 m n.p.m.). Wzgórze te są na ogół użytkowane rolniczo, lasy występują sporadycznie.

Na zachodzie gmina sięga po Wzgórze Oleszeńskie. Jest to wschodnia część Masywu Ślęży, ciągnąca się od Przełęcz Słupickiej, przez Sulistrowickie Skały, Przełęcz Sulistrowicką i Gozdnik, skąd obniżają się w kierunku Równiny Wrocławskiej i stopniowo zanikają na terenie gminy Jordanów Śląski (w rejonie wsi Winna Góra).

Geologiczny trzon Przedgórza Sudeckiego tworzą skały przedtrzeciorzędowe, krystaliczne z przewagą serpentynitów, ponadto występują granity, gnejsy, łupki kwarcytowe, kwarcyty, łupki krzemionkowe, fillity. Starsze formacje ukazują się na powierzchni i w obrębie wierzchołków wzgórz i wzniesień w postaci skały litej lub rumoszu skalnego. Utwory krystalicznego podłoża na znacznych obszarach przykryte są późniejszymi osadami, tj. piaskami i iłami trzeciorzędowymi, glinami, piaskami i żwirami plejstoceńskimi oraz pyłami i glinami plejstoceńskimi i holoceniowymi.

Równina Wrocławska zajmuje większość terenu w gminie Jordanów Śląski. Budują ją plejstoceńskie utwory glacialne i fluwioglacialne (lodowcowe i wodno-lodowcowe) w postaci piaskowców, żwirów i glin. Dna dolin i obniżeń wypełnione są na ogół utworami holoceniowymi, wśród których dominują gliny pylaste i namuły oraz piaski pylaste i gliniaste.

Brak skupisk leśnych lub zadrzewień w partiach wierzchołkowych wzgórz i wzniesień, ukształtowanie terenu, lokalne warunki geologiczno - glebowe oraz rolniczy sposób wykorzystania powodują, że w południowo - zachodniej części gminy występują zagrożenia erozyjne. Skutkiem tego jest erozja powierzchniowa. Podczas nawalnych deszczów występują zmywy powierzchniowe, a w okresach suchych erozja wietrzna.

2.1. Warunki glebowe

Na terenie gminy dominują gleby brunatne właściwe oraz występujące na przemian płaty gleb płowych, czarnych ziem i gleb brunatnych właściwych. Gleby typu czarne ziemie występują w części południowo - wschodniej. W części północnej gleby typu czarne występują rzadziej. Dna dolin cieków, wzdłuż potoków, wyścielają mady rzeczne.

Gleby gminy Jordanów Śląski wytworzone są w większości na glinach lodowcowych i piaskach oraz glinach lessopodobnych i utworach pyłowych. Tworzą kompleks pszenny dobry i bardzo dobry oraz pszenno - żytni. Gleby powstałe na utworach piaszczystych tworzą kompleks żytni, a wytworzone na madach kompleks zbożowo - pastewny. Szczególnie chronione z punktu widzenia rolnictwa gleby I - III klasy bonitacyjnej stanowią około 87,2% użytków rolnych.

2.2. Surowce naturalne

Gmina Jordanów posiada niewiele surowców naturalnych, głównie serpentynity, piaski, pospółki i żwiry.

Serpentynity zostały stwierdzone w kilku punktach w zachodniej części gminy na zboczach wzgórz tworzących Masyw Ślęzy. Częściowo znajdują się one w granicach lasów chronionych, a częściowo zlokalizowane są w wierzchołkowych partiach nie zalesionych wzgórz. Ze względu na dostępność nie są one przewidziane do eksploatacji. Jedynie złożo serpentynitu usytuowane na granicy gmin Jordanów Śl. i Łagiewniki (w okolicy

Piotrówka), zostało udokumentowane – jego zasoby wynoszą ponad 117 tyś. ton. Nie przewiduje się eksploatacji tego złoża.

Spośród występujących na terenie gminy Jordanów Śl. surowców luźnych największe znaczenie mają piaski, pospółki i żwiry, nie eksploatowane na skalę przemysłową.

W rejonie wsi Piotrówek i Winna Góra w latach 50-tych prowadzono poszukiwania złóż węgla brunatnego. Pomiędzy Winną Górą a Oleszną (gm. Łagiewniki) zlokalizowano złożo o zasobach pozabilansowych (szacunkowo ponad 560 tys. ton). Pokłady te to złożo o miąższości 1,7 m, zalegające na głębokości około 20 m. Złoża te nie nadają się do przemysłowej eksploatacji.

2.3. Warunki wodne

2.3.1. Wody powierzchniowe

Gmina Jordanów Śląski należy do zlewni rzeki Ślęzy, lewego dopływu Odry (powierzchnia dorzecza 971,7 km²). Obszar gminy odwadniają Ślęza i jej dopływy: Oleszna, Trawna i Cieniawa oraz sieć rowów melioracyjnych. Na terenie gminy występują działy wodne III rzędu, oddzielające dorzecza Olesznej i Cieniawy oraz IV rzędu, rozdzielające dorzecza pomniejszych cieków. Ślęza ma swe źródła wśród Wzgórz Niemczańsko – Strzelińskich i dlatego na zjawiska hydrologiczne, które występują w gminie Jordanów Śląski, wywierają wpływ obszary odległe, o odmiennych cechach środowiskowych. Podsumowując można stwierdzić, że na terenie gminy sieć hydrologiczna, mimo, że nie jest bogata, to jest zróżnicowana, ponieważ obejmuje cieki o odmiennych cechach.

Cieki na terenie gminy Jordanów Śl. zachowały w przewadze cechy naturalne, mimo że znajdują się pod wpływem gospodarki człowieka. Część z nich zmodyfikowana została pracami melioracyjnymi i regulacją koryt. Na niektórych odcinkach dolin rzecznych wykonane zostały obwałowania przeciwpowodziowe, zwłaszcza wzdłuż biegu Ślęzy.

Wody powierzchniowe są zanieczyszczone skażeniami pochodzącymi głównie z terenów uprawnych (wymywanie i spłukiwane nawozów).

2.3.2. Wody podziemne

Obszar gminy należy do przedsudeckiego regionu hydrogeologicznego, podregionu średzko - otmuchowskiego (XXV2) i podregionu podsudeckiego (XXV3). Granica między nimi przebiega przez Pustków Wilczkowski (poza granicą opracowania), Glinice, Mleczną i Oleszną (poza granicą opracowania).

W podregionie średzko - otmuchowskim pierwszy poziom wodonośny występuje zwykle w utworach trzecio-, rzadziej w czwartorzędowych.

W utworach czwartorzędowych znajduje się głównie w dolinach rzecznych, najczęściej na głębokości około 30 m. Wydajność ujęć wynosi zazwyczaj 30 - 70 m³h⁻¹.

W utworach trzeciorzędowych występują zwykle od 2 do 4 warstw wodonośnych na głębokościach od kilku do 150 m. Wydajność ujęć wynosi 10 - 70 m³h⁻¹.

W podregionie podsudeckim wody szczelinowe zlokalizowane są w skałach krystalicznych (paleozik-prekambr) na głębokości do 50 m. Wydajności ujęć są bardzo zróżnicowane, nie przekraczają jednak 80 m³h⁻¹. W dolinach rzek wody porowe znajdują się w utworach czwartorzędowych na różnych głębokościach. Wydajność ujęć wynosi 5 - 20 m³h⁻¹.

Na większości obszaru gminy wody pierwszego poziomu wodonośnego są całkowicie odizolowane od powierzchni, a częściowo odizolowane są jedynie w rejonie Mlecznej.

Na większości analizowanego terenu występują wody dobrej jakości i nie wymagają uzdatniania. Częściowego uzdatniania wymagają wody podziemne w pasie Piotrówek, Glinica.

Pierwsze zwierciadło wód podziemnych znajduje się na głębokości do 5 m w obniżeniach terenu i do 20 m na pozostałym terenie.

2.3.3. Retencja wodna

Na terenie gminy Jordanów Śląski jest niewiele zbiorników wodnych. Większość z nich to niewielkie stawy. Znajdują się głównie w okolicy Piotrówka.

W Jordanowie, na wschód od rzeki Ślęzy, powyżej terenów osiedleńczych zrealizowano duży zbiornik retencyjny. Przylega on do koryta rzeki na odcinku od km 47 + 190 do km 48 + 100. Zbiornik powstał w wyniku zamknięcia obwałowaniem przewężającej się części doliny od strony północnej, rozbudowy obwałowania rzeki Ślęzy od strony zachodniej oraz podniesienia terenu od strony południowej. Czasza zbiornika została ukształtowana sztucznie przez wykop ze spadkiem dna w kierunku spustu wody.

2.4. Klimat

Klimat na terenie będącym przedmiotem opracowania jest umiarkowany. Charakteryzuje się przewagą wpływów oceanicznych, związanych z globalną cyrkulacją mas powietrza, napływającego znad Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego.

Na terenie gminy, podobnie jak w całym kraju, przeważają ruchy mas powietrza z kierunku zachodniego. Inne kierunki ruchu powietrza są efektem zakłóceń lokalnych lub pojawienia się okresowego systemu krążenia.

Zgodnie z podziałem klimatycznym kraju, gmina Jordanów Śląski należy do przedgórze znajdującego się w sudeckim regionie klimatycznym. Średnia roczna temperatura ma wartość 6.0°C – 8.0°C, przy czym najmniejsze wartości odnoszą się do rejonu Wzgórz

Oleszeńskich i okolic Ślęzy. Średnia roczna temperatura ma wartość od 18° C – do 16°C. Okres wegetacyjny trwa 220 - 250 dni.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Jordanów jest głównie istniejąca zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, powodująca szczególnie w sezonie jesienno-zimowym silne natężenie pyłów, sadzy, związków węgla i siarki.

2.5. Lasy i zespoły roślinne

Zgodnie z geobotanicznym podziałem Śląska obszar gminy należy do:

- prowincji Niżowo - Wyżynnej,
- dział Bałtycki,
- poddział Pas Kotlin Podgórskich,
- kraina Kotliny Śląskiej,
- okręg Nizina Śląska,
- podokręg Równina Chojnowsko - Legnicko - Wrocławska.

Południowo - zachodnia część gminy należy do prowincji Górskiej, podprowincja Hercyńsko - Sudecka, dział Sudecki, okręg Pogórze i Przedgórze Sudeckie, podokręg Ślęzański.

Zdecydowaną część obszaru gminy zajmują pola uprawne.

Lasy gminy Jordanów znajdują się w V krainie przyrodniczo - leśnej, w dzielnicy Przedgórze Sudeckie. Gmina charakteryzuje się bardzo niskim wskaźnikiem lesistości, powierzchnia lasów i gruntów leśnych w gminie wynosi 0,7%.

Lasy zajmują niewielką część powierzchni gminy i występują w okolicach Winnej Góry, Karolina i Jordanowa Śląskiego. Są to przede wszystkim lasy świeże Quercus - Carpinetu, medioeuropaeum lub grądy środkowoeuropejskie formy niżowej Galio - Carpinetum.

Drzewostan w obu tych zbiorowiskach budują: dęby szypułkowe Quercus robur i bezszypułkowe Quercus sessilis, lipa drobnolistna Tilia cordata, grab zwyczajny Carpinus betulus i niewielka domieszka świerka pospolitego Picea abies. Warstwa krzewów jest zazwyczaj dobrze rozwinięta i składa się przede wszystkim z głogu jednoszyjkowego i dwuszyjkowego, śliwy, tarniny, trzmieliny i kilku gatunków róż.

3. TURYSTYKA

Na terenie gminy nie ma ośrodków wypoczynkowych ani innej infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego.

Z Tomic przez Winną Górę biegnie niebieski szlak turystyczny w kierunku góry Gozdnik (315 m n.p.m.) i Przełęczy Słupickiej, znajdujących w masywie Wzgórz Oleszeńskich.

Gmina ma charakter typowo rolniczy, jednak walory krajobrazowe oraz położenie południowo - zachodniej części gminy w granicach Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego i

jego otuliny powoduje, że mogą się tu rozwijać usługi turystyczne. Zwłaszcza okolice Karolina, Piotrówka, Tomic i Winnej Góry są predysponowane do pełnienia funkcji ośrodka obsługującego ruch turystyczny w gminie.

Z Tomic przez Winną Górę biegnie niebieski szlak turystyczny w kierunku góry Gozdnik (315 m n.p.m.) i Przełęczy Słupickiej, znajdujących w masywie Wzgórz Oleszeńskich. Dużym atutem gminy jest to, iż jej środowisko jest wolne od większych zanieczyszczeń i zagrożeń.

Do wzrostu atrakcyjności turystycznej gminy z pewnością przyczyni się oddanie do użytku zalewu - zbiornika retencyjnego w Jordanowie Śląskim, który wzbogaci walory krajobrazowe i stanowić będzie bazę dla rozwoju różnorodnych form rekreacji. Istotnym zadaniem jest również zadrzewianie i zalesianie wybranych obszarów gminy (na gruntach o niskiej jakości).

4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Zasoby środowiska przyrodniczego przedstawiono w rozdziale 2.

Ochronie środowiska służyć będzie m.in. planowana budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej, planowana selektywna zbiórka odpadów stałych.

Ważną rolę odgrywa tutaj świadomość społeczeństwa. W szkołach organizowane są prelekcje, konkursy związane z ochroną środowiska. Corocznie organizowane są akcje "Sprzątanie świata" mające na celu promowanie dbałości o estetykę i czyste środowisko na terenie Gminy.

4.2. Infrastruktura techniczna

4.2.1. System komunikacji

Komunikacja drogowa

Komunikacja na terenie gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Gmina posiada dogodne połączenia drogowe z wszystkimi okolicznymi miastami. Do najważniejszych zadań do zrealizowania z dziedziny drogownictwa należą:

- budowa i modernizacja dróg gminnych,
- budowa chodników,

Komunikacja autobusowa jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Transport ten jest realizowany przez PKS oraz prywatnych przewoźników.

W skład systemu drogowego na terenie gminy Jordanów Śląski wchodzi:

- a) droga krajowa nr 8 Wrocław – Kudowa Zdrój (przejście graniczne z Republiką Czeską) o parametrach drogi głównej G 1x2. Droga ta jest ważnym szlakiem tranzytowym, łączącym południową część Polski z przejściem

granicznym w Kudowie Zdroju, a dalej z Praga; wykorzystywana, jest zarówno przez przewoźników towarowych, jak i przez turystów kierujących się w stronę Kotliny Kłodzkiej i okolic,

- b) drogi powiatowe o parametrach dróg lokalnych L 1x2:
- 1956D droga powiatowa pełniąca funkcje łącznika w Jordanowie Śląskim,
 - 1964D droga powiatowa z Popowic na północ przez Biskupice i dalej do gminy Kobierzyce,
 - 1966D droga powiatowa będąca połączeniem wsi Janówek z drogą krajową nr 8,
 - 1967D droga powiatowa pełniąca funkcje łącznika w Jordanowie Śląskim,
 - 1968D droga powiatowa biegnąca z Dankowic od drogi krajowej nr 8 przez Jezierzyc Wielkie, Pożarzyce I i II do gminy Łagiewniki,
 - 1969D droga powiatowa biegnąca z Jezierzyc Wielkich do gminy Kondratowice,
 - 1986D droga powiatowa pełniąca funkcje łącznika w Jordanowie Śląskim,
 - 1987D droga powiatowa biegnąca od drogi krajowej nr 8 przez Wilczkowice do Nasławic (gm. Sobótka),
 - 1989D droga powiatowa biegnąca z Glinic przez Tomice, Piotrówek do gminy Łagiewniki,
 - 2075D droga powiatowa przecinająca gminę ze wschodu na zachód, biegnąca przez Popowice i Jordanów Śląski,
 - 3020D fragment drogi we wsi Piotrówek,
- c) drogi gminne, utwardzone, o parametrach dróg lokalnych i dojazdowych.
- d) na terenie gminy nie występują drogi wojewódzkie.

Drogi publiczne w gminie Jordanów Śląski, które łączą poszczególne miejscowości, są w większości utwardzone, o nawierzchni asfaltowej i sporadycznie brukowanej. Cały system komunikacji tworzy układ koncentryczny. Podstawowe połączenia komunikacyjne przebiegają w kierunku północ - południe, włącznie z drogą krajową nr 8.

Obsługa komunikacji

Do najważniejszych obiektów obsługi komunikacji na terenie gminy należą:

- stacja paliw przy drodze krajowej nr 8, wyposażona w bar, stację obsługi pojazdów i sklep. Jest to ważny punkt zlokalizowany na trasie krajowej nr 8 przy granicy z gminą Kobierzyce,
- parking i punkt gastronomiczny przy drodze krajowej nr 8.

Najbliższe stacje paliw poza gminą Jordanów Śląski znajdują się w Łagiewnikach, Sobótce, Mirosławicach, Bielanych Wrocławskich oraz we Wrocławiu i Strzelinie.

Obsługę serwisową pojazdów zapewniają prywatne warsztaty naprawcze, elektromechaniczne i lakiernicze, zlokalizowane na terenach zabudowy w poszczególnych wsiach. Największe skupisko warsztatów zlokalizowane jest w północnej części Jordanowa przy drodze krajowej nr 8. Najbliższe specjalistyczne ośrodki i stacje diagnostyczne znajdują się w Strzelinie, Dzierżoniowie i Wrocławiu.

Komunikacja kolejowa

Przez gminę Jordanów przebiega jedna linia kolejowa nr 320 relacji Wrocław - Kobierzyce – Piława Górna, wzdłuż drogi krajowej nr 8. Jest to linia jednotorowa, niezelektryfikowana, trzeciorzędna, o charakterze miejscowym. Jedynym przystankiem jest stacja kolejowa na terenie Jordanowa. Obecnie linia jest zawieszona.

W przeszłości połączenie towarowe służyło do obsługi mleczarni w Jordanowie. Stacja kolejowa jest rozbudowana i przystosowana do obsługi towarowej. Jest ona obecnie nieużywana.

4.2.2. Wodociągi

Sytuacja w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę przedstawia się korzystnie. Do sieci wodociągowej podłączone są wszystkie gospodarstwa domowe. Obecnie istnieją dwa ujęcia wody, które zasilają dwie odrębne sieci:

- Ujęcie w Jordanowie Śląskim o wydajności 715m²/dobę zasila wszystkie wsie na terenie gminy z wyjątkiem wsi Karolin.
- Ujęcie we wsi Karolin zasila jedynie budynki we wsi i ma charakter miejscowy. Wydajność tego źródła wynosi 29m²/dobę.

Ponadto w gminie znajdują się na terenie Jordanowa Śląskiego dwa niewielkie zakładowe ujęcia wody:

- w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej,
- na terenie zakładu usługowo-handlowego - „Inex”.

Przewiduje się połączenie sieci wodociągowej z fragmentem sieci lokalnej w Karolinie w jedną całość. Na obszarach obecnie zagospodarowanych planuje się rozbudowę sieci w miarę powstawania nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Ponadto przy planowaniu nowych zespołów zabudowy należy wziąć pod uwagę lokalizowanie sieci wzdłuż projektowanego układu komunikacyjnego. Zaleca się, aby sieć wodociągowa osiągnęła formę układu pierścieniowego, to umożliwi nieprzerwaną dostawę wody, nawet w przypadku awarii.

Z WIĘKSZYCH INWESTYCJI OBEJMUJĄCYCH GOSPODARKĘ WODNĄ GMINY POZOSTAJE DO WYKONANIA:

- modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Jordanowie Śląskim.

4.2.3. Kanalizacja

Gmina nie jest wyposażona w sieciowe urządzenia kanalizacji sanitarnej. Na całym obszarze mieszkańcy indywidualnie odprowadzają ścieki bytowo - gospodarcze do przydomowych zbiorników, opróżnianych okresowo. Nieczystości ze zbiorników

transportowane są samochodami ciężarowymi do punktów zlewnych, znajdujących się na terenie Sobótki i Łagiewnik.

W większości gospodarstw jednak ścieki spuszcza się do kanalizacji deszczowej, do rowów lub na pole. Stan taki stanowi znaczne zagrożenie dla środowiska. W Jordanowie istnieje biologiczna oczyszczalnia ścieków obsługująca mleczarnię.

Obecnie realizowana jest gminna oczyszczalnia ścieków w Jordanowie, kolejno przewiduje się budowę sieci kanalizacji sanitarnej.

Uporządkowanie gospodarki ściekowej stało się zadaniem priorytetowym dla gminy. Skanalizowanie całej gminy jest kosztownym i czasochłonnym przedsięwzięciem dlatego przewiduje się etapowanie prac związanych z wykonaniem kanalizacji. Do tej pory zostały przeprowadzone prace wstępne i koncepcyjne, dotyczące kanalizacji w gminie Jordanów Śląski. Postuluje się, aby w pierwszej kolejności wybudować oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacyjną w Jordanowie Śląskim. Pierwszy etap prac do 2006 roku obejmie wykonanie sieci kanalizacyjnej w Jordanowie Śląskim oraz podłączenie jej do oczyszczalni ścieków w Jordanowie Śląskim.

Kolejnym etapem wynikającym z konieczności ochrony środowiska na obszarach chronionych, jest budowa systemu kanalizacyjnego we wsiach położonych na terenie i w okolicy Ślązańskiego Parku Krajobrazowego, tj. we wsiach Karolin, Winna Góra, Piotrówek, Tomice, Glinica i Janówek.

W pozostałych wsiach gospodarka ściekowa będzie oparta na indywidualnych przydomowych zbiornikach bezodpływowych i, w miarę możliwości, będzie zastępowana przez sieć kanalizacyjną. Alternatywnym rozwiązaniem dla systemu kanalizacyjnego w małych wsiach jest stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, które w pełni spełniają wymagania przepisów szczególnych w zakresie stopnia oczyszczania ścieków. Ich lokalizacja będzie uzależniona od odpowiednich warunków gruntowo - wodnych.

4.2.4. Gospodarka odpadami stałymi

Każda wieś w gminie zaopatrzona jest w zbiorniki na odpady stałe, rozstawione przy posesjach. Wywóz odpadów odbywa się przy pomocy specjalistycznych środków transportu na gminne wysypisko śmieci, zlokalizowane w Dankowicach.

Na terenie gminy istnieje kilka dzikich składowisk odpadów, zlokalizowanych głównie w starych wyrobiskach w południowej części gminy. Pomiędzy wsiami Dankowice i Mleczna znajduje się tymczasowe gminne składowisko odpadów, które jest obecnie użytkowane.

Odbiorem odpadów z gospodarstw domowych zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „HADLUX” z Sobótki.

4.2.5. Gazyfikacja

Gmina Jordanów Śląski nie posiada sieci gazowej. Część gospodarstw używa przenośnych butli napełnianych gazem propan-butan, wykorzystywanych do zasilania kuchni. Nieznaczna część gospodarstw posiada stałe zbiorniki z gazem propan - butan, zlokalizowane na posesji, napełniane okresowo. Zbiorniki służą do ogrzewania prywatnych domów, jednak znaczna część domostw ogrzewanych jest paliwami stałymi typu węgiel, koks i drewno.

Zgodnie z koncepcją gazyfikacji gminy, opracowaną przez „Gazoprojekt” - Wrocław, przewiduje się zasilanie mieszkańców gminy gazem średnioprężnym przez podłączenie do gazociągu wysokoprężnego Wrocław - Ołtaszyn - Ząbkowice Śląskie. Miejscowości będą zasilane gazociągiem niskiego ciśnienia przez sieć stacji red.-pom. II stopnia rozmieszczonych na terenie całej gminy.

Wariantowo dopuszcza się zaopatrzenie w gaz średniego napięcia z reduktorami w poszczególnych domach.

4.2.6. Energetyka

Wszystkie obiekty na terenie gminy Jordanów Śląski są zelektryfikowane. Na całym obszarze sieć jest w pełni sprawna i w zadowalającym stanie. Przez obszar gminy nie przebiegają linie wysokiego napięcia. Podstawową siecią zasilającą poszczególne miejscowości są napowietrzne linie średniego napięcia o wartości 20 kV. W każdej wsi istnieją stacje transformatorowe, z których prąd dostarczany jest do poszczególnych gospodarstw przez linie niskiego napięcia, napowietrzne i kablowe.

Energia elektryczna dostarczana jest przez Zakład Energetyczny w Strzelinie.

Nie przewiduje się większych modernizacji istniejącej sieci energetycznej na terenie gminy Jordanów Śląski. W miarę możliwości finansowych postuluje się przełożenie sieci napowietrznych pod ziemię na terenach Ślązańskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny.

Rozbudowa sieci energetyczne będzie uzależniona od zapotrzebowania na nowe przyłącza na terenach projektowanej zabudowy.

4.2.7. Telefonizacja

Cały obszar gminy Jordanów Śląski jest objęty siecią telekomunikacyjną.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwa maszty radiotelekomunikacyjne:

- w Jordanowie Śl. na kominie lokalnej mleczarni,
- na wschód o drogi krajowej nr 8, przy granicy obrębów Jordanów Śląski i Wilczkowice.

Maszty te służą do przesyłania sygnałów dla sieci komórkowych IDEA I ERA GSM. Obiekty nie stwarzają zagrożenia dla okolicznych mieszkańców i środowiska przyrodniczego.

Ponadto przez teren gminy przebiegają dwa pasma radiowe na znacznej wysokości:

- RTCN Ślęza – SLR Czarna Góra
- RTCN Ślęza – SLR Góra Św. Anny

Linie nie stwarzają zagrożenia dla mieszkańców oraz środowiska przyrodniczego.

Rozwój sieci telekomunikacyjnej jest uzależniony od rozbudowy planowanych obszarów mieszkaniowych, usługowych i form aktywności gospodarczej. Na terenach istniejącej zabudowy sieć będzie uzupełniana w miarę potrzeb.

5. WŁASNOŚĆ NIERUCHOMOŚCI

Podstawowe informacje na temat mienia komunalnego gminy zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 1. Dane na temat mienia komunalnego

Opis mienia wg grup rodzajowych	2003	2004
I. Grunty komunalne ogółem w ha		
1. Grunty orne	34,6	34,6
2. Drogi	45,25	45,25
3. Lasy	0	0
3. Ogrody działkowe	0	0
4. Tereny rekreacyjne	0	0
5. Działki budowlane	8,30	6,76
6. Działki przemysłowo-handlowe	0	0
7. Cmentarze komunalne	0	0
8. Inne	112,69	111,74
II. Obiekty komunalne ogółem: liczba		
1. Budynki mieszkalne	4	4
2. Budynki niemieszkalne, budowle	10	10
3. Obiekty szkolne	2	2
4. Obiekty przedszkolne	0	0
5. Gminne biblioteki	1	1
6. Ośrodki kultury i świetlice	8	8
7. Ośrodki sportu i rekreacji	0	0
8. Obiekty służby zdrowia	1	1

Gmina Jordanów Śląski dysponuje zaledwie dwoma mieszkalnymi budynkami komunalnymi. Są to: budynek mieszkalno - usługowy w Jordanowie przy ul. Wrocławskiej 46, budynek mieszkalny nr 26 w Piotrówku. Ponadto do gminy należą budynek Urzędu Gminy, budynek Ośrodka Zdrowia (obecnie Przychodnia Rodzinna), budynek szkoły i gimnazjum, hala sportowa oraz świetlice wiejskie.

6. STAN OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Gmina Jordanów Śląski posiada wiele zabytkowych układów urbanistycznych, założeń podworskich, folwarcznych i parkowych oraz zabytkowych alei, cmentarzy i obiektów, objętych strefami ochrony konserwatorskiej. Obszar gminy jest bardzo atrakcyjny pod względem archeologicznym. Już w pierwszej połowie naszego wieku badacze niemieccy odkryli tutaj ślady kultury sprzed 2000 lat p.n.e. Prace badawcze na podstawie odkrywek grodziska i starych cmentarzy pozwoliły na określenie kultury jordanowskiej w ramach kultury wstęgowej.

WYKAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH W GMINIE JORDANÓW ŚL.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków	Karta ewid.
1	BISKUPICE	Zespół dworski:	Nr 12 (d. 10)			
a	Biskupice	Dwór	Nr 12 (d. 10)	XVIII		Biała
b	Biskupice	Obora I	Nr 12	k.XIX		
c	Biskupice	Obora II	Nr 12	1858		
d	Biskupice	Czworak	Nr 15	p.XX		
2	BISKUPICE	Zespół budynków mieszk.-gosp.:	Nr 1 (d. 2)			
a	Biskupice	Bud. mieszk.-gosp.	Nr 1 (d.2)	1 poł. XIX		
b	Biskupice	Bud. gosp.	Nr 1 (d. 2)	XIX / XX		
3	BISKUPICE	Dom mieszkalny	Nr 6	XIX / XX		
a	Biskupice	Obora I	Nr 6	XIX / XX		
b	Biskupice	Obora II	Nr 6	XIX / XX		
c	Biskupice	Bud. gosp.	Nr 6	XIX / XX		
4	BISKUPICE	Zespół budynków mieszk.-gosp.:				
a	Biskupice	Dom mieszk.	Nr 7	k.XIX		
b	Biskupice	Bud. mieszk.-gosp.	Nr 9	XIX / XX		
c	Biskupice	Dom mieszk.	Nr 8a	XIX / XX		
d	Biskupice	Stodoła		k.XIX		
5	BISKUPICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr 11 (d. 8)	1834		
1	DANKOWICE	Mauzoleum nn	na wsch. od Jordanowa	2 poł. XIX		Karta
2	DANKOWICE	Zespół dworski:				
a		Dwór	Nr 9	XVIII, k.XIX	497/W z dnia 1.07.81	Biała
b	Dankowice	Oficyna dworska	Nr 8	p. XIX, XX		
	Dankowice	Bud. gospodarczy	przy nr 8	XIX		
d	Dankowice	Dom mieszkalny	Nr 10 a	2 poł. XIX		

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

e	Dankowice	Bud. gospodarczy ob. dom mieszk.	Nr 10	K.XIX		
F	Dankowice	Bud. inwentarski	przy nr 10	k.XIX		
g	Dankowice	Stodoła I	przy nr 10	XIX/XX		
h	Dankowice	Stodoła II	przy nr 10	k.XIX		
i	Dankowice	Bud. inwentarski II, ob. dom mieszk.		k.XIX		
j	Dankowice	Park dworski		XVIII, k.XIX		
3	DANKOWICE	Dom mieszkalny	Nr 2	XIX		
4	DANKOWICE	Dom mieszkalny	Nr 17	p.XX		
a	Dankowice	Obora	przy nr 17	p.XX		
b	Dankowice	Stodoła	przy nr 17	P.XX		
5	DANKO WICE	Dom mieszkalny	Nr 18	p.XX		
a	Dankowice	Bud. inwentarski	Nr 18	P.XX		

1	GLINICA	Kościół św. Antoniego i Macieja		1739	700/W z dnia 12.12.94	Biała
a	Glinica	Cmentarz katolicki		XV	700/W z dnia 12.12.94	Karta
b	Glinica	Brama i mur cmentarny		XVIII	700/W z dnia 12.12.94	
2	GLINICA	D. plebania		k.XIX		
3	GLINICA	Dom mieszk.-gosp. z murem ogrodzeniowym	Nr 1	2 poł. XIX		
4	GLINICA	Dom mieszk.	Nr 2	XIX/XX		
a	Glinica	Bud. mieszk.-gosp.	Nr 2	XIX/XX		
5	GLINICA	Dom mieszkalny	Nr 3	k.XIX		
a	Glinica	Stodoła	przy nr 3	k.XIX		
b	Glinica	Bud. gospodarczy	przy nr 3	k.XIX		
6	GLINICA	Dom mieszkalny	Nr 4	XIX/XX		
a	Glinica	Stodoła	przy nr 4	XIX/XX		
b	Glinica	Bud. gospodarczy	przy nr 4	XIX/XX		
7	GLINICA	Dom mieszkalny	Nr 5	ok. 1920		
8	GLINICA	Dom mieszkalny	Nr 6	k.XIX		
a	Glinica	Stodoła	przy nr 6	k.XIX		
b	Glinica	Bud. gosp.	przy nr 6	k.XIX		
9	GLINICA	Dom mieszkalny	Nr 10	XIX/XX		
10	GLINICA	Dom mieszkalny	Nr 11	XIX/XX		
11	GLINICA	Dom mieszk.	Nr 15	k. XIX		
a	Glinica	Obora	Nr 15	XIX/XX		
b	Glinica	Stodoła	Nr 15	XIX/XX		
c	Glinica	Bud. produkcyjny	przy nr 15	XIX/XX		
12	GLINICA	Dom mieszk.	Nr 17	1849, ok. 1920		
a	Glinica	Obora	Nr 17	k.XIX		
b	Glinica	Stodoła	Nr 17	k.XIX		
13	GLINICA	Dom mieszkalny	Nr 18	k.XIX		
a	Glinica	Obora I	przy nr 18	k.XIX		
b	Glinica	Obora II	przy nr 18	k.XIX		
c	Glinica	Stodoła	przy nr 18	k. XIX		
14	GLINICA	Dom mieszk.-gosp.	Nr 24	k.XIX, ok. 1910		
a	Glinica	Stodoła	przy nr 24	p.XX		

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

1	JANÓWEK	Cmentarz polny właścicieli dóbr		2 poło XIX		Karta
2	JANOWEK	Zespół dworski:				
a	Janówek	Dwór	Nr 17	1 poł. XVI, P.XX		
b	Janówek	Obora	przy nr 17	p.XX		
3	JANOWEK	Zespół młyna:				
a	Janówek	Dom mieszkalny	Nr 1	XIX!XX		
b	Janówek	Bud. gospodarczy	przy nr 1	p.XX		
4	JANOWEK – KANIÓW	Dom mieszkalny	Nr 20	XVII, 1853		
a	Janówek – Kaniów	Bud. gospodarczy	przy nr 20	k.XIX		
1	JEZIERZYCE WIELKIE	Cmentarz poewangelicki	na pd.-wsch. od wsi	2 pol. XIX		Karta
2	JEZIERZYCE WIELKIE	Zespół dworski:				
a	Jezierzyce Wielkie	Dworek	Nr 11	2 pol. XVI, 1732, pol. XIX		
b	Jezierzyce Wielkie	Oficyna mieszk.- gospodarcza	Nr 11 a	k.XIX		
c	Jezierzyce Wielkie	Kuźnia	Nr 11	k.XIX		
d	Jezierzyce Wielkie	Obora I	Nr 11	k.XIX		
e	Jezierzyce Wielkie	Obora II	Nr 11	k.XIX		
f	Jezierzyce Wielkie	Stainia	Nr 11	k.XIX		
g	Jezierzyce Wielkie	Spichlerz	Nr 11	k.XIX		
h	Jezierzyce Wielkie	Stodoła I		k.XIX		
i	Jezierzyce Wielkie	Stodoła II		k.XIX		
j	Jezierzyce Wielkie	Bud. gospodarczy I		k.XIX		
k	Jezierzyce Wielkie	Bud. gospodarczy II		k.XIX		
3	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny	Nr 7	k.XIX		
4	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny	Nr 8	XIX / XX		
5	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny	Nr 9	ok. 1870		
6	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny:	Nr 12	k.XIX		
a	Jezierzyce Wielkie	Obora	przy nr 12	k.XIX		
b	Jezierzyce Wielkie	Stodoła	przy nr 12	k.XIX		
c	Jezierzyce Wielkie	Bud. gospodarczy	przy nr 12	k.XIX		
7	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny:	Nr 20	XIX / XX		
a	Jezierzyce Wielkie	Obora	przy nr 20	XIX / XX		

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

b	Jezierzyce Wielkie	Stodoła	przy nr 20	XIX / XX		
c	Jezierzyce Wielkie	Bud. gospodarczy I	przy nr 20	XIX / XX		
d	Jezierzyce Wielkie	Bud. gospodarczy II	przy nr 20	XIX / XX		
8	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny	Nr 23	p.XX		
9	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny:	Nr 27	1 poło XIX		
a	Jezierzyce Wielkie	Obora I	Nr 27	k.XIX		
b	Jezierzyce Wielkie	Stodoła	Nr 27 i 28	1886		
10	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny	Nr 28	ok. 1880		
11	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny	Nr 32	ok. 1880		
12	JEZIERZYCE WIELKIE	Dom mieszkalny	Nr 34	1 poło XIX		
1	JORDANÓW	Kościół par. św. Stanisława BM		XV, XIX / XX		Zielona
a	Jordanów	D. cmentarz kat.		XV		Karta
2	JORDANÓW	Cmentarz parafialny	na zach. od wsi	2 poł. XIX		Karta
a	Jordanów	Kaplica przedpogrzebowa	cmentarz	ok. 1910		
3	JORDANÓW	Zespół stacja PKP:	ul. Pocztowa 7			
a	Jordanów	Stacja kolejowa	ul. Pocztowa 7	1928		
b	Jordanów	Wieża ciśień	ul. Pocztowa 7	p.XX		Biała
c	Jordanów	Magazynek dróżnika	ul. Pocztowa 7	p.XX		
d	Jordanów	WC	ul. Pocztowa 7	p.XX		
4	JORDANÓW	Zespół fabryczki:				
a	Jordanów	Dom mieszkalny	ul. Kolejowa 13	k. XIX		
b	Jordanów	Bud. gosp. - hala	ul. Kolejowa 13	XIX / XX		
c	Jordanów	Bud. pomocniczy	ul. Kolejowa 13	XIX / XX		
d	Jordanów	Stróżówka	ul. Kolejowa 13	XIX / XX		
5	JORDANÓW	Dom mieszkalny ob. przedszkole	ul. Łąkowa 11	ok. 1920		
6	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Łąkowa 13	p.XX		
a	Jordanów	Bud. gospodarczy	ul. Łąkowa 13	p.XX		
b	Jordanów	Stodoła	ul. Łąkowa 13	p.XX		
7	JORDANÓW	Willa	ul. Pocztowa 2	ok. 1920		
8	JORDANÓW	Willa, ob. biblioteka	ul. Pocztowa 3	1910		
9	JORDANÓW	Willa, ob. Ośrodek Zdrowia	ul. Pocztowa 4	ok. 1910		
10	JORDANÓW	Pocztą	ul. Pocztowa 5	ok. 1910		
11	JORDANÓW	Willa	ul. Pocztowa 6	1924		
12	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Szkolna 1	XIX / XX		
13	JORDANÓW	Dom mieszkalny ob. biura GS	ul. Szkolna 2	XIX / XX		
14	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Szkolna 3	p.XX		
15	JORDANÓW	Zespół folwarczny:	ul. Szkolna 14			
a	Jordanów	Obora I	ul. Szkolna 14	k. XIX		
b	Jordanów	Obora II	ul. Szkolna 14	k.XIX		

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

c	Jordanów	Spichlerz	ul. Szkolna 14	k.XIX		
16	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 2	k.XIX		
a	Jordanów	Bud. mieszk.-gosp.	ul. Wrocławska 2	k.XIX		
17	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 4	XIX/XX		
a	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 4	XIX/XX		
18	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 5	k.XIX		
a	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 5	k.XIX		
b	Jordanów	Bud. inwentarski	ul. Wrocławska 5	k.XIX		
19	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 6	XIX / XX		
20	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 7	XIX / XX		
a	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 7	XIX / XX		
b	Jordanów	Obora	ul. Wrocławska 7	XIX / XX		
21	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 10	XIX / XX		
a	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 10	XIX / XX		
b	Jordanów	Obora	ul. Wrocławska 10	XIX / XX		
22	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 11	pol. XIX		
a	Jordanów	Bud. gosp.	ul. Wrocławska 11	poło XIX		
b	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 11	pol. XIX		
c	Jordanów	Kuźnia	ul. Wrocławska 11	poło XIX		
23	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 12	XIX / XX		
a	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 12	XIX / XX		
b	Jordanów	Bud. gospodarczy	ul. Wrocławska 12	XIX / XX		
c	Jordanów	Spichlerz	ul. Wrocławska 12	XIX / XX		
24	JORDANÓW	Zespół mieszk.- Gospodarczy:				
a	Jordanów	Dom mieszkalny I	ul. Wrocławska 15	ok. 1860		
b	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 15	ok. 1860		
c	Jordanów	Bud. inwentarski I	ul. Wrocławska 15	ok. 1860		
d	Jordanów	Dom mieszk. II	ul. Wrocławska 16	ok. 1860		
e	Jordanów	Bud. inwentarski II	ul. Wrocławska 16	ok. 1860		
25	JORDANÓW	Zespół młyń:	ul. Wrocławska 18			
a	Jordanów	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 18	XIX / XX		
b	Jordanów	Młyn gospodarczy parowy, ob. elektr.	ul. Wrocławska 18	XIX / XX		
c	Jordanów	Bud. gospodarczy	ul. Wrocławska 18	XIX / XX		
d	Jordanów	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 19	XIX / XX		
e	Jordanów	Bud. gospodarczy	ul. Wrocławska 19	XIX / XX		
f	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 19	XIX / XX		
26	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 23 a	k. XIX		
a	Jordanów	Bud. gospodarczy	ul. Wrocławska 23/23 a	XIX / XX		
b	Jordanów	Obora	ul. Wrocławska 3/23 a	XIX / XX		
c	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 23/23 a	XIX / XX		
27	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 24	p.XX		
28	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 25	XIX / XX		
29	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 26/26 a	ok. 1905		
30	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 30	XIX / XX		
a	Jordanów	Stodoła	ul. Wrocławska 30	XIX / XX		
b	Jordanów	Obora	ul. Wrocławska 30	XIX / XX		
31	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 31	XIX / XX		

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

a	Jordanów	Bud. inwentarski	ul. Wrocławska 31	XIX / XX		
32	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 34	k.XIX		
a	Jordanów	Bud. inwentarski	ul. Wrocławska 34	XIX / XX		
33	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 35	p.XX		
34	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 36	ok. 1910		
35	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 37	ok. 1910		
a	Jordanów	Bud. inwentarski	ul. Wrocławska 37	ok. 1910		
36	JORDANÓW	Oficyna	ul. Wrocławska 39	k.XIX		
37	JORDANÓW	Plebania, ob. szkoła	ul. Wrocławska 46	2 poł. XIX		
a	Jordanów	Bud. mieszk.-gosp.	ul. Wrocławska 45 a	k. XIX		
38	JORDANÓW	Dom mieszkalny:	ul. Wrocławska 50	XVIII, XIX / XX		Zielona
a	Jordanów	Bud. inwentarski	ul. Wrocławska 50	XVIII, XIX/XX		
b	Jordanów	Bud. gospodarczy	ul. Wrocławska 50	XVIII, XIX / XX		
39	JORDANÓW	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 51	p.XX		
40	JORDANÓW	Willa, ob. punkt weterynaryjny	ul. Wrocławska 54	ok. 1920		
41	JORDANÓW	Zespół mleczarni:	ul. Wrocławska 54			
a	Jordanów	Bud. biurowy	ul. Wrocławska 54	1910		
b	Jordanów	Mleczarnia -topialnia	ul. Wrocławska 54	1910		
c	Jordanów	Mleczarnia -serownia	ul. Wrocławska 54	ok. 1910		
42	JORDANÓW	Willa, ob. Urząd Gminy	ul. Wrocławska 55	1924		
1	MLECZNA	Zespół dworsko- folwarczny:				
a	Mleczna	Dwór	Nr 15	XIX		
b	Mleczna	Bud. inwentarski	przy nr 15			
c	Mleczna	Stodoła I	przy nr 15			
d	Mleczna	Stodoła II	przy nr 15			
e	Mleczna	Obora	przy nr 15			
f	Mleczna	Czworak	przy nr 15			
2	MLECZNA	Dom mieszkalny	Nr 14	2 poł. XIX		
1	PIOTRÓWEK	Zespół pałacowo- folwarczny:			707/W z dnia 26.04.95	
a	Piotrówek	Pałac	Nr 27	1866, 1898	618/W z dnia 8.11.88	Biała
b	Piotrówek	Park pałacowy		XIX	707/W z dnia 26.04.95	
c	Piotrówek	Kaplica grobowa rodziny von Richthofen ob.kaplica pomocnicza	park pałacowy	1903		Karta
d	Piotrówek	Czworak	Nr 1	ok. 1880		
e	Piotrówek	Oficyna mieszk.-gosp.	Nr 14	k. XIX		
f	Piotrówek	Bud. mieszk.-gosp.	Nr 18	k.XIX		
g	Piotrówek	Oficyna mieszalna	Nr 26	k. XIX		
h	Piotrówek	Obora	przy nr 26	XIX / XX		
l	Piotrówek	Stodoła I	naprzeciw pałacu	k.XIX		
j	Piotrówek	Stodoła II	naprzeciw pałacu	k. XIX		
k	Piotrówek	Dom mieszkalny (folwark)	Nr 24	1894		
l	Piotrówek	Stajnia i obora (folwark)	przy nr 24	ok. 1900		
ł	Piotrówek	Stodoła I z częścią	przy nr 24	ok. 1900		

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

		mieszk. (folwark)				
m	Piotrówek	Stodoła II (folwark)	przy nr 24	1893		
n	Piotrówek	Bramy wjazdowe (folwark)		k.XIX		
2	PIOTRÓWEK	Dom Ludowy, ob. mieszk.	Nr 4	ok. 1910		
3	PIOTRÓWEK	Dom mieszkalny	Nr 7	ok. 1870		
4	PIOTRÓWEK	Dom mieszkalny	Nr 21	XIX / XX		
5	PIOTRÓWEK	Dom mieszkalny	Nr 23	k. XIX		
6	PIOTRÓWEK	Stodoła	naprzeciw remizy strażackiej	k. XIX		
1	POPOWICE	Dom mieszkalny:	ul. Kościuszki 4	XIX / XX		
a	Popowice	Stodoła	ul. Kościuszki 4	XIX / XX		
b	Popowice	Bud. inwentarski	ul. Kościuszki 4	XIX / XX		
c	Popowice	Bud. gospodarczy	ul. Kościuszki 4	XIX / XX		
2	POPOWICE	Dom mieszkalny:	ul. Kościuszki 8	p.XX		
a	Popowice	Stodoła	ul. Kościuszki 8	p.XX		
b	Popowice	Bud. gosp.	ul. Kościuszki 8	p.XX		
c	Popowice	Bud. gosp.-mieszk.	ul. Kościuszki 8	p.XX		
3	POPOWICE	Dom mieszkalny:	ul. Kościuszki 9	1836		Zielona
a	Popowice	Stodoła I	ul. Kościuszki 9	k.XIX		
b	Popowice	Stodoła II	ul. Kościuszki 9	k.XIX		
c	Popowice	Obora I	ul. Kościuszki 9	k.XIX		
d	Popowice	Obora II	ul. Kościuszki 9	k.XIX		
4	POPOWICE	Dom mieszkalny:	ul. Kościuszki 10a	1902		
a	Popowice	Obora I z garażem	ul. Kościuszki 10a	k.XIX		
b	Popowice	Obora II	ul. Kościuszki 10a	k.XIX		
c	Popowice	Stodoła	ul. Kościuszki 10a	k.XIX		
5	POPOWICE	Willa	Nr 13	p.XX		
1	TOMICE	Zespół dworski:				
a	Tomice	Dwór, ob. dom mieszkalny	Nr 2	XVIII, XIX / XX		Zielona
b	Tomice	Bud. gospodarczy I	przy nr 2	2 poł. XIX		
c	Tomice	Bud. gospodarczy II	przy nr 2	2 poł. XIX		
d	Tomice	Stodoła	przy nr 2	2 poł. XIX		
e	Tomice	Park naturalistyczny		ok. 1830, k.XIX		
2	TOMICE	Dom mieszk.-gosp.:	Nr 7	ok. 1870		
a	Tomice	Bud. gospodarczy	przy nr 7	k.XIX		
b	Tomice	Stodoła	przy nr 7	k.XIX		
3	TOMICE	Zespół budynków mieszk.-gospod.:				
a	Tomice	Bud. mieszk.-gosp.	Nr 10	1859		
b	Tomice	Bud. gospodarczy	przy nr 10	poł. XIX		
c	Tomice	Bud. mieszk.-gosp., ob. gosp.	przy nr 10	poł. XIX		
d	Tomice	Obora	przy nr 10	1864		
e	Tomice	Stodoła	przy nr 10	1852		
4	TOMICE	Dom mieszkalny	Nr 11	ok. 1850		
a	Tomice	Obora	przy nr 11	1853		
b	Tomice	Wozownia	przy nr 11	2 poł. XIX, p.XX		

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

1	WILCZKOWICE	Kościół fil. św. Kazimierza		1296, XVI, 1878	808 z dnia 7.12.60	Biała Zielona
a	Wilczkowice	Cmentarz poewangelicki		XIII		Karta
b	Wilczkowice	Mur cmentarny		XV, XIX		
2	WILCZKOWICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr 10	poł. XIX		
3	WILCZKOWICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr 14	XIX/XX		
4	WILCZKOWICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr22	k.XIX		
5	WILCZKOWICE	Dom mieszk.-gosp.	Nr 25	p.XX		
6	WILCZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 33	k.XIX		
7	WILCZKOWICE	Dom mieszk.	Nr 35	1850		
1	WINNA GÓRA	Dom mieszkalny	Nr 1	1873		
a	Winna Góra	Stodoła	przy nr 1	k.XIX		
b	Winna Góra	Obora	przy nr 1	k.XIX		
c	Winna Góra	Bud. Gospodarczy I	przy nr 1	k.XIX		
d	Winna Góra	Bud. gospodarczy II	przy nr 1	k.XIX		
e	Winna Góra	Bud. gospodarczy III	przy nr 1	k.XIX		
2	Winna Góra	Dom mieszkalny	Nr 4	XIX		
a	Winna Góra	Bud. gospodarczy	przy nr 4	k. XIX		
b	Winna Góra	Obora	przy nr 4	k.XIX		
c	Winna Góra	Stodoła	przy nr 4	k.XIX		
3	WINNA GÓRA	Dom mieszk.-gosp.	Nr 5	ok. 1870		
a	Winna Góra	Obora I	przy nr 5	ok. 1870		
b	Winna Góra	Obora II	przy nr 5	ok. 1870		
c	Winna Góra	Stodoła	przy nr 5	ok. 1870		
1	KAROLIN	Zespół pałacowy:			500/W z dnia 29.07.81	Ankieta A WRSP
a	Karolin	Pałac		k. XVIII, 1830	500/W z dnia 29.07.81	Zielona
b	Karolin	Dom mieszkalny	Nr 1	k. XIX		
c	Karolin	Spichlerz, ob.oficyna	Nr 3	k. XVIII, XIX/XX	500/W z dnia 29.07.81	Zielona
d	Karolin	Bud. administracyjne ze stajnią	Nr 4	1886	500/W z dnia 29.07.81	
e	Karolin	Stajnia, ob. mieszkania	Nr 4b	1886		
f	Karolin	Dom mieszkalny	Nr 6/6 a	p.XX		
g	Karolin	Obora		ok. 1870, XX	500/W z dnia 29.07.81	
h	Karolin	Stajnia		1886		
i	Karolin	Stodoła		1867, XX		
j	Karolin	Park pałacowy		2 poł. XVII, k. XIX	500/W z dnia 29.07.81	
2	KAROLIN	Dom mieszkalny	Nr 2	p.XX		
3	KAROLIN	Dom mieszkalny	Nr 7	1910		

7. GOSPODARKA

7.1. Podmioty gospodarcze

Na terenie gminy nie ma większych zakładów produkcyjnych. Dziedziny gospodarcze, nie związane z rolnictwem, stanowią głównie usług i handel.

W większości wsi zlokalizowane są niewielkie punkty usługowe i handlowe.

Pozarolnicza działalność gospodarcza w gminie Jordanów Śląski

Lp.	Miejscowość	Rodzaj zakładu	Liczba zakładów	Rodzaj działalności
1	Jordanów Śląski	Skład budowlany – handel hurtowy	1	Usługi
		Usługi handlu detalicznego	7	Usługi
		Usługi gastronomii	1	Usługi
		Stacja paliw	1	Usługi
		Zakład fryzjerski	1	Usługi
		Zakład produkcji wód i napojów	1	Produkcja
		Przetwórstwo rolno – spożywcze	1	Produkcja
		Producent lamp	2	Produkcja
		Usługi transportowe	1	Usługi
		Zakład szlifowania i polerowania metali	1	Produkcja, usługi
		Bank spółdzielczy	1	Usługi
		Ubezpieczenia	1	Usługi
		Usługi remontowo - budowlane	2	Usługi
2	Popowice	Handel detaliczny	1	Usługi
		Naprawa sprzętu RTV	1	Usługi
3	Dankowice	Punkt wymiany gazu	1	Usługi
		Handel detaliczny	1	Usługi
4	Piotrówek	Handel detaliczny	1	Usługi
5	Tomice	Handel detaliczny	1	Usługi
6	Glinice	Handel detaliczny	2	Usługi
7	Janówek	Handel detaliczny	1	Usługi
		Przetwórstwo rolno – spożywcze	1	Produkcja, usługi
8	Mleczna	Handel detaliczny	1	Usługi
		Warsztat samochodowy	1	Usługi
9	Karolin	Przetwórstwo rolno – spożywcze	1	Produkcja
10	Wilczkowice	Przetwórstwo rolno – spożywcze	1	Produkcja
		Handel detaliczny	1	Usługi
		Stacja paliw	1	Usługi
11	Pożarzyce	Warsztat samochodowy	1	Usługi
12	Jezierzyce Wielkie	Handel detaliczny	1	Usługi

Ważniejsze podmioty gospodarcze

L.p.	Nazwa podmiotu	Podstawowy rodzaj (rodzaje) działalności	Miejscowość
1.	Z.P.H.U. „INEX”	Rozlewnia wód i napoi	Jordanów Śląski
2.	Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska	Produkcja wyrobów mleczarskich	Jordanów Śląski
3.	„Lo-Gi” Sp. z o.o. Producent Lamp i Opraw Oświetleniowych	Produkcja lamp i opraw oświetleniowych	Jordanów Śląski
4.	Stacja Paliw PKN	Sprzedaż etyliny i oleju napędowego	Jordanów Śląski
5.	Stacja Paliw	Sprzedaż etyliny, oleju napędowego, gazu	Wilczkowice
6.	Apteka „LIBRA”	Dystrybucja leków	Jordanów Śląski
7.	Bank Spółdzielczy – Punkt Kasowy	Obsługa mieszkańców gminy	Jordanów Śląski
8.	Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”	Skup zbóż, rzepaku, dystrybucja nawozów i środków ochrony roślin	Jordanów Śląski
9.	Młyn Gospodarczy – Zenon Feszczuk	Przemiał zboża	Jordanów Śląski

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

10.	P.U.H. „WIEŻOWIEC”	Dystrybucja opału, nawozu i środków ochrony roślin	Jordanów Śląski
11.	Sklep – Artykuły Przemysłowe - Joanna Krupińska	Sprzedaż artykułów przemysłowych	Jordanów Śląski
11.	Sklep Ogólno-Spożywczy - Alicja Tkacz	Sprzedaż artykułów spożywczych	Jordanów Śląski
12.	Sklep spożywczy „JANWALD”	Sprzedaż artykułów spożywczych i chemicznych	Jordanów Śląski
13.	Sklep spożywczy „SCH”	Sprzedaż artykułów spożywczych	Jordanów Śląski
14.	Sklep Ogólno-Spożywczy – Bożena Stanecka	Sprzedaż artykułów spożywczych	Jordanów Śląski
15.	Spółdzielnia Pracy „JORDANÓW”	Produkcja płytek	Jordanów Śląski
16.	W.P.H. „WILIS”	Mała gastronomia	Jordanów Śląski
17.	Zakład Elektromechaniki Pojazdowej - Tadeusz Huminiak	Mechanika pojazdowa	Jordanów Śląski
18.	Zakład Kruszyw „BUMAT”	Sprzedaż kruszyw	Jordanów Śląski
19.	Zakład Mechaniki Pojazdowej - Henryk Stroka	Mechanika pojazdowa, malarstwo, ślusarstwo	Jordanów Śląski
20.	Sklep Spożywczo-Przemysłowy	Sprzedaż artykułów spożywczo-przemysłowych	Jordanów Śląski

Gmina Jordanów Śląski ma charakter rolniczy z wysokim poziomem produkcji rolnej i niewielką aktywnością gospodarczą ze względu na wysokie klasy bonitacyjne gruntów. Według stanu na koniec 2003 roku, w rejestrze działalności gospodarczej, prowadzonej przez Urząd Gminy, zarejestrowanych było 286 podmiotów gospodarczych (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). Głównym kierunkiem działalności gospodarczej w gminie jest handel - 107 jednostek w 2003r. Uwagę zwraca duży udział podmiotów w dziale usług.

8. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Zmiany liczby ludności w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy Jordanów Śl. w latach 2002-2004.

	2002	2003	2004
Jordanów Śl.	1058	1058	1087
Popowice	94	94	98
Biskupice	75	75	79
Jezierzyce	194	196	195
Pożarzyce I i II	112	112	114
Mleczna	138	138	140
Dankowice	262	261	263
Glinica	182	182	186
Janówek	161	131	158
Piotrówek	130	129	130
Karolin	96	96	91
Winna Góra	54	54	51
Tomice	121	121	120
Wilczkowice	313	311	315
	2990	2988	3027

Najludniejszą miejscowością jest wieś gminna Jordanów Śląski. Obecnie posiada 1087 mieszkańców (wg danych Urzędu Gminy). Pozostałe wsie są znacznie mniej liczne. Powyższa tabela zawiera zestawienie liczby ludności w poszczególnych miejscowościach w ciągu ostatnich trzech lat.

Porównując wskaźniki procentowe dla poszczególnych przedziałów wiekowych w gminie Jordanów Śl., można zauważyć nieznacznie wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym: 7 -12 lat, 13 - 15 lat, 16 -18 lat . Grupy te stanowią kolejno: 9,00%, 5,00% i 6,46%, gdy w województwie dolnośląskim wynoszą: 7,31%, 4,29% i 5,15%. Podobne wskaźniki dotyczą przedziału wiekowego 40 – 44 lat.

Gmina Jordanów Śl. cechuje się zdecydowanie najwyższym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym w porównaniu do powiatu wrocławskiego oraz województwa dolnośląskiego. Grupy wiekowe: 65 – 69 lat, 70 – 79 lat i 90 - 99 lat stanowią kolejno 4,7%, 7,61% i 0,27% ludności. W tych kategoriach wskaźniki te różnią się nawet o jeden punkt procentowy na niekorzyść gminy Jordanów Śl. Zjawisko „starzenia się „ ludności jest wynikiem występującej w przeszłości stałej i bardzo intensywnej migracji ze wsi. Obecnie proces ten uległ zahamowaniu z uwagi na trudności w znalezieniu pracy w mieście.

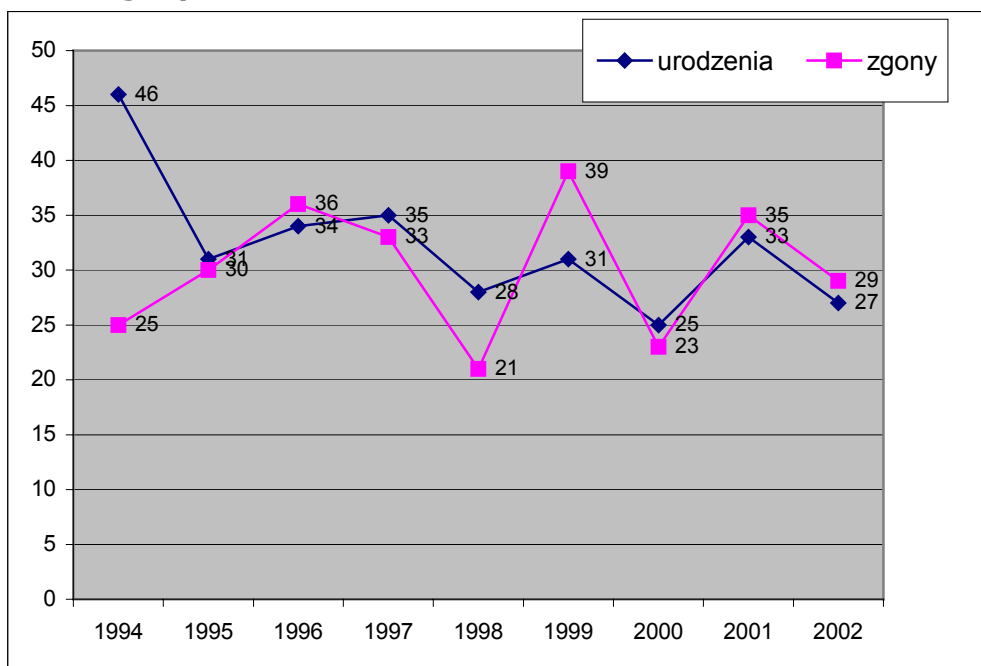
W Jordanowie Śl. w 2002 r. na 100 mężczyzn przypadały 100,3 kobiety. Wartość ta dla powiatu wrocławskiego wynosi 103,1, w województwie dolnośląskim 104,4, natomiast średnio w Polsce na 100 mężczyzn przypada 106,5 kobiet.

9. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

9.1. Przyrost naturalny

Na liczbę urodzeń wpływa dzietność kobiet, która jest wypadkową wzorców kulturowych, zasobności społeczeństwa, ponadto ilości zawieranych małżeństw i polityki społecznej państwa. Powszechnie znana jest zależność, która polega na tym, że im bogatsze jest społeczeństwo, tym mniejsza liczba urodzeń. Natomiast liczbę zgonów kształtuje struktura wiekowa i jakość życia, tj. ochrona zdrowia, opieka społeczna, poziom życia. Przyrost naturalny wynika z relacji pomiędzy tymi wartościami.

Urodzenia i zgony w latach 1994-2002

Wśród czynników w istotnym stopniu określających dynamikę procesów demograficznych na obszarze gminy, ważną rolę odgrywa przyrost naturalny ludności. Podlegał on w latach 1994 - 2002 wahaniom, generalnie utrzymując w analizowanym okresie wartości dodatnie (za wyjątkiem 1996, 1999 r. i 2001 oraz 2002 r.). Liczbę urodzeń i zgonów w latach 1994 - 2002 przedstawia powyższy wykres. Obie linie wykresów wyraźnie zbliżają się do siebie, a wahania wartości obu wskaźników maleją, co oznacza pewną tendencję spadku przyrostu naturalnego.

9.2. Migracje

Liczba osób napływających (zameldowanych) przewyższa liczbę osób odpływających (wymeldowujących się) z wyjątkiem roku 1999. Jednak liczby te są nieznaczne: 10 - 12 osób.

W województwie dolnośląskim saldo migracji na 1000 ludności wynosi - 0,7, w powiecie wrocławskim wartość ta to 12,0, a dla gminy Jordanów Śląski osiąga wskaźnik 3,4.

9.3. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

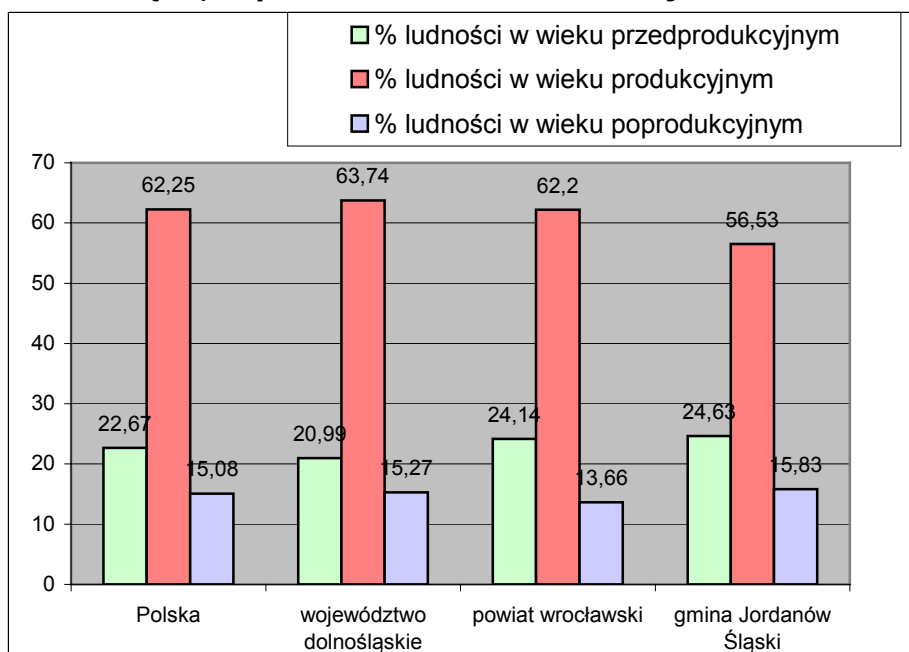
W gminie Jordanów Śląski struktura wiekowa ludności w aspekcie produkcyjnym, podobnie jak w całym kraju, wykazuje pewne zmiany. Zmniejsza się grupa osób w wieku przedprodukcyjnym, rośnie w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W gminie proces ten nie jest jeszcze tak zaawansowany jak w skali województwa.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym gminie Jordanów Śląski, powiecie wrocławskim i województwie dolnośląskim w 2002 r.

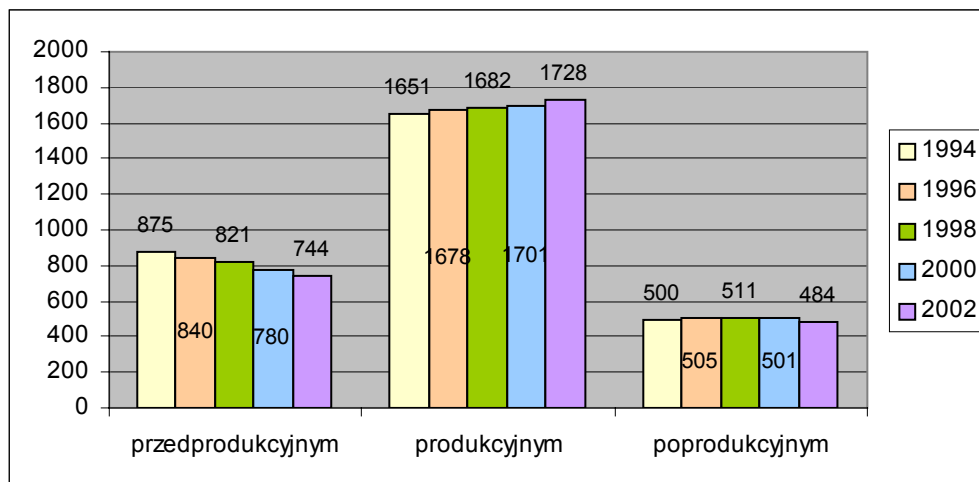
	Polska	Województwo dolnośląskie	Powiat wrocławski	Gmina Jordanów
Liczba ludności ogółem	38219 tys.	2904694	96786	2943
Udział ludności w wieku	%	%	%	%
• przedprodukcyjnym	22,67	20,99	24,14	24,63
• produkcyjnym	62,25	63,74	62,2	59,53
• poprodukcyjnym	15,08	15,27	13,66	15,83
Ludność nieprodukcyjna na 1000 produkcyjnej	60,7	56,9	60,8	68,0

Z uwagi na silne zjawiska migracyjne oraz, co za tym idzie, proces starzenia się mieszkańców wsi, w gminie można zauważyć znaczny odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym na tle powiatu wrocławskiego i województwa dolnośląskiego. Wyróżnia się również udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, podobnie jak na innych terenach wiejskich, jest on stosunkowo wysoki. Wynika to z większej dzietności kobiet na wsi i innego modelu rodziny. Ale różnica ta nie jest już tak duża. W porównaniu do powiatu jest to zaledwie pół punktu procentowego, a do całego kraju 2 punkty procentowe.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Jordanów Śląski, w powiecie wrocławskim i województwie dolnośląskim w 2002 r.

Struktura ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Jordanów Śląski w latach 1994 -2002

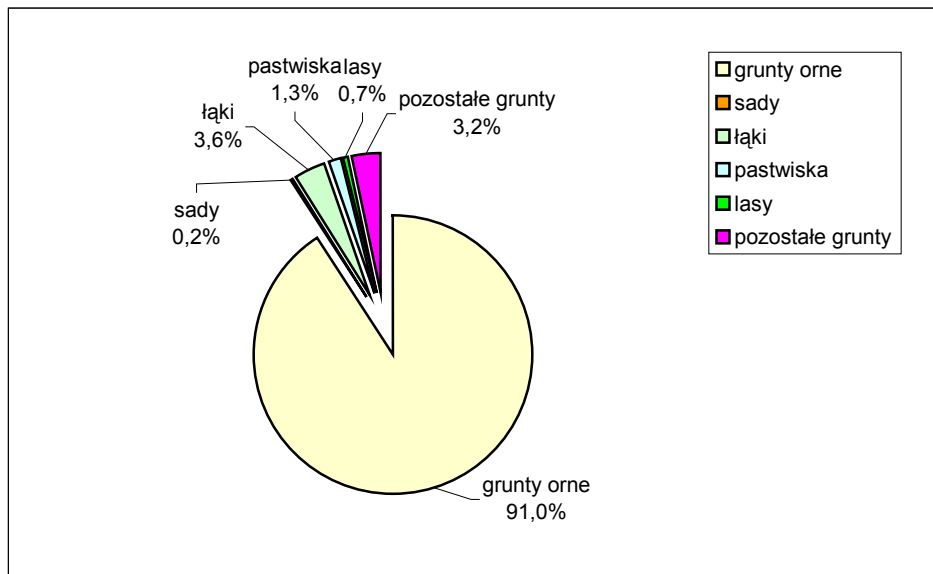
Gmina Jordanów Śląski, podobnie jak inne gminy wiejskie, cechuje wyższa liczba urodzeń niż w mieście. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 osób według danych z rocznika statystycznego województwa dolnośląskiego wynosi $-0,7$. Dla porównania w powiecie ziemskim wrocławskim ten wskaźnik osiąga wartość $0,5$, we Wrocławiu $-2,4$, w województwie dolnośląskim $-1,1$.

Na wzrost liczby mieszkańców gminy przede wszystkim wpływa ruch naturalny ludności. Procesy migracyjne mają mniejsze znaczenie. Zjawiska starzenia się ludności gminy, stagnacji liczby ludności oraz wyludniania się wsi, dotyczą zwłaszcza południowej części gminy. Pomimo tego, że migracja ze wsi do miast jest obecnie znacznie trudniejsza ze względu na problemy ze znalezieniem pracy, stosunkowo wysokie ceny kupna i wynajmu mieszkań, nadal jest to ważne zjawisko dla kształtowania liczby mieszkańców gminy.

10. ROLNICTWO

Gmina Jordanów Śląski jest gminą rolniczą, zajmującą powierzchnię 5662 ha, z czego 5131 ha (90,1 %) stanowią grunty rolne. W gruntach rolnych użytki rolne stanowią 96,1%, lasy i grunty leśne to 0,7%. Strukturę użytków rolnych przedstawia wykres 1. Dla porównania średnio w powiecie wrocławskim użytki rolne zajmują 80,4%, a lasy i grunty leśne 11,6%. Wśród wszystkich gmin powiatu wrocławskiego gmina Jordanów Śląski i gmina Kobierzyce mają największy udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy, tj. 96,1%.

Struktura użytków rolnych w Jordanowie Śl.

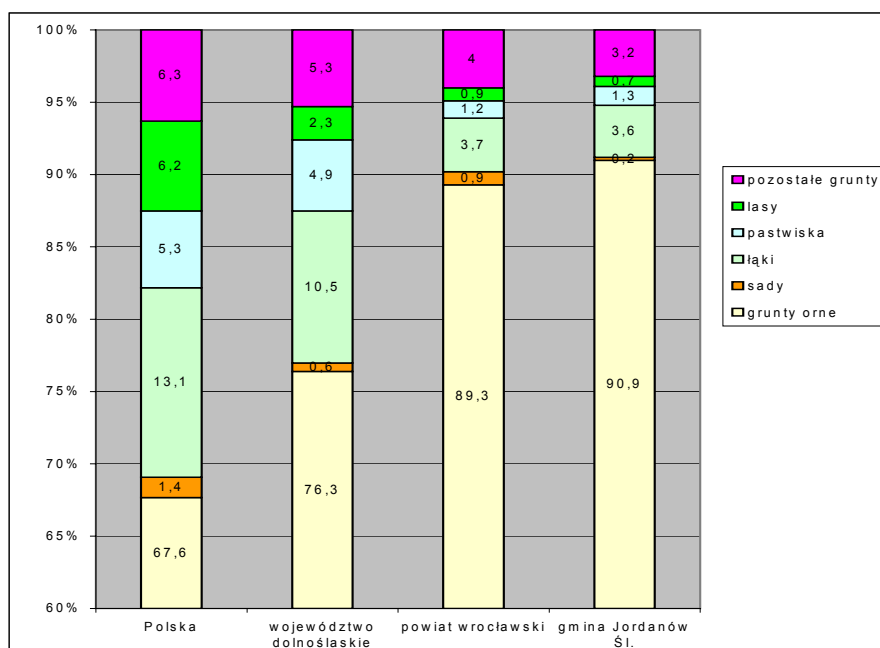
Wśród użytków rolnych grunty orne zajmują prawie 91,0%, łąki 3,2 % pastwiska 1,3%, zaś sady 0,2%. Lasy stanowią zaledwie 0,7%, a 3,2% przypada na pozostałe grunty.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych.

	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska		
W hektarach								
Polska	19324783	16899297	13066504	270955	2531284	1030554	1201192	1224294
	100,0%	87,4	67,6	1,4	13,1	5,3	6,2	6,3
województwo dolnośląskie	1125097	1039461	858388	6903	118505	55664	25478	60158
	100,0%	92,4	76,3	0,6	10,5	4,9	2,3	5,3
powiat wrocławski	75884	72147	67799	656	2799	893	678	3059
	100,0%	95,1	89,3	0,9	3,7	1,2	0,9	4,0
gmina Jordanów Śl.	5131	4931	4666	12	185	67	34	166
	100,0%	96,1	90,9	0,2	3,6	1,3	0,7	3,2

Wykres 2. Struktura użytków rolnych, dane z NSP 2002 r.

Struktura użytków rolnych.

Powierzchnię oraz strukturę użytkowania gruntów w gminie, w porównaniu do powiatu wrocławskiego, województwa dolnośląskiego i kraju, ilustruje tabela 1 i wykres 2. W gospodarstwach rolnych gminy Jordanów Śląski dominują użytki rolne (96,1%) i grunty orne (90,9%). Jest to największy odsetek na tle porównywanych jednostek terytorialnych, wskazujący na wyraźny rolniczy charakter gminy. O specjalizacji gminy w produkcji roślinnej świadczy zaledwie 1,3% pastwisk i 3,6% łąk w gminie. W pozostałych kategoriach struktury użytkowania gruntów gmina osiąga najniższe wskaźniki. W porównaniu do ww. jednostek terytorialnych gmina posiada najniższy udział sadów oraz, co jest bardzo niekorzystne, lasów.

Na terenie gminy Jordanów Śląski przeważają gleby dobre i bardzo dobre. Daje to duże możliwości i stwarza dobre warunki do uzyskiwania wysokich efektów w produkcji rolniczej.

Podsumowując, warunki naturalne jednoznacznie predysponują gminę Jordanów Śląski do rozwoju intensywnej produkcji roślinnej. Kierunek produkcji zwierzęcej należy traktować jako uzupełniający.

10.1. Struktura agrarna i liczba gospodarstw

Liczba gospodarstw rolnych w gminie Jordanów Śląski według wielkości w latach 1994 - 1996 oraz w roku 2002 została pokazana w poniższej tabeli.

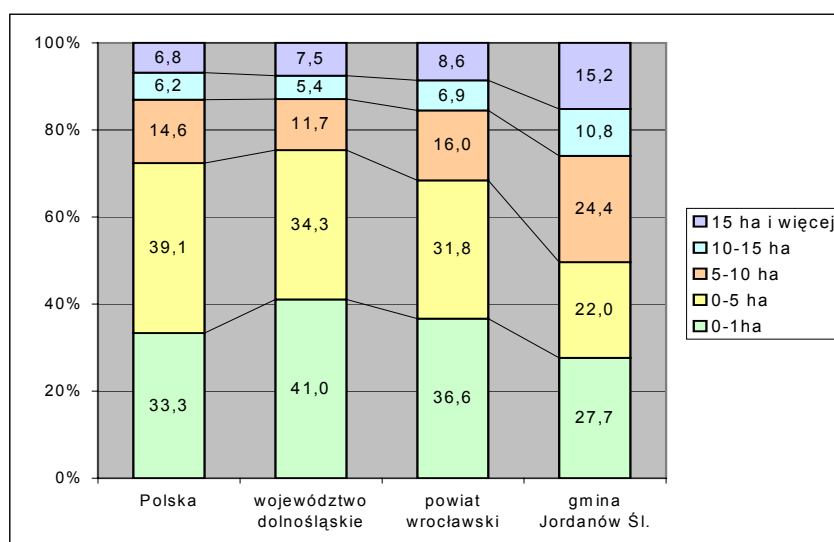
Zarówno na tle regionu, jak i kraju, wskaźniki dotyczące wielkości gospodarstw w gminie Jordanów są korzystniejsze. W porównaniu do powiatu wrocławskiego, województwa dolnośląskiego i kraju, gmina ma najniższy odsetek gospodarstw małych do 1 ha oraz od

1 do 5 ha. W kategorii gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 ha odsetek jest zdecydowanie wyższy niż w jednostkach porównywalnych, podobnie jak w kategoriach gospodarstw o powierzchni od 10 – 15 ha i powyżej 15 ha.

Struktura wielkości gospodarstw rolnych gminy Jordanów Śl. na tle powiatu, województwa dolnośląskiego i Polski.

	Polska		Województwo dolnośląskie		Powiat wrocławski		Gmina Jordanów Śl.	
	w ha	w %	w ha	w %	w ha	w %	w ha	w %
ogółem	2933228	100	141336	100	8644	100	501	100,0
0-1	977087	33,3	57993	41,0	3166	36,6	139	27,7
0-5	1146890	39,1	48519	34,3	2748	31,8	110	21,9
5-10	426869	14,6	16571	11,7	1385	16,0	122	24,3
10-15	182685	6,2	7594	5,4	600	6,9	54	10,6
15-więcej	199697	6,8	10659	7,5	745	8,6	76	15,1

Struktura wielkości gospodarstw rolnych gminy Jordanów Śl. na tle powiatu, województwa dolnośląskiego i Polski.

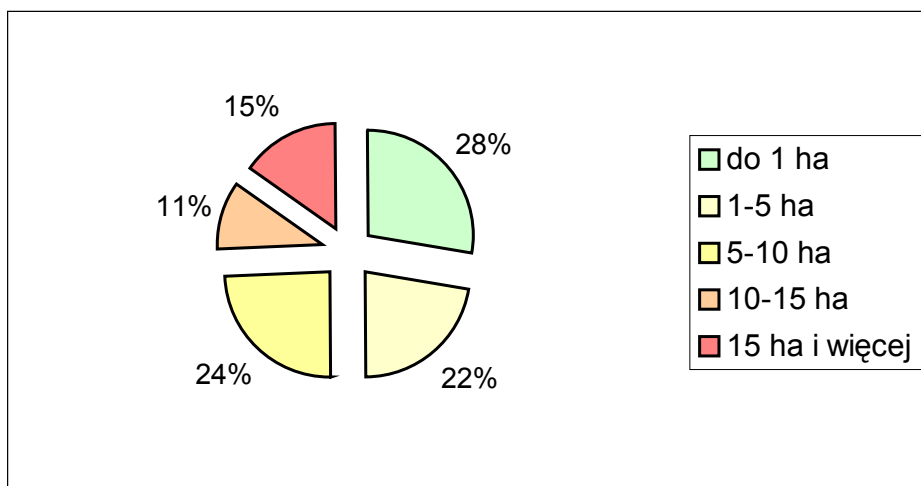
Grupy obszarowe gospodarstw rolnych wg siedziby gospodarstwa w gminie Jordanów Śl., w tym gospodarstwa indywidualne.

	gospodarstwa	powierzchnia w ha			zasiewy	
		ogółem	w tym		gospodarstwa	powierzchnia w ha
			użytki rolne	lasy i grunty leśne		
Ogółem	501	5131	4931	34	471	4579
do 1 ha	139	64	50	1	115	39
1-5	110	296	274	2	104	246
5-10	122	968	924	10	122	864
10-15	54	672	648	4	54	610
15 ha i więcej	76	3131	3036	17	76	2820

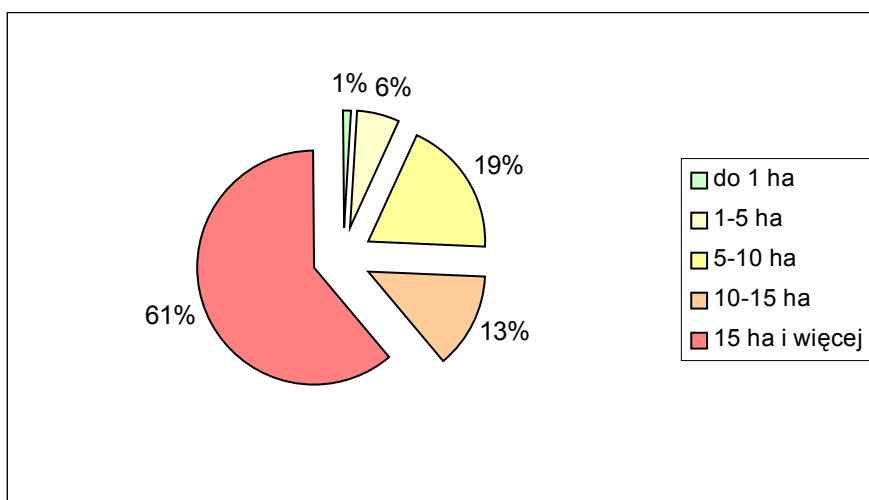
W tym gospodarstwa indywidualne						
Ogółem	498	4751	4575	32	468	4236
do 1 ha	139	64	50	1	115	39
1-5	110	296	274	2	104	246
5-10	121	962	919	10	121	859
10-15	54	672	648	4	54	610
15 ha i więcej	74	2757	2685	16	74	2482

Porównanie gospodarstw według grup obszarowych w gminie Jordanów zestawiono w powyższej tabeli. Średnio na jedno gospodarstwo przypada 10,2 ha powierzchni. Najwięcej jest gospodarstw, w tym działek siedliskowych, o powierzchni do 1 ha (139 gospodarstw) oraz od 5 do 10 ha (122 gospodarstwa), co daje łącznie 50 % liczby gospodarstw w gminie (wykres 4).

Struktura gospodarstw rolnych gminy Jordanów Śl. wg wielkości.

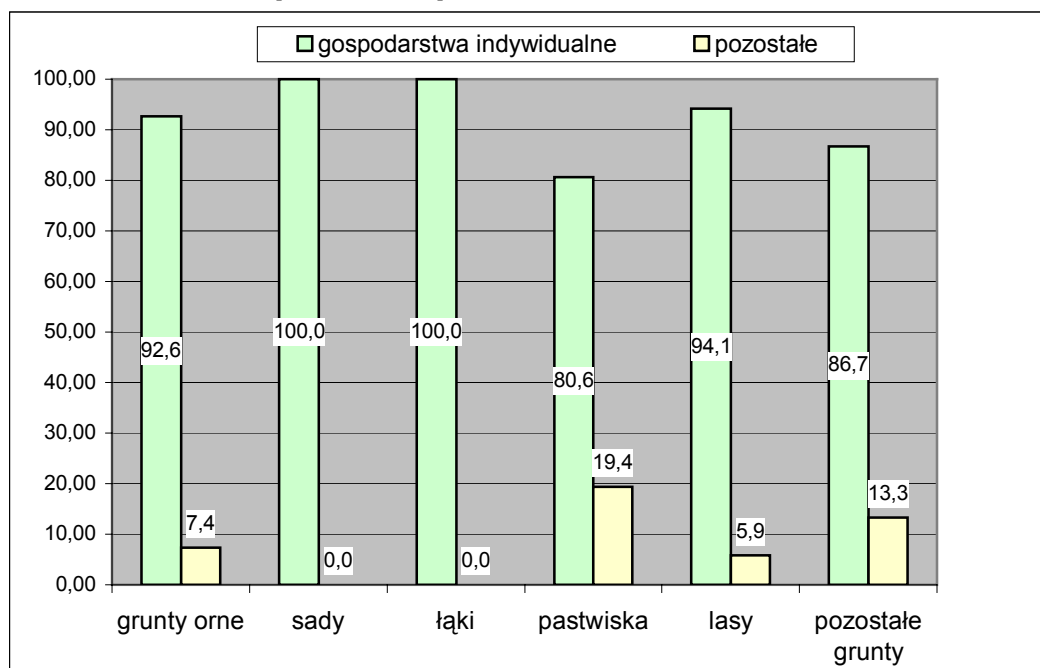
Struktura powierzchni gospodarstw rolnych gminy Jordanów Śl. wg wielkości.

Porównując powyższe wykresy można zauważyć interesujące zależności. 28% gospodarstw o powierzchni do 1 ha uprawia ok. 1% użytków rolnych będących we władaniu gospodarstw rolnych. Kolejne 22% gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha zajmuje 6,0% powierzchni gospodarstw. Ponad 61 % powierzchni gospodarstw to gospodarstwa powyżej 15 ha powierzchni, a gospodarstwa do 1 ha zajmują ok. 1%. Te zestawienia potwierdzają korzystną strukturę agrarną gminy. Ponadto ilość i wielkość największych gospodarstw korzystnie świadczy o rozwoju rolnictwa w gminie.

W gminie zdecydowanie dominują gospodarstwa indywidualne. Jest ich 99,6%. 100% areалу sadów i łąk jest w gestii gospodarstw indywidualnych, a tylko 19,4 % pastwisk należy do pozostałych gospodarstw. Blisko 92,6% gruntów ornych i 96,7% gruntów pozostaje we władaniu właścicieli gospodarstw indywidualnych.

Struktura własności użytków rolnych.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie informacji na temat prowadzenia przez gospodarstwa rolne działalności rolniczej i pozarolniczej w porównaniu do sytuacji w powiecie wrocławskim i województwie dolnośląskim. W gminie Jordanów 87,1 % gospodarstw prowadzi działalność rolniczą. Jest to największy odsetek na tle powiatu wrocławskiego i województwa dolnośląskiego. Natomiast 12,9% gospodarstw nie prowadzi działalności rolniczej. W tej kategorii pozycja gminy też wygląda korzystnie.

Gospodarstwa rolne wg rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej w porównaniu do powiatu wrocławskiego i woj. Dolnośląskiego.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa		Ogółem	Gospodarstwa	
		prowadzące działalność rolniczą	nie prowadzące działalności rolniczej		prowadzące działalność rolniczą	nie prowadzące działalności rolniczej
	w liczbach bezwzględnych			w odsetkach		
województwo dolnośląskie	141336	99747	41589	100,0	70,6	29,4
powiat wrocławski	8644	7377	1267	100,0	85,3	14,7
gmina Jordanów	501	483	18	100,0	87,1	12,9

Wiodącym kierunkiem działalności rolniczej w gminie jest produkcja roślinna. Jest to wynikiem bardzo dobrych warunków glebowych i korzystnej struktury agrarnej. W strukturze zasiewów dominują zboża, duże znaczenie mają także uprawy przemysłowe. W województwie dolnośląskim gmina jest liczącym się producentem zbóż, buraków cukrowych, rzepaku i ziemniaków. Kierunek hodowlany jest mniej rozwinięty i ma mniejsze znaczenie.

Większość gospodarstw prowadzi wyłącznie działalność rolniczą (89,4%), niewiele prowadzi działalność rolnicza i pozarolniczą 6,5% i tylko 0,4% działalność pozarolniczą. 3,6% gospodarstw nie prowadzi żadnej działalności.

Jeszcze wiele gospodarstw nastawionych jest na produkcję wielokierunkową, bez wyraźnie określonej specjalizacji. Nie sprzyja to unowocześnieniu produkcji, obniżeniu kosztów, poprawie jakości oraz zwiększeniu konkurencyjności produkcji. W zdecydowanej większości gospodarstw uprawia się zboża i prowadzi chów zwierząt gospodarskich. Gospodarstwa większe z reguły są nastawione na produkcję specjalistyczną.

Gospodarstwa rolne wg rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej.

		gospodarstwa	
			w %
Ogółem		501	100%
Gospodarstwa prowadzące działalność	wyłącznie rolniczą	448	89.4
	wyłącznie pozarolniczą	2	0.4
	rolniczą i pozarolniczą	33	6.5
Nie prowadzące działalności rolniczej i pozarolniczej		18	3.6

10.2. Produkcja roślinna

Powierzchnia zasiewów i struktura według rodzaju upraw w gminie Jordanów Śląski na tle powiatu, województwa dolnośląskiego i kraju.

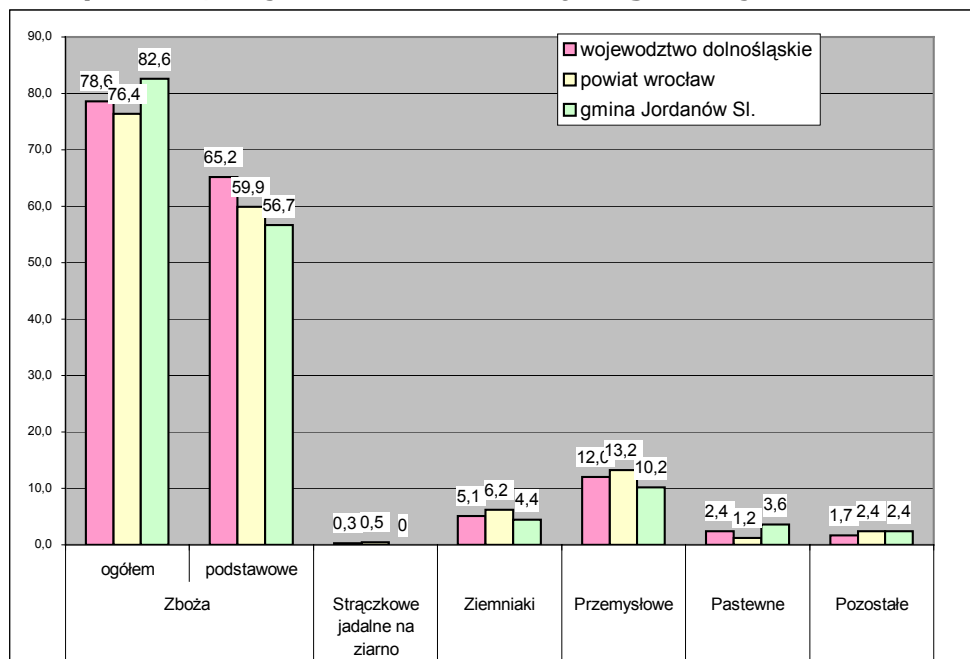
	Gmina Jordanów Śl.		Powiat wrocławski		Województwo dolnośląskie		Polska	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
ogółem	4579	100	64386	100	707186	100	10764289	100
zboża ogółem	3781	82,6	49195	76,4	556045	78,6	8293690	77,1
W tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	2596	56,7	38593	59,9	460960	65,2	6574000	61,0
strączkowe jadalne na ziarno	0	0,0	351	0,5	1949	0,3	45415	0,4
ziemniaki	203	4,4	4020	6,2	35735	5,1	803385	7,5
przemysłowe	468	10,2	8481	13,2	84653	12	757497	7
pastewne	16	0,3	798	1,2	16757	2,4	562136	5,2
pozostałe	111	2,4	1542	2,4	12047	1,7	302166	2,8

Ogólna powierzchnia zasiewów w gminie wynosi 4579 ha, co stanowi 80,9% powierzchni ogólnej gminy, w tym 4236 ha zasiewów znajduje się w gospodarstwach indywidualnych. Powierzchnia zasiewu zbożami podstawowymi z mieszankami zbożowymi wynosi 2 596 ha (w 2002 r.), tj. 56,7%. Największy wzrost areału zanotowano w uprawach buraków cukrowych, z 915 ha w 1996 r. do 1676 ha, czyli o 54,4%. W tym czasie powierzchnia zasiewów ziemniaków powiększyła się z 647 ha (w 1996 r.) do 1037 ha (2002 r.). Oznacza to rozszerzenie powierzchni upraw o 38%.

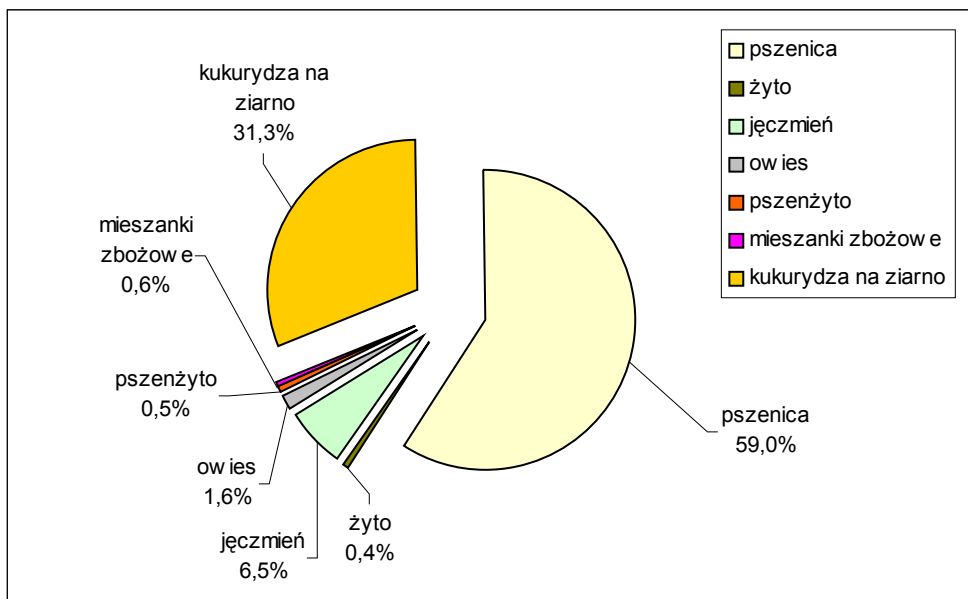
W strukturze zasiewów największy odsetek zajmują uprawy zbożowe. Zajmują one 82,6 % ogólnej powierzchni zasiewów. Odsetek ten przewyższa średnią dla Polski, województwa dolnośląskiego i powiatu wrocławskiego. Odwrotnie, w gminie Jordanów Śl. zanotowano najmniejszy udział powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi na tle powiatu, województwa i kraju.

Następną pozycję w strukturze zasiewów zajmują rośliny przemysłowe (10,2%). Jest to nieco więcej, niż w Polsce (7%) i mniej, niż w województwie dolnośląskim (12%) oraz powiecie wrocławskim (13,2%). Uprawa ziemniaków stanowi 4,4 % ogólnych zasiewów, co stawia gminę Jordanów Śl. na najdalszym miejscu na tle porównywanych jednostek.

Powierzchnia zasiewów i struktura według rodzaju upraw w gminie Jordanów Śląski na tle powiatu, województwa dolnośląskiego i kraju w 2002 r.

Struktura powierzchni zasiewów zbóż ogółem w gminie Jordanów Śl. w 2002 r.

11. BEZROBOCIE

W Polsce od chwili rozpoczęcia procesów transformacji gospodarki pojawiły się nowe zjawiska na rynku pracy. Rozwój gospodarki rynkowej, prywatyzacja zakładów pracy, często likwidacja wielu przedsiębiorstw, spowodowały zmianę wartości pracy. Przede wszystkim zmieniły się podaż i popyt na pracę oraz związane z tym dynamika i poziom bezrobocia.

Dla gmin takich jak Jordanów Śląski czynnikiem, który spowodował wzrost liczby bezrobotnych była w pierwszych latach transformacji likwidacja PGR-ów i Spółdzielni Kółek Rolniczych.

Mieszkańcy gminy dotychczas pracowali głównie w rolnictwie i w zawodach pokrewnych, związanych z obsługą rolnictwa. W nielicznych w gminie inwestycjach znalazło zatrudnienie niewielu mieszkańców. Brak kwalifikacji i wykształcenia utrudniał podjęcie pracy w nowo powstających firmach.

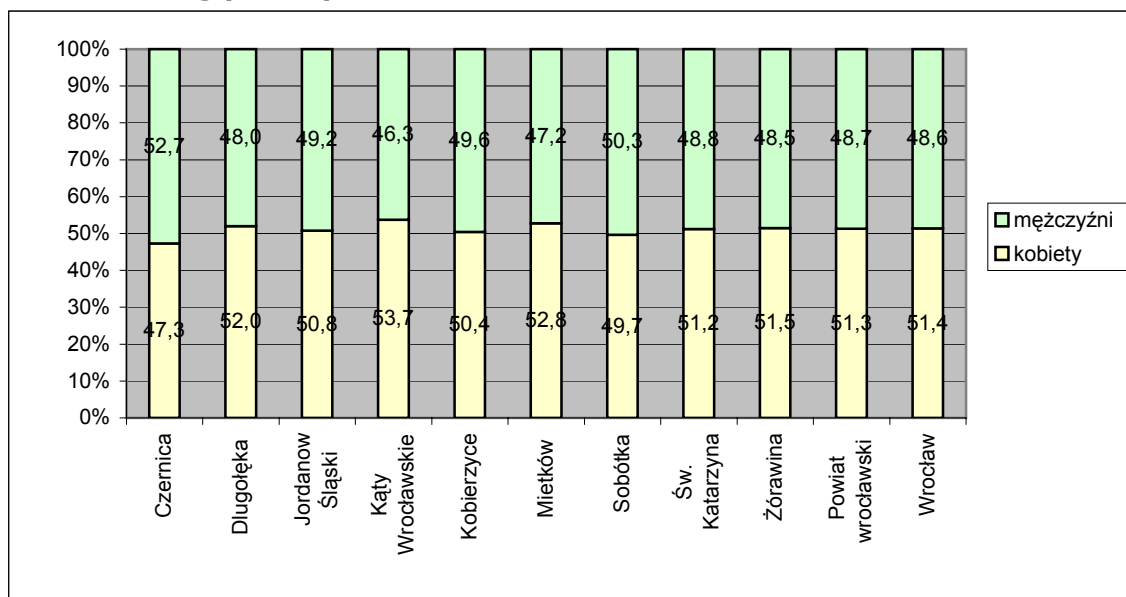
Pomimo tego wydaje się, że skala bezrobocia w gminie Jordanów Śląski jest nadal poniżej średnich wartości dla województwa i kraju. W 2002 r. stopa bezrobocia dla kraju wynosiła 21,2% , dla województwa dolnośląskiego 25,6%, a dla powiatu wrocławskiego 19,4%, natomiast dla gminy Jordanów Śląski tylko 16,2%. Porównując stopę bezrobocia w miastach w całym kraju 22,1% i na obszarach wiejskich 19,8%, gmina Jordanów Śląski prezentuje się korzystnie ze wskaźnikiem 16,2% bezrobotnych.

Według najnowszych danych z PUP (stan na koniec maja 2004 r.) w gminie jest zarejestrowanych 189 bezrobotnych (w tym 95 kobiet), 11 osób z prawem do zasiłku, w tym 5 kobiet. Ponadto 11 osób posiada uprawnienia do pobierania zasiłku przedemerytalnego, w tym 3 kobiety. Ogółem gmina liczy 201 osób bezrobotnych, w tym pozostających w rejestrach PUP jest 189, uprawnionych do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego 11 i poszukujących pracy 1. W porównaniu do danych dla powiatu wrocławskiego jest to najniższa wartość.

Wśród bezrobotnych (stan na 31.05.2004 r.) najwięcej zarejestrowano osób o zawodach: sprzedawcy, robotnika gospodarczego, robotnika pomocniczego w przemyśle przetwórczym (po 9 osób), cukierników (5 osób), oraz ślusarzy, asystentów ekonomicznych, techników rolników (po 4 osoby).

Wśród bezrobotnych przeważają kobiety i jest to zjawisko ogólnopolskie. W przypadku gminy Jordanów odsetek kobiet wśród bezrobotnych jest nieco wyższy od średniej dla powiatu wrocławskiego.

Bezrobotni wg płci w powiecie wrocławskim w 2003 r.

12. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

12.1. Sytuacja mieszkaniowa

Gmina Jordanów Śląski jest gminą wiejską, stąd większość budynków mieszkalnych to obiekty wolnostojące i jednorodzinne.

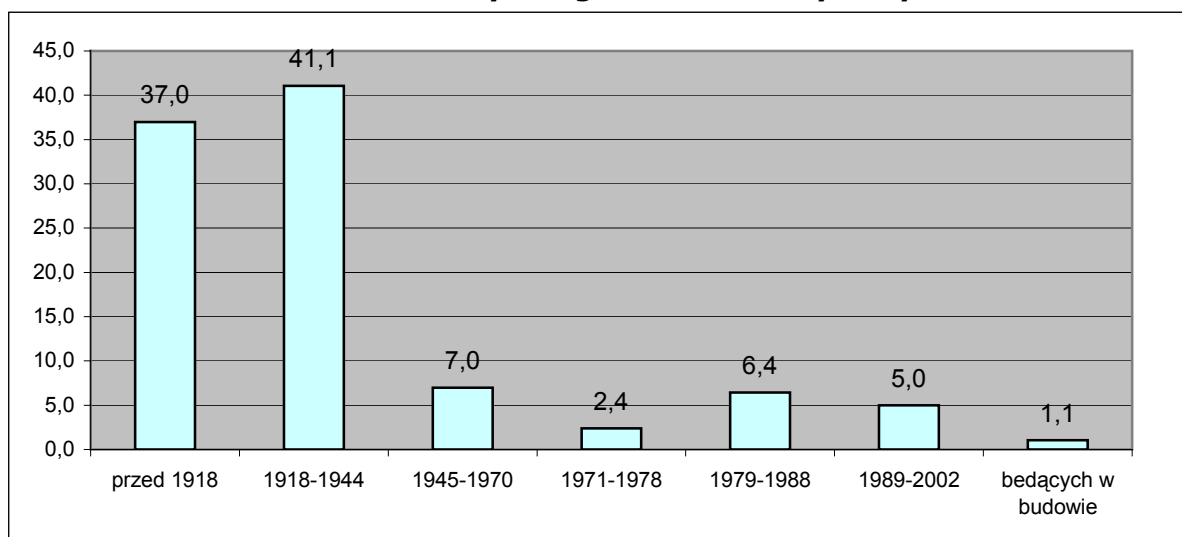
Według spisu powszechnego z 2002 roku dominują budynki przedwojenne, w nich znajduje się 78,1% mieszkań. Ruch budowlany na terenie gminy jest niewielki. W latach 1945-1970 zbudowano 53 obiekty mieszkalne, w latach 1971 - 1978 18, w latach 1979 - 1988 49, natomiast w latach 1989 - 2002 38.

Na terenie gminy nie ma mieszkań spółdzielczych, przeważają natomiast mieszkania będące własnością osób fizycznych, ogółem 95,8%. Pozostałe są głównie własnością gminy, Skarbu Państwa i zakładów pracy. Ponadto można zauważyć, że w kolejnych latach rośnie udział mieszkań, będących własnością osób prywatnych. Przed 1918 rokiem stanowiły one 86,9% wszystkich mieszkań, natomiast mieszkania zbudowane w latach 1989 - 2002 już w 99,8% należą do osób fizycznych. Budynki będące w budowie w 100% są własnością osób fizycznych.

Mieszkania zamieszkane wg okresu budowy i rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań.

	ogółem	W tym mieszkania stanowiące własność			
		osób fizycznych	gminy	Skarbu Państwa	Zakładów pracy
		%	%	%	%
Ogółem	760	95,8	1,7	1,3	1,1
w tym zamieszkane na stale	753	96,0	1,8	1,1	1,1
przed 1918	281	92,2	3,6	3,2	0,7
1918-1944	312	96,8	1,0	0,3	1,9
1945-1970	53	100,0	0,0	0,0	0,0
1971-1978	18	100,0	0,0	0,0	0,0
1979-1988	49	100,0	0,0	0,0	0,0
1989-2002	38	100,0	0,0	0,0	0,0
w budowie	8	100,0	0,0	0,0	0,0

Struktura zasobów mieszkaniowych wg okresu budowy budynku.

Poniższa tabela zawiera porównanie podstawowych danych dotyczących stanu zasobów mieszkaniowych w gminie Jordanów Śląski w 1997 i 2002 roku. W tym czasie oddano do użytku tylko 4 mieszkania z 22 izbami w zabudowie indywidualnej.

Zasoby mieszkaniowe gminy Jordanów Śląski w roku 1997 i 2002 r.

Lp.	Stan gospodarki mieszkaniowej	Ilość/Powierzchnia	
		1997	2002
1	Ludność mieszkająca w mieszkaniach	3042	2956
2	Liczba mieszkań	744	753
3	Liczba izb w mieszkaniach	2866	3325
4	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m2]	58612	66972
5	Liczba mieszkań oddanych do użytku	-	4
6	Liczba izb w mieszkaniach oddanych do użytku	-	22
7	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytku [m2]	-	585
8	Liczba mieszkań budowanych indywidualnie - oddanych do użytku	-	4

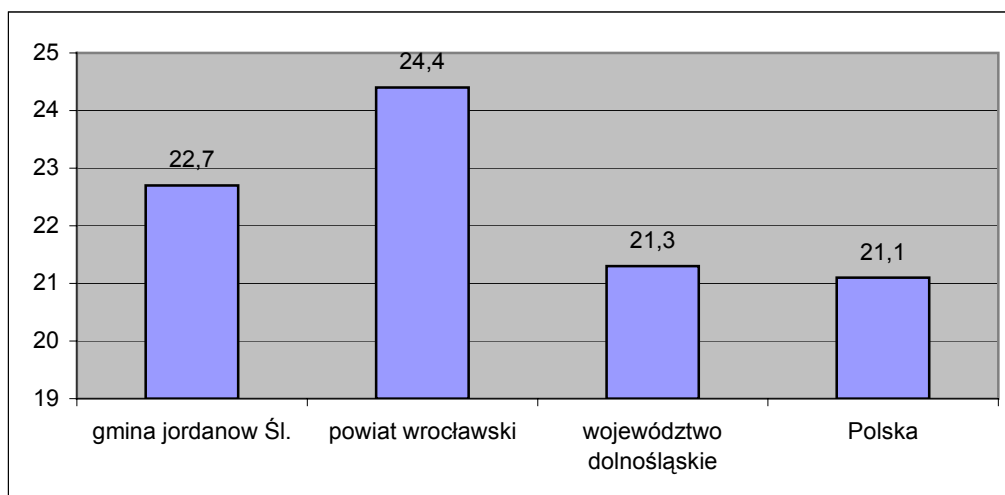
Porównawcze dane dotyczące gospodarki mieszkaniowej dla gminy Jordanów Śląski, powiatu wrocławskiego ziemskiego, województwa dolnośląskiego i Polski w 2002 roku zestawiono w poniższej tabeli. Wartości podstawowych wskaźników opisujących warunki mieszkaniowe w gminie Jordanów Śląski, są korzystniejsze, niż na terenach wiejskich i nieco gorsze, niż na obszarach miejskich, zarówno w skali województwa dolnośląskiego, jak i całej Polski. W porównaniu do powiatu wrocławskiego są one niewiele gorsze. Wartości wszystkich tych wskaźników wskazują na bardzo duże zróżnicowanie warunków mieszkaniowych w gminie. Wiele mieszkań w starych budynkach jest bardzo źle wyposażonych, wymaga remontów i modernizacji. Natomiast nowych jest niewiele, ale posiadają bardzo dobre wyposażenie.

Dane porównawcze dotyczące gospodarki mieszkaniowej dla gminy Jordanów Śląski, powiatu wrocławskiego, województwa dolnośląskiego i Polski w 2002 r.

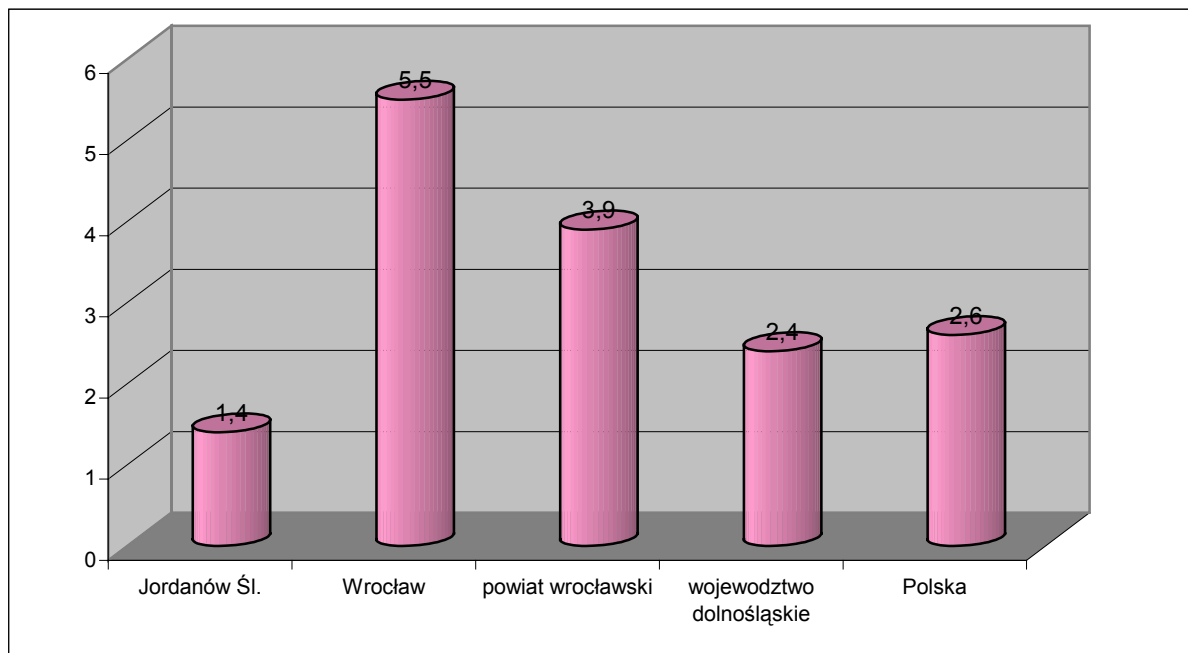
		Przeciętna powierzchnia użytkowa		Przeciętna liczba		
		1 mieszkania w m ²	Na 1 osobę	Izb w 1 mieszkaniu	Osób w 1 mieszkaniu	Osób na 1 izbę
Jordanów Śl.		88,9	22,7	4,4	3,93	0,89
Powiat wrocławski		87,9	24,4	4,3	3,59	0,84
Województwo dolnośląskie	Miasto	60,2	20,7	3,4	2,89	0,84
	Wieś	82,5	22,8	4,2	3,61	0,87
Polska	Miasto	60,8	20,6	3,51	2,95	0,84
	Wieś	84,9	21,9	4,09	3,87	0,95

Poniższy wykres obrazuje porównanie przeciętnej powierzchni użytkowej, przypadającej na 1 osobę w gminie Jordanów Śl., w powiecie wrocławskim, województwie dolnośląskim i Polsce. Widać, że te wartości w gminie Jordanów Śl. bardziej zbliżają się do wartości charakteryzujących województwo dolnośląskie i Polskę, niż powiat wrocławski (z miastem Wrocławiem), co podkreśla wiejski charakter gminy.

Porównanie przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 osobę w gminie Jordanów Śl., powiecie wrocławskim, województwie dolnośląskim i w Polsce.

Porównanie ilości mieszkań oddanych do użytku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2002 r., w gminie Jordanów Śl., Wrocławiu, powiecie wrocławskim, woj. dolnośląskim i Polsce.

Intensywność ruchu budowlanego na terenie gminy obrazuje powyższy wykres, przedstawiający ilość mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców w 2003 roku. W gminie Jordanów Śl. wartości tego wskaźnika wyraźnie odbiegają od jego wartości w powiecie wrocławskim i województwie dolnośląskim, a przede wszystkim we Wrocławiu. Ludność gminy mieszka w starych budynkach, koncentrując się głównie na remontach i unowocześnianiu istniejącej substancji mieszkaniowej. Zjawisko to spowodowane jest cechami demograficznymi i warunkami ekonomicznymi ludności gminy oraz położeniem gminy nieco dalej od Wrocławia.

W tej dziedzinie w gminie drzemią jeszcze duże możliwości z uwagi na jej atrakcyjność krajobrazową i turystyczną (Ślęzański Park Krajobrazowy) oraz bliskość Wrocławia. Istnieją możliwości wykorzystania trendu na osiedlanie się poza Wrocławiem, na wsi, a także posiadaniem drugiego domu za miastem.

W niżej zamieszczonej tabeli zostały zestawione dane opisujące wyposażenie w instalacje mieszkań zamieszkałych w gminie Jordanów Śl., w powiecie wrocławskim i województwie dolnośląskim w roku 2002. Wynika z nich, że w gminie 98,1% mieszkań jest podłączonych do wodociągu, a 84,3 % mieszkań jest wyposażonych w ustęp spłukiwany (ścieki bytowe w całości odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych). W gminie Jordanów Śl. jest większy niż w powiecie wrocławskim i województwie dolnośląskim, udział mieszkań wyposażonych w łazienkę i ciepłą wodę.

Na terenie gminy nie ma sieci gazowych. Zaopatrzenie w gaz odbywa się tylko poprzez butle i w ten sposób zaopatrywanych jest 88,9% mieszkań w gminie. Indywidualne

centralne ogrzewanie na terenie gminy posiada 74,6% mieszkań. Na terenie gminy nie występują zbiorcze systemy ogrzewania.

Porównanie wyposażenia mieszkań zamieszkałych w instalacje w gminie Jordanów Śl., powiecie wrocławskim i województwie dolnośląskim w roku 2002

		gmina Jordanów Śl.		powiat wrocławski		woj. dolnośląskie	
			%	W tys.	%	W tys.	%
Ogółem		760	100	26,9	100	948,6	100
Wodociąg	razem	746	98,1	26	96,65	936,2	98,69
	w tym w sieci	719	94,6	23	85,50	872	91,92
Ustęp spłukiwany	razem	641	84,3	23,2	86,25	839,4	88,49
	w tym z odprowadzeniem	0	0	7,9	29,37	647,3	68,24
łazienka		674	88,7	23,5	87,36	824,4	86,91
ciepła woda		661	87,0	21,4	79,55	772,3	81,41
Gaz	z sieci	0	0	6,3	23,42	646,1	68,11
	z butli	671	88,3	17	63,20	232,7	24,53
Centralne ogrzewanie	zbiorowe	0	0	2,3	8,55	376,5	39,69
	indywidualne	567	74,6	18,1	67,29	345	36,37

Podsumowując można zauważyć, że wyposażenie mieszkań w instalacje w gminie Jordanów Śl. jest nieco gorsze na tle średnich wartości w powiecie wrocławskim i w województwie dolnośląskim. Niskie wskaźniki są spowodowane znaczną przewagą mieszkań powstałych przed 1945 rokiem (aż 78,1%) i niestety niewielkim ruchem budowlanym na terenie gminy. Niewielka ilość nowych mieszkań oraz stopniowe, częściowe remonty starej substancji mieszkaniowej nie są w stanie znacząco „podnieść” wartości tych wskaźników.

12.2. Budynki komunalne

Gmina Jordanów Śląski dysponuje zaledwie dwoma mieszkalnymi budynkami komunalnymi. Są to: budynek mieszkalno – usługowy w Jordanowie przy ul. Wrocławskiej 46 i budynek mieszkalny nr 26 w Piotrówku. Ponadto do gminy należą budynek Urzędu Gminy, budynek Ośrodka Zdrowia (obecnie Przychodnia Rodzinna), budynek szkoły i gimnazjum, hala sportowa oraz świetlice wiejskie.

13. USŁUGI DLA LUDNOŚCI

Na terenie gminy Jordanowie Śląskim znajduje się 1 placówka pocztowa. W gminie działa ok. 20 sklepów i 3 punkty sprzedaży paliw.

Główną instytucją finansową jest Bank Spółdzielczy w Jordanowie Śląskim. Na terenie Gminy funkcjonuje też apteka.

Do bazy gastronomicznej należą:

- Restauracja na Stacji Paliw w Wilczkowicach,
- „Pub u Soltysa” w Jordanowie Śląskim

14. POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW GMINY

14.1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest określana jako "instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia". Zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej zatrudniają pracowników socjalnych jako realizatorów pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzycy obejmuje swym działaniem teren całej gminy. Pracę wykonuje kierownik, 1 pracownik socjalny, główny księgowy (zatrudniony na 1/2 etatu) oraz specjalista ds. świadczeń rodzinnych).

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej gmina realizuje zadania zlecone gminie oraz zadania własne.

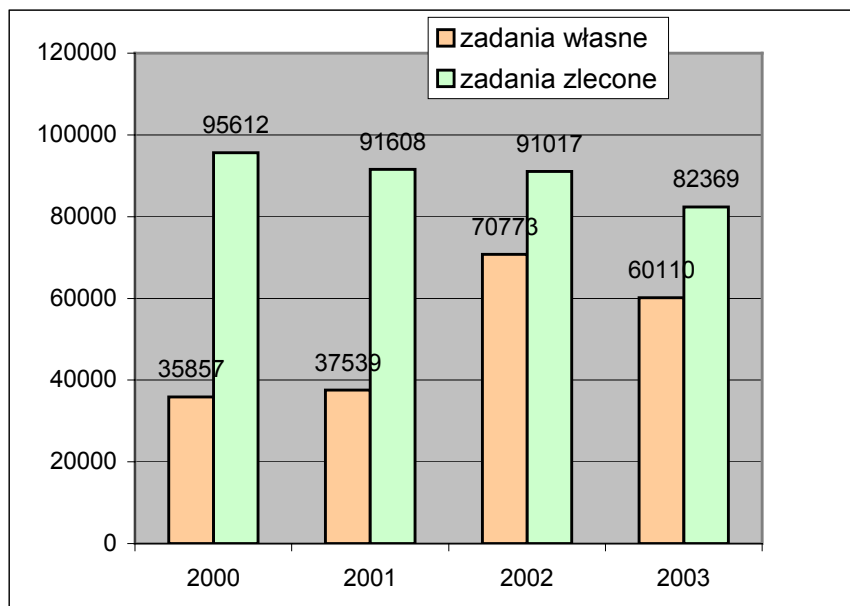
Pomoc społeczna udzielana jest na wniosek osoby zainteresowanej oraz z urzędu, a informacje o osobach wymagających pomocy uzyskiwane są z różnych źródeł np. od sołtysów, radnych, szkół, policji, kuratorów, pielęgniarek środowiskowych. Na podstawie zgłoszenia pracownicy socjalni przeprowadzają wywiad środowiskowy w terenie, a następnie po zebraniu niezbędnych dokumentów, określone są przyczyny i problemy dominujące oraz wnioskuje się o udzielenie pomocy w zależności od indywidualnej sprawy.

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną przez GOPS w latach 2000 - 2003 ogółem i w ramach zadań własnych gminy.

	2000		2001		2002		2003	
	ogółem	w tym zadania własne	ogółem	w tym zadania własne	ogółem	w tym zadania własne	ogółem	w tym zadania własne
liczba rodzin	101	63	104	63	125	76	116	80
liczba osób w rodzinach ogółem	456	257	420	259	539	333	474	340

źródło: GOPS w Jordanowie Śląskim 2004 r.

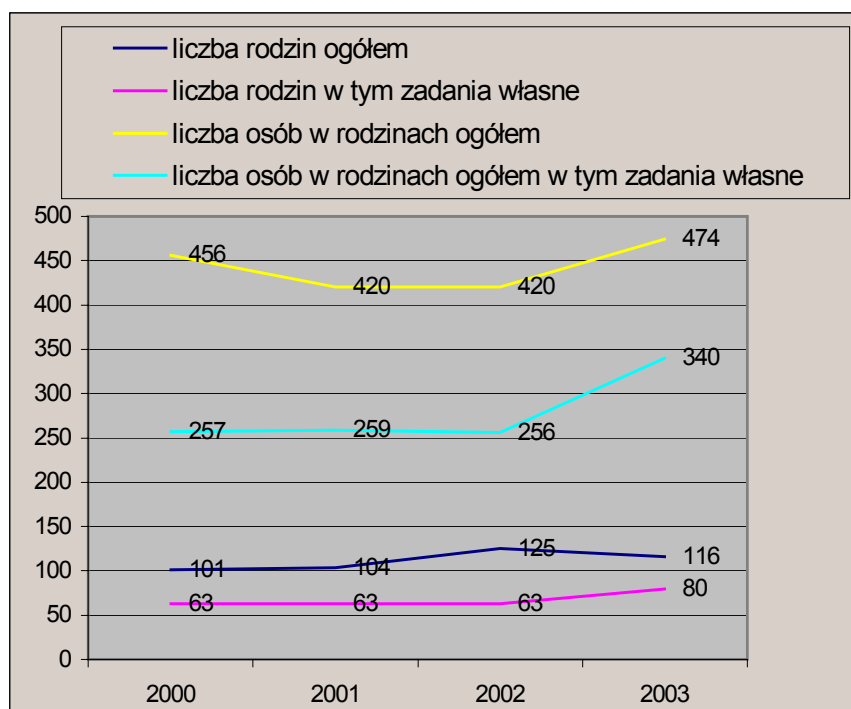
Kwoty świadczeń w zł udzielonych przez GOPS w Jordanowie Śląskim w podziale na zadania zlecone i własne w latach 1999-2003.

Pomoc społeczna udzielana przez GOPS w latach 1999-2003 wg powodów przyznania pomocy

	2000		2001		2002		2003	
		%		%		%		%
Ubóstwo	200	23,0	208	22,5	277	28,6	327	34,8
Bezrobocie	135	15,6	119	12,9	137	14,1	85	9,1
Niepełnosprawność	147	16,9	161	17,4	182	18,8	123	13,1
długa choroba	80	9,2	160	17,3	107	11,0	67	7,1
bezradność w sprawach opiek-wych.	136	15,7	116	12,5	156	16,1	135	14,4
Alkoholizm	87	10,0	75	8,1	65	6,7	102	10,9
potrzeba ochrony macierzyństwo	76	8,8	74	8,0	29	3,0	78	8,3
Narkomania	0	0,0	7	0,8	7	0,7	12	1,3
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0,1	0	0,0	6	0,6	5	0,5
klęska żywiołowa	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Sieroctwo	3	0,3	4	0,4	4	0,4	2	0,2
Bezdomność	3	0,3	2	0,2	0	0,0	3	0,3
Razem	868	100	926	100	970	100	939	100

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną przez GOPS w Jordanowie Śląskim w podziale na zadania zlecone i ogółem w latach 2000-2003.

Pomoc udzielana przez GOPS w Jordanowie Śl. w latach 2000-2003 wg form pomocy

	2000		2001		2002		2003	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
posiłek	6	47	11	68	32	119	28	152
ubranie	-	-	-	-	-	-	-	-
usługi opiekuńcze	2	2	1	1	1	2	1	2
pomoc finansowa na pokrycie na wydatków na świadczenia zdrowotne w publicznych ZOZ	-	-	-	-	-	-	-	-
zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	-	-	1	4	2	3	2	6
sprawienie pogrzebu	-	-	-	-	-	-	-	-
zasiłek w naturze (wyprawka)	7	33	4	18	-	-	-	-
inne zasiłki celowe i w naturze	53	257	62	258	77	300	80	304
poradnictwo specjalistyczne w szczególności prawne i psychologiczne	-	-	3	5	-	-	-	-
pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych	-	-	1	2	-	-	-	-
praca socjalna	-	-	25	88	-	-	-	-
razem	63	257	63	259	70	333	80	304

Od 1 października 2002 z zadań GOPS do zadań ZUS przeszły renty socjalne i składki zdrowotne oraz część zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych dotyczących tych rent. Jednocześnie w gestii Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znalazły się dodatkowo składki emerytalno – rentowe, ubezpieczenia zdrowotne, zasiłki rodzinne ustawowe i pielęgnacyjne oraz dodatek mieszkaniowy, co spowodowało, że w 2003 r wzrosła liczba rodzin objętych pomocą tego ośrodka.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie stale wzrasta. Zjawisko to jest wynikiem bezrobocia w gminie, wydłużaniem się okresu pozostawania na bezrobociu oraz utratą praw do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Bezrobocie przyczynia się do zubożenia materialnego i powoduje na poziomie rodziny takie negatywne skutki jak: dezintegracja rodzin, zwiększenie ryzyka zaistnienia patologii życia rodzinnego, brak wiary we własne siły, obniża samoocenę i wyzwała tzw. syndrom "wyuczonej bezradności". Dominującą formą pomocy dla osób bezrobotnych są świadczenia pieniężne.

Skuteczna realizacja zadań GOPS nie jest możliwa bez współdziałania z władzami samorządowymi, kuratorami sądowymi, ZUS-em, KRUS-em, służbą zdrowia pełnomocnikiem ds. uzależnień, szkołami, parafiami, sołtysami i innymi jednostkami oraz osobami prywatnymi zainteresowanymi losem osób będących w trudnej sytuacji. Współpraca ta pozwala na zintegrowanie działań pomocowych na terenie gminy oraz przyczynia się do uzyskania ciekawych rozwiązań problemów społecznych. Istnieje konieczność rozwijania sfery usługowej pomocy społecznej, w tym specjalistycznego poradnictwa, rozwiązujących problemy nieprzystosowania społecznego.

Do ważnego obiektu bazy społecznej w gminie należy zaliczyć również Dom Pomocy społecznej dla osób z upośledzeniem umysłowym, usytuowany w pałacu w Fabianowie. brakuje natomiast na obszarze gminy Gminnego Ośrodka Wsparcia.

14.2. Przestępczość

Liczba wykroczeń na terenie gminy w ostatnich latach utrzymuje się na niskim poziomie. Tendencję wzrastającą wykazują w ciągu ostatniego półrocza kradzieże.

Nie udało się ustalić wszystkich sprawców kradzieży.

Rzadko zdarzają się wykroczenia drogowe oraz interwencje domowe.

Przestępczość w dużej mierze związana jest z coraz trudniejszą sytuacją materialną rodzin, co spowodowane jest narastającą skalą bezrobocia.

W roku 2003 Rewir Dzielnicowych w Jordanowie Śląskim pracował w obsadzie 2 policjantów: 2 dzielnicowych.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w wyniku realizowania przez Policję zadań z zakresu prewencji kryminalnej, część właścicieli obiektów handlowych na terenie gminy zainstalowała urządzenia alarmowe. Zwiększeniu uległ również stopień zabezpieczenia szkół na terenie gminy.

W roku 2003 działania policjantów Rewiru Dzielnicowych w Jordanowie Śląskim skierowane zostały w szczególności na przeciwdziałanie przestępczości pospolitej przeciwko mieniu oraz zmniejszenie zagrożeń bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

14.3. Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie gminy działają 4 jednostki OSP, w tym 1 typu "S" i 3 typu "M" i jest to wystarczająca ilość dla zabezpieczenia przeciwpożarowego gminy. Jednostka w Jordanowie Śląskim znajduje się w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego. Kontrole gotowości bojowej w jednostce typu "S" są przeprowadzane dwa razy w roku przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu, natomiast w jednostkach typu "M" kontroli tych dokonuje Komendant Gminny OSP. Organizacje zrzeszają 56 członków.

W roku 2003 gminne OSP uczestniczyły w 52 akcjach ratowniczo-gaśniczych.

Sprzęt pożarowy utrzymywany jest w stanie gotowości bojowej, a naprawy dokonywane są na bieżąco. Zaopatrzenie w wodę do celów OSP jest wystarczające, wszystkie wsie posiadają hydranty.

Na terenie gminy znajdują się 4 remizy strażackie. 3 jednostki wyposażone są w syreny elektryczne, natomiast 1 w syrenę ręczną.

Jednocześnie jednostka OSP w Jordanowie Śląskim posiada selektywną syrenę sygnałową.

14.4. Służba zdrowia

W gminie Jordanów Śląski system opieki zdrowotnej tworzy NZOZ „Przychodnia Rodzinna” oraz praktyka lekarza rodzinnego. Obie placówki znajdują się w miejscowości Jordanów Śląski.

Przychodnia rodzinna zapewnia podstawową opiekę medyczną. Jest tam gabinet internistyczny, pediatryczny, stomatologiczny i ginekologiczny oraz laboratorium.

Leczenie specjalistyczne prowadzone jest w szpitalach we Wrocławiu.

Pogotowie ratunkowe do mieszkańców gminy przyjeżdża ze stacji w Gniechowicach.

14.5. Oświata, kultura i sport

14.5.1. Oświata

Pod względem poziomu wykształcenia mieszkańców gminy Jordanów Śląski charakteryzują wskaźniki nieco niższe niż wartości średnie dla gmin wiejskich i powiatu

wrocławskiego. Wykształcenie wyższe posiada zaledwie 3,01% mieszkańców gminy, co stanowi procent najniższy w porównywaniu ze wskaźnikami, zarówno dla obszarów wiejskich w Polsce jak i w powiecie wrocławskim. Podobnie wyglądają wskaźniki dotyczące wykształcenia policealnego i średniego. Zdecydowanie przeważa na terenie gminy ludność z wykształceniu podstawowym ukończonym 40,52%, jest to wartość najwyższa wśród porównywanych. Podobnie kształtują się wskaźniki wykształcenia podstawowego nieukończonego lub bez wykształcenia szkolnego.

Jest to wynikiem nie tylko struktury wiekowej ludności czy struktury zawodowej, ale przede wszystkim wpływ efektu migracyjnego. Osoby z wykształceniem średnim lub wyższym opuszczają gminę, poszukując pracy poza nią.

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Jordanów Śląski w 2002 roku na tle wykształcenia mieszkańców Polski, powiatu wrocławskiego i województwa dolnośląskiego

		Dolnośląskie	Powiat Wrocławski	Jordanów Śląski	Polska	
		%	%	%	wieś	miasto
1.	wyższe	9,92	6,83	3,01	4,2	13,20
2.	policealne	3,40	2,39	1,24	1,9	3,90
3.	średnie	29,87	24,98	21,92	19,6	33,5
4.	zasad zawodowe	23,31	26,48	26,62	28	20,40
5.	podst. ukończone	28,68	33,65	40,52	39,7	23,90
6.	podst. nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	3,45	4,66	6,59	5,9	2,30
7.	nieustalone	1,36	1,02	0,08	0,7	2,80

Wychowanie przedszkolne oraz kształcenie na poziomie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w obecnie funkcjonującym systemie edukacyjnym należy do zadań własnych gminy.

Szkoła podstawowa i gimnazjum

Na terenie gminy w Jordanowie Śląskim funkcjonuje obecnie jedna szkoła podstawowa i gimnazjum. Liczba dzieci w wieku szkolnym stopniowo się zmniejsza ze względu na niż demograficzny. Szkoła podstawowa i gimnazjum mieści się w nowoczesnych kilkuletnich budynkach.

Liczba uczniów w szkole w gminie Jordanowie w latach 2000-2004 r.

L.p.	Rodzaj placówki	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	Nauczyciele
1.	szkoła podstawowa	345	281	252	221	206	12
2.	gimnazjum	110	151	140	131	147	
	W sumie	455	432	392	352	353	

Zarówno szkoła podstawowa i gimnazjum są dobrze wyposażona w pomoce naukowe i dydaktyczne. Posiadają pracownie komputerowe i językowe, salę gimnastyczną oraz bibliotekę szkolną. Uczniowie z terenu całej gminy uczą się tam języka angielskiego.

Wychowanie przedszkolne

Na obszarach wiejskich tylko niewielka część populacji dzieci w wieku przedszkolnym ma możliwość uczęszczania do placówek przedszkolnych. Jest to spowodowane wysokim odsetkiem niepracujących kobiet, tradycyjnym podziałem ról w rodzinach i przede wszystkim niskimi dochodami gospodarstw domowych.

Na terenie gminy Jordanów Śląski nie ma placówki przedszkolnej, natomiast w szkole funkcjonuje oddział przedszkolny. W roku szkolnym 2003/2004 były dwie klasy, tzw. „0”, do których łącznie uczęszczało 38 dzieci.

14.5.2. Działalność kulturalna

W Jordanowie znajduje się budynek zlikwidowanego domu kultury, przy którym funkcjonuje Gminne Centrum Informacji, wyposażone w 7 stanowisk komputerowych połączonych z Internetem oraz w urządzenia biurowe. Można tu uzyskać pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej. Gminne Centrum Informacji zajmuje się także promocją gminy.

Ponadto w Jezierzycach Wielkich, Mlecznej, Janówku, Glinicy, Tomicach, Piotrówku i Wilczkowie działają świetlice wiejskie.

W ramach świetlicy środowiskowej „ÓSEMKA” w Jordanowie Śląskim funkcjonuje zespół taneczny dzieci ze szkoły podstawowej i gimnazjum.

Obecnie trwają prace mające na celu rejestrację stowarzyszenia „Wszystko dla Gminy”,

Gminna Biblioteka Publiczna

W gminie działa 1 biblioteka publiczna. Mieści się w budynku zespołu szkół. Posiada ponad 18 tysięcy woluminów. Średnio w ciągu roku jeden czytelnik wypożycza 13 pozycji. W bibliotece pracuje 2 pracowników.

Podstawowe dane dotyczące funkcjonowania Biblioteki Publicznej w Jordanowie Śląskim w latach 2000-2003 r.

Rok	2000	2001	2002	2003
księgozbiór	18518	18071	18471	18732
Czytelnicy zarejestrowani w ciągu roku	647	642	646	635
-w tym uczniowie	533	517	521	497
Udostępnianie zbiorów				
- zewnętrzne	10375	9152	8949	9215
- na miejscu	5761	6323	5986	5769

Biblioteka w Jordanowie Śląskim ma duże znaczenie dla ludności gminy. Sukcesywnie rośnie liczba czytelników i wypożyczeń oraz powiększa się księgozbiór. Korzystają z jej usług nie tylko dzieci, ale i dorośli, nawet z terenu sąsiednich gmin (Sobótka i Łagiewnik). W bibliotece znajduje się jedno stanowisko komputerowe.

14.5.3. Sport

Aktywność sportowa jest jednym z priorytetów działalności szkół, klubów sportowych i samorządu gminnego. Na terenie gminy Jordanów Śląski istnieje 1 Ludowy Zespół Sportowy, który systematycznie uczestniczy w rozgrywkach związków sportowych, głównie w piłkę nożną.

Corocznie organizowanych jest wiele zawodów sportowych o różnym zasięgu. Należą do nich przede wszystkim turnieje: koszykówki, siatkówki, halowe turnieje piłki nożnej. Organizowane są również festyny oraz masowe imprezy sportowo-rekreacyjne.

VIII. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW ROZWOJOWYCH

Główne problemy rozwojowe gminy Jordanów Śląski koncentrują się w ramach następujących obszarów:

- Infrastruktury ochrony środowiska,
- Infrastruktury komunikacyjnej,
- Oświaty i wychowania,
- Gospodarki i rynku pracy,
- Sfery społecznej i bezpieczeństwa.

1. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W OBSZARZE INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA.

Na terenie gminy Jordanów Śląski istnieją duże niedobory w zakresie infrastruktury środowiskowej. Gmina nie posiada oczyszczalni ścieków i kanalizacji, Jediną oczyszczalnią na terenie gminy jest biologiczna oczyszczalnia ścieków Spółdzielni Mleczarskiej w Jordanowie Śląskim.

Brak kanalizacji sanitarnej przekłada się na szereg negatywnych zjawisk, które zaobserwowano w sferze środowiskowej, tj. zanieczyszczenie cieków wodnych oraz gleb. Głównym problemem są więc zrzuty nieoczyszczonych ścieków do pobliskich cieków i gleb.

Brakuje zorganizowanego systemu odbioru posegregowanych odpadów wprost z gospodarstw domowych, a właśnie takie działania dają najlepsze efekty. Wszystkie gospodarstwa domowe posiadają pojemniki na odpady stałe.

Istotnym problemem są również trudności organizacyjne i egzekucyjne związane z koordynacją systemu gospodarowania odpadami co skutkuje zaśmiecaniem obszaru gminy. Dzikie wysypiska śmieci stanowią nie tylko poważne zagrożenie środowiska, lecz także wpływają na ogólny wizerunek gminy.

W szerszym aspekcie występujące problemy środowiskowe mają negatywny wpływ na jakość życia społeczności lokalnej, zaburzają endogeniczny rozwój gminy oraz znacznie ograniczają atrakcyjność inwestycyjną jej obszaru dla podmiotów zewnętrznych.

Zapewnienie dostaw wody pitnej w odpowiedniej ilości i o odpowiednich parametrach fizykochemicznych jest dla mieszkańców jednym z podstawowych wymogów cywilizacyjnych. Mimo pełnego zwodociągowania gminy konieczne jest zmodernizowanie stacji uzdatniania wody oraz zwiększenie efektywności i bezpieczeństwa gospodarki wodnej, a także poprawa jakości wody pitnej.

2. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W OBSZARZE INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ

Gmina Jordanów Śląski posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg gminnych odpowiadającą strukturze zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie sieć ta charakteryzuje się dość dobrym stanem technicznym. Mimo to część ciągów nie posiada poboczy, chodników. W złym stanie technicznym znajdują się niektóre przepusty, mostki, rowy.

Drogi utrzymywane przez gminę dzielą się na drogi gminne publiczne oraz wewnętrzne.

Z 141 km odcinków dróg publicznych utrzymywanych przez gminę ok. 61 km posiada nawierzchnię utwardzoną. Wiele odcinków dróg wymaga gruntownych remontów. Dotyczy to zarówno jezdni, poboczy jak i odtworzenia rowów. Z uwagi na ograniczone środki finansowe z reguły realizowane są krótkie odcinki dróg w kilku miejscowościach, są to zwykle remonty częściowe nawierzchni, w głównej mierze wykonanie nawierzchni tłuczniowej wzmocnionej.

Wykonywanie kompleksowych zadań obejmujących gruntowne remonty ciągów dróg gminnych połączone z robotami w pasie około drogowym nie jest możliwe bez uzyskania zewnętrznego wsparcia bądź też bez jednoczesnego odstąpienia od remontów na innych odcinkach dróg gminnych.

3. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW W OBSZARZE GOSPODARKI I RYNKU PRACY

Dobrze rozwinięte rolnictwo powinno stwarzać możliwości rozwoju przemysłu rolno-spożywczego. Mimo to w gminie brakuje jednak kreatywnej polityki w zakresie wspierania rozwoju gospodarczego, m.in. nie są udzielane ulgi podatkowe dla pracodawców zwiększających poziom zatrudnienia.

Istotnym problemem prowadzenia działalności rolniczej na terenie gminy są coraz mniejsze możliwości zbytu płodów rolnych zwłaszcza ze strony małych gospodarstw, z którymi niechętnie nawiązują współpracę więksi odbiorcy. Na terenie gminy nie istnieją grupy producenckie, a sektor przetwórstwa owocowo-spożywczego jest zbyt słabo rozwinięty.

Dużą szansą dla rolnictwa gminnego jest natomiast rozwój rolnictwa proekologicznego, rozumianego jako produkcja rolna nastawiona na ograniczenie używania chemicznych środków ochrony roślin i nawozów sztucznych, a wykorzystująca naturalne metody podnoszenia wydajności. Na gruntach rolnych o niższej klasie bonitacyjnej wskazane są dolesienia oraz rozwój pasów wiatrochronnych.

Bardzo słabo jest również rozwinięta agroturystyka, która mogłaby być dodatkowym źródłem dochodów dla gospodarstw.

Poważnym problemem na terenie gminy jest wzrastający poziom bezrobocia, który przyczynia się do ubożenia części społeczności lokalnej.

Zjawisko bezrobocia jest powszechne wśród ludzi młodych wchodzących na rynek pracy. Brak pracy oraz "życie z zasiłku" może wywoływać negatywne skutki w sferze społecznej, stąd też konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na problem bezrobocia wśród tej grupy ludności.

4. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W SFERZE SPOŁECZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

Głównym problemem w sferze społecznej jest trudna sytuacja materialna poszczególnych osób lub rodzin. Najczęściej występujący problem to ubóstwo, która dotyczy głównie osób bezrobotnych oraz osób w podeszłym wieku. Ograniczone środki na pomoc społeczną powodują, że gmina nie jest w stanie w pełni pomóc wszystkim potrzebującym. Bolączką są również bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, które uniemożliwiają im dostęp do obiektów publicznych.

Kolejnym problemem, wymagającym rozwiązania, są kwestie bezpieczeństwa. Społeczeństwo czuje się coraz bardziej zagrożone o bezpieczeństwo własne i swojego mienia z powodu przestępczości oraz coraz mniejszych środków na utrzymanie służb porządku i bezpieczeństwa.

5. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W SFERZE OŚWIATY I WYCHOWANIA

Podstawowe problemy związane z funkcjonowaniem sfery oświaty i wychowania na terenie gminy dotyczą szkół podstawowych oraz gimnazjum.

Stały spadek liczby urodzeń w ciągu ostatnich lat zaczyna w sposób istotny przenosić się na sferę edukacji. Zmniejszająca się liczba uczniów w szkołach podstawowych oznacza stopniowy spadek przychodów z budżetu gminy z tytułu subwencji oświatowej, co przy wzrastających kosztach utrzymania tych placówek powoduje coraz większe obciążenia finansowe dla lokalnego samorządu. Znaczne środki przeznaczone są na utrzymanie placówek, co ogranicza możliwości zakupu wyposażenia w tym pomocy dydaktycznych. Ponadto spadająca liczba urodzeń powoduje problemy z kompletowaniem kolejnych klas w niektórych szkołach.

Działania o charakterze doraźnym związane z łączeniem klas są coraz mniej skuteczne.

IX. Plan Rozwoju Lokalnego. Cel. Kierunki. Działania

CEL

Gmina Jordanów Śląski to bezpieczna gmina z dobrze wykształconym społeczeństwem, zapewniająca rozwój lokalnego rynku pracy w oparciu o małe i średnie przedsiębiorstwa.

KIERUNKI

**Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej
Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej
Rozwój obszarów wiejskich**

DZIAŁANIA

1. BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ

Budowa i modernizacja projektowanej i istniejącej infrastruktury technicznej stanowi jeden z najważniejszych elementów szeroko pojętego rozwoju Gminy. W ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski, programuje się następujące działania, zmierzające do kompleksowego rozwiązania istniejących problemów:

Działanie1: obejmować będzie budowę i modernizację infrastruktury technicznej w zakresie kompleksowego skanalizowania Gminy.

Działanie2: obejmować będzie modernizację infrastruktury technicznej w zakresie modernizacji stacji uzdatniania wody celem dostosowania jakości wody pitnej do norm unijnych.

Działanie 3 – obejmować będzie budowę i modernizację infrastruktury technicznej w zakresie systemów komunikacyjnych dróg gminnych oraz miejskich z całością infrastruktury okołodrogowej.

Działanie 4: obejmować będzie budowę i modernizację szeroko pojętej infrastruktury społecznej i sportowej.

Oczekiwane efekty. Wzrost konkurencyjności naszej Gminy. Polepszony zostanie dostęp przedsiębiorców i wiejskich gospodarstw domowych do infrastruktury technicznej. Zwiększona zostanie atrakcyjność inwestycyjna i turystyczna Gminy. Podniesiony zostanie standard życia mieszkańców, szczególnie na obszarze wiejskim. Realizacja celu wpłynie na poprawę jakości środowiska oraz przyczyni się do zmniejszenia różnic poziomu życia między Gminą a obszarem wiejskim.

Finansowanie. Na realizację celu planuje się środki własne i krajowe oraz pochodzące ze środków wspólnotowych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. W okresie realizacji Planu Rozwoju Gminy będą także realizowane inwestycje współfinansowane z zasobów Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz ze środków innych programów, których celem jest współfinansowanie zadań tego typu.

2. ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Celem jest kształtowanie warunków życia ludności zamieszkałej na obszarach wiejskich, które odpowiadają standardom cywilizacyjnym i pozwalają mieszkańcom wsi realizować ich cele ekonomiczne, edukacyjne, kulturowe i społeczne oraz mobilizacja mieszkańców wsi do podejmowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi. Okres realizacji: 2004 – 2006r.

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

Działanie 1 – ma na celu organizację warsztatów, seminariów i kursów doskonalenia zawodowego dla rolników. Szkolenia będą dotyczyć aspektów ekonomicznych, zarządzania gospodarstwem rolnym lub produkcją leśną, marketingu, korzystania ze środków pomocy strukturalnej, a zagadnień ochrony środowiska, krajobrazu i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Działanie 2 – Przygotowanie z inicjatywy mieszkańców wsi programu odnowy wsi oraz zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego (przeprowadzenie prac studialnych, inwentaryzacji zasobów, ekspertyz, spotkań mieszkańców wsi).

Przygotowanie opisu realizacji programu wraz z określeniem kosztów poszczególnych zaplanowanych przedsięwzięć budowlanych i harmonogramem realizacji. Przygotowanie prac projektantów, architektów, konserwatorów oraz doradztwa związanego z przygotowaniem programu odnowy wsi i zachowania oraz ochrony dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego

Działanie 3 – dotyczyć będzie realizacji zadań wynikających z opracowanego programu odnowy wsi m.in. w zakresie:

- remontu, budowy lub adaptacji oraz wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne – świetlice wiejskie, biblioteki, kościoły;
- remontu, budowy, urządzania placów zabaw, boisk sportowych, sal gimnastycznych przy szkołach, szlaków pieszych służących do użytku publicznego;
- przedsięwzięć związanych z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych oraz tradycyjnych zawodów;
- kształtowania centrów wsi poprzez remont lub budowę placów i parkingów;
- urządzania lub budowy elementów małej infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej w tym systemów informacji wizualnej;
- zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych w obrębie miejscowości;
- remontu obiektów zabytkowych użytkowanych na cele publiczne oraz miejscowych pomników historycznych;
- zakupu i remontu nie użytkowanych obiektów zabytkowych charakterystycznych dla tradycji budownictwa wiejskiego i adaptacji ich na cele publiczne;
- budowy i modernizacji dróg wewnętrznych;
- budowy indywidualnych systemów zaopatrzenia w wodę wraz z uzdatnianiem, systemów kanalizacyjnych, urządzeń zaopatrzenia w energię;
- instalacji indywidualnych stałych łącz internetowych;
- wzmocnienia systemu ochrony przeciwpożarowej;
- nadzoru architektów, konserwatorów zabytków i inżynierów nad realizowanymi w ramach programu pracami inwestycyjnymi i konserwatorskim.

Głównym beneficjentem będzie Gmina a odbiorcami pośrednimi wsparcia dostarczonego w ramach tego celu będą rolnicy i mieszkańcy z poszczególnych wsi na terenie naszej gminy.

Instytucje wspomagające realizację celu: Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Agencja

Nieruchomości Rolnych, Agencja Rynku Rolnego, Starostwo Powiatowe, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin Oddział Rejonowy.

Oczekiwane efekty. Wynikiem tego działania będzie podniesienie standardu życia na obszarze wiejskim. Podniesienie atrakcyjności turystycznej. Pobudzenie aktywności mieszkańców wsi na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną, kulturową i przyrodniczą. Zdobyte przez rolnika odpowiedniej wiedzy i umiejętności prowadzenia gospodarstwa.

Finansowanie. Na realizację celu planuje się środki własne i krajowe oraz pochodzące ze środków wspólnotowych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich i Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

3. POWIĄZANIE CELÓW Z DZIAŁANAMI PRZEZNACZONYMI DO REALIZACJI W RAMACH ZPORR ORAZ WSKAŹNIKI OSIĄGANIA REZULTATÓW.

Wszystkie zadania przyjęte do realizacji w ramach ZPORR objęte zostaną monitoringiem rzeczowym, który dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwi ocenę jego wykonania. Wskaźniki obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań są podzielone.

Dla wymienionych w Planie Rozwoju Lokalnego zadań, w ramach przynależności do poszczególnych priorytetów i działań ZPORR, określone zostały następujące wskaźniki monitoringu:

Nazwa wskaźnika do monitorowania	Wskaźnik
Poziom bezrobocia w gminie	%
Ilość działających firm	szt.
Ilość stworzonych miejsc pracy	szt.
Zatrudnienie w rolnictwie	Osoby
Całkowite zatrudnienie	Osoby
Zatrudnienie w rolnictwie do całkowitego zatrudnienia	%
Drogi	Km
Chodniki	Km

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski 2004 - 2006

Poziom zanieczyszczeń	Cm3
Poziom gazyfikacji	%
Współczynnik wykorzystania oczyszczalni	%
Liczba oddanych przyłączy	szt.
Liczba uruchomionych oczyszczalni socjalno bytowych	szt.
Liczba kilometrów dróg utwardzonych do ogółu dróg gminnych	%
Liczba kilometrów nowych dróg	km
Liczba kilometrów ciągów pieszych	km
Liczba gospodarstw agroturystycznych	szt.
Liczba km odnowionych lub wytyczonych szlaków turystycznych	km
Liczba nowych grup producenckich	szt.
Liczba zorganizowanych szkoleń ekonomicznych dla rolników	szt.
Liczba gospodarstw	szt.
Wielkość statystyczna gospodarstwa	ha.
Wartość produkcji zwierzęcej	tys. zł.
Wartość produkcji roślinnej	tys. zł.
Właściciele gospodarstw powyżej 55 lat/całkowita liczba właścicieli gospodarstw	%
Powierzchnia użytków rolnych/powierzchni całkowitej	%
Stosunek ilości melioracji podstawowych drożnych do ogółu tych urządzeń	%
Liczba km nowych urządzeń melioracyjnych, lub odnowionych	km

X. ZESTAWIENIE SUMARYCZNE INWESTYCJI GMINY JORDANÓW ŚLĄSKI

Planowane inwestycje	Rok 2004			Rok 2005			Rok 2006			2004 - 2006		
	Razem	Środki własne	ZPORR	Razem	Środki własne	ZPORR	Razem	Środki własne	ZPORR	Razem	Środki własne	ZPORR
1. Budowa hali sportowej w Jordanowie Śląskim	615.500	615.500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	615.500	615.500	0,00
2. Budowa oczyszczalni ścieków w Jordanowie Śląskim	0,00	0,00	0,00	1.600.000	240.000	1.360.000	1.500.000	225.000	1.275.000	3.100.000	465.000	2.635.000
3. Budowa kanalizacji sanitarnej w Jordanowie Śląskim	42.200	42.200	0,00	2.100.000	315.000	1.785.000	1.800.000	270.000	1.530.000	3.900.000	585.000	3.315.000
4. Rozwinięcie sieci wodociągowej oraz modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Jordanowie Śląskim	60.000	60.000	0,00	12.000	12.000	0,00	40.000	10.000	30.000	112.000	30.000	82.000
5. Budowa oświetlenia drogowego w Karolinie	0,00	0,00	0,00	30.000	4.500	25.500	0,00	0,00	0,00	30.000	4.500	25.500
6. Rozbudowa bazy informatyczno-komputerowej	21.664	21.664	0,00	95.000	35.000	60.000	80.000	20.000	60.000	196.664	76.664	120.000
RAZEM	739.364	739.364	0	3.837.000	606.500	3.230.300	3.420.000	525.000	2.895.000	7.954.164	1.776.664	6.177.500

Planowane inwestycje	w złotych*		
	Razem	Środki własne	ZPORR
Rok 2007			
1. Budowa kanalizacji sanitarnej w Dankowicach	850.000	212.500	637.500
2. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jordanowie Śląskim	1.000.000	250.000	750.000
3. Modernizacja dróg gminnych	500.000	500.000	0
Razem	2.350.000	962.500	1.387.500
Rok 2008			
4. Budowa kanalizacji sanitarnej w Glinicy	860.000	215.000	645.000
5. Budowa kanalizacji sanitarnej w Janówku	820.000	205.000	615.000
Razem	1.680.000	420.000	1.260.000
Rok 2009			
6. Budowa kanalizacji sanitarnej w Tomicach i Winnej Górze	1.100.000	275.000	825.000
7. Kontynuacja budowy dróg gminnych	400.000	100.000	300.000
Razem	1.500.000	375.000	1.125.000
Rok 2010			
8. Budowa kanalizacji sanitarnej w Popowicach i Biskupicach	1.200.000	300.000	900.000
Razem	1.200.000	300.000	900.000

Rok 2011			
9. Budowa kanalizacji sanitarnej w Wilczkowicach	1.520.000	380.000	1.140.000
10. Budowa i remont dróg gminnych	500.000	125.000	375.000
Razem	2.020.000	505.000	1.515.000
Rok 2012			
11. Budowa kanalizacji sanitarnej w Jezierzycach Wielkich i Mlecznej	1.200.000	300.000	900.000
Razem	1.200.000	300.000	900.000
Rok 2013			
12. Budowa kanalizacji sanitarnej w Pozarzycach I i II	830.000	207.500	622.500
13. Budowa kanalizacji sanitarnej w Piotrówku i Karolinie	1.200.000	300.000	900.000
RAZEM	2.030.000	507.500	1.522.500

Podane w tabelach koszty realizacji poszczególnych projektów mają charakter szacunkowy i mogą znacząco odbiegać od podanej wartości z powodu wielu czynników, m. in. przyjętych rozwiązań technologicznych, użytych przy realizacji materiałów, zmian zakresu planowanych do realizacji działań, zmian cen itp.

XI. WDRAŻANIE PLANU ROZWOJU GMINY

1. FINANSOWANIE

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Biorąc pod uwagę prognozę dopuszczalnej wysokości zobowiązań w poszczególnych latach i wysokość środków jakie mogą być wydatkowane bezpośrednio z budżetu, możliwości finansowe Gminy wskazują, że na realizację przyjętych celów zabezpieczą 25% wkładu w stosunku do uzyskanych środków wspólnotowych.

Zakłada się również, że nie wykonanie wszystkich zadań w latach 2004-2006 powoduje przesunięcie ich realizacji na lata następne.

2. ZARZĄDZANIE

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Planu Rozwoju Lokalnego Gminy będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje m.in.:

- zapewnienia zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowanie rocznych planów na temat wdrażania Planu,
- zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

3. INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY

Urząd Gminy jako instytucja wdrażająca Plan odpowiedzialny jest za:

- opracowanie i składanie wniosków,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami w Planie,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

XII. System monitorowania i ewaluacji Planu w Gminie Jordanów Śląski.

Instytucja Zarządzająca współpracuje z Wójtem, Sekretarzem i Skarbnikiem, których główną rolą będzie monitorowanie i ewaluacja przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie. W celu najbardziej efektywnego przeprowadzania obiektywnego procesu ewaluacji Instytucja Zarządzająca każdorazowo wybierać będzie najbardziej skuteczne narzędzie oceny. Zalecanymi narzędziami ewaluacji przeprowadzanej w systemie półrocznym i rocznym, jak również dostosowanymi do okresu programowania poszczególnych zewnętrznych źródeł finansowania zadań, w rozwoju lokalnym gmin o charakterze wiejskim są¹:

- ewaluacja ex-ante
- ewaluacja ex-post
- Analiza kosztów i korzyści
- Analiza kosztów i efektywności

Poniżej zaprezentowano wybrany katalog narzędzi służących ewaluacji przyjętych programów.

Typologia narzędzi monitorowania i ewaluacji projektów współfinansowanych z bezzwrotnej pomocy zagranicznej w kontekście Gminy Jordanów Śląski

- Czym jest ocena (ewaluacja)?
- Standardy oceny (ewaluacji)
- Kontrola-monitoring-ocena (ewaluacja)
- Cel prowadzenia oceny (ewaluacji)
- Rodzaje oceny(ewaluacji)
- Przeprowadzenie oceny (ewaluacji)

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie strukturyzacji

1. Analiza SWOT

2. Matryca logiczna

3. Metaplan

4. Mapa oddziaływania

¹ Proponowane narzędzia ewaluacji nie wykluczają zastosowanie innych technik przytoczonych w tekście.

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie obserwacji

- 1. Wywiady**
- 2. Kwestionariusze**
- 3. Zogniskowane wywiady grupowe**
- 4. Studia przypadków**
- 5. Obserwacja uczestnicząca (bycie uczestnikiem)**
- 6. Dane z systemu monitoringu**

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie analizy

- 1 Grupy porównawcze**
- 2. Systemy informacji geograficznej**
- 3. Modele makroekonomiczne**
- 4. Metody statystyczne**
- 5. Analiza shift-share**

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie oceniania efektów

- 1. Panel ekspertów**
- 2. Analiza wielokryteriowa**
- 3. Benchmarking**
- 4. Analiza kosztów i korzyści**
- 5. Analiza kosztów i efektywności**

- Kryteria wskaźników wykorzystywanych przy opracowywaniu, a następnie monitorowaniu programu lub projektu

Czym jest ocena (ewaluacja)?

przez ocenę (ewaluację) polityki, programu lub projektu należy rozumieć określenie wartości polityki, programu lub projektu w odniesieniu do wcześniej zdefiniowanych kryteriów i w oparciu o odpowiednie informacje.

Po pierwsze,

instytucja oceniająca ma odpowiedzieć na pytanie czy program (projekt) okazał się sukcesem czy też porażką.

Po drugie,

niezbędne jest przedstawienie przez instytucję zamawiającą odpowiednich kryteriów, precyzujących zakres przedmiotowy, przestrzenny i czasowy oceny (ewaluacji).

Po trzecie,

niezbędne są informacje zebrane przez zespół oceniający, które po analizie będą stanowiły podstawę do określenia wartości programu (projektu).

Standardy oceny (ewaluacji)

- **użyteczność** (ang. utility) - celem oceny (ewaluacji) ma być dostarczenie zamawiającemu praktycznych informacji na temat ocenianego programu; informacje te winny okazać się użyteczne z punktu widzenia instytucji zamawiających ocenę (ewaluację), np. przy wdrażaniu kolejnej generacji programów;
- **wykonalność** (ang. feasibility) - każda ocena (ewaluacja) musi być oparta na praktycznych procedurach realizacyjnych, uwzględniających ograniczenia czasowe, finansowe lub polityczne procesu ewaluacyjnego; musi być ona elastyczna w stosunku do potrzeb poszczególnych aktorów procesu oraz dostarczać wartościowych informacji za rozsądną cenę;
- **poprawność** (ang. propriety) - każda ocena (ewaluacja) musi być przeprowadzona w sposób zgodny z prawem, gwarantujący przestrzeganie standardów etycznych, uwzględniający dobro osób zaangażowanych w ocenę (ewaluację) oraz tych, których dotyczą jej wyniki. Kryterium poprawności dotyczy także profesjonalizmu podmiotów wykonujących ocenę (ewaluację) oraz wyników oceny (ewaluacji);
- **stosowność** (ang. accuracy) - przy przeprowadzaniu oceny (ewaluacji) winny być brane pod uwagę wyłącznie te informacje i czynniki, które mają znaczenie przy szacowaniu efektów programu, a zatem pozwalają na sformułowanie wiarygodnych wniosków.

Kontrola-monitoring-ocena (ewaluacja)

Kontrola to działania mające na celu porównanie istniejącego stanu z postulowanym z punktu widzenia prawa, ustalenie nieprawidłowości oraz przekazanie wyników w formie wniosków i zaleceń do uprawnionego organu. kontrolerzy badają najczęściej pewien wycinek danego programu.

Monitorowanie można zdefiniować jako proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i całego programu w aspekcie finansowym i rzeczowym, mający na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Monitoring obejmuje cały program (monitoring finansowy, monitoring rzeczowy),

Monitoring jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania programu (projektu). Celem monitorowania jest bieżące wykrywanie potencjalnych nieprawidłowości i ich korygowanie. (np. dlaczego nie stworzono 300 nowych miejsc pracy, tak jak zostało to założone w dokumentach programowych?).

Ocena (ewaluacja) może dotyczyć zarówno całego programu lub wyłącznie wybranego zagadnienia związanego z ocenianym programem.

Cel prowadzenia oceny (ewaluacji)

- zapis regulacji prawnych (w funduszach strukturalnych - rozporządzenie 1260/99, w kontraktach wojewódzkich - rozporządzenie w sprawie programu wsparcia), które zobowiązują instytucję odpowiedzialną za dany program do przeprowadzenia procedury ewaluacyjnej.
- Zasadniczym celem oceny (ewaluacji) jest stałe ulepszanie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane nie tylko w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z danym programem, lecz także zwiększania przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

cele prowadzenia oceny (ewaluacji)

- A. Kontrola nad działaniem władz publicznych oraz zwiększanie przejrzystości tych działań.
- B. Zwiększanie skuteczności i efektywności projektów i programów podejmowanych przez sektor publiczny;
- C. Kształtowanie kierunków i priorytetów działalności sektora publicznego;
- D. Poznawanie mechanizmów programów i projektów.

- **Rodzaje oceny (ewaluacji)**

- (1) klasyfikacja oceny (ewaluacji) ze względu na termin jej przeprowadzenia,
- (2) klasyfikacja oparta na przedmiocie oceny (ewaluacji)
- (3) klasyfikacja według celu jej przeprowadzenia.

(1) W zależności od terminu przeprowadzania oceny wyróżnia się:

- ocenę (ewaluację) ex-ante (ewaluację wstępną),
- ocenę (ewaluację) okresową, dokonywaną w trakcie realizowania programu (w przypadku programów strukturalnych jest to ocena (ewaluacja) w połowie okresu programowania)
- ocenę (ewaluację) ex-post (ewaluację końcową).

Ocena (ewaluacja) ex-ante, w połowie okresu programowania oraz ex-post programów a cykl zarządzania programami

EA 1		MT1	EP 1
	EA 2	MT 2	EP 2
		EA 3	EP 3
	PROGRAM 1	PROGRAM 2	PROGRAM 3
	Wdrażanie programu		
	Ocena (ewaluacja) ex-ante (EA), w połowie okresu programowania (MT) oraz ex-post (EP)		

W taki bowiem sposób wygląda przygotowanie, wdrażanie i ocena (ewaluacja) programów finansowanych ze środków funduszy strukturalnych.

(2) Jeśli weźmie się pod uwagę przedmiot przeprowadzanej oceny (ewaluacji), można wydzielić:

- ocenę (ewaluację) globalną (całościową),
- ocenę (ewaluację) tematyczną
- ocenę (ewaluację) szczegółową.

Przykładem oceny (ewaluacji) tematycznej może być wykonana na zamówienie Komisji Europejskiej ocena (ewaluacja) wpływu programów finansowanych z funduszy

strukturalnych na sektor małych i średnich przedsiębiorstw.
(3) ocena (ewaluacja) według celów jej prowadzenia.

- Cel poznawczy - głównym celem oceny (ewaluacji) w takim podejściu jest zwiększenie wiedzy zamawiającego oraz zainteresowanych partnerów na temat zasad działania programu lub projektu, poznanie wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów działających w programach, uzyskanie informacji dotyczącej efektów programu, jego sukcesów i niepowodzeń itp. Wiedza uzyskana w trakcie oceny (ewaluacji) poznawczej ma pomóc w wypracowywaniu polityki i programów w danej dziedzinie. Ocena (ewaluacja), której głównym celem jest cel poznawczy jest także wykorzystywana w badaniach naukowych prowadzonych w dziedzinie, której dotyczy program będący przedmiotem oceny (ewaluacji);
- Cel instrumentalny - głównym celem oceny (ewaluacji) w podejściu instrumentalnym jest wykorzystanie jej wyników i rezultatów do podejmowania decyzji związanych z realizowanymi programami. Cel instrumentalny wyraża się w dwojakiego rodzaju podejściu do oceny (ewaluacji). Przeprowadzenie oceny (ewaluacji)

Pracę zespołu ewaluacyjnego można podzielić na cztery etapy:

- A. Strukturyzacja - etap ten nie zawsze występuje przy realizacji zadania ewaluacyjnego. Jeśli cele oceny (ewaluacji) są zdefiniowane w precyzyjny i jednoznaczny sposób, członkowie zespołu ewaluacyjnego mogą od razu przystąpić do drugiego etapu realizacji oceny - obserwacji. Jeśli jednak zakres zadań jest niejasny lub pewne kwestie związane z ocenianym programem wymagają sprecyzowania, w początkowej fazie realizacji zadania ewaluacyjnego, konieczne jest między innymi określenie (ewaluacja ex-ante) lub przywrócenie logicznej struktury ocenianego programu.
- B. Obserwacja - na etapie tym dokonuje się określenia zakresu przedmiotowego i podmiotowego badań (np. z jakimi osobami należy przeprowadzić wywiad i na jaki temat) i na tej podstawie przystępuje do zbierania danych i faktów związanych z ocenianym programem.
- C. Analiza - po zebraniu odpowiednich danych zespół ewaluacyjny wykorzystuje odpowiednie techniki w celu interpretacji danych, ich porównania oraz szacowania efektów programu.

- D. Ocenianie (ang. judgement) - w ostatnim etapie ewaluacji dokonuje się oceny efektów programu w stosunku do określonych kryteriów (pytań ewaluacyjnych) oraz formułuje się syntetyczne wnioski i rekomendacje. Na tym etapie procesu ewaluacyjnego eksperci winni stwierdzić faktyczną jakość ocenianego programu. W fazie oceniania określa się przykładowo, czy stworzoną w ramach ocenianego programu liczbę miejsc pracy należy uznać za sukces programu czy też biorąc pod uwagę różne czynniki, mogła być ona znacznie wyższa.

W każdej z przedstawionej powyżej kolejnych faz oceny (ewaluacji) możliwe jest zastosowanie różnych metod ewaluacyjnych.

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie strukturyzacji

Analiza SWOT

Nazwa metody jest akronimem pochodzącym od angielskich słów: Strength (silna strona), Weakness (słaba strona), Opportunity (szansa) oraz Threat (zagrożenie).

Głównym celem metody w przypadku programów o charakterze społeczno-gospodarczym jest diagnoza czynników wpływających na rozwój danego państwa (regionu) lub sektora i na tej podstawie opracowanie strategii najkorzystniejszej z punktu widzenia przyszłego rozwoju.

Przykładowa analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom wykształcenia mieszkańców - Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna - Silny sektor małych i średnich przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> - Wysoka stopa bezrobocia - Duże zaniedbania w zakresie infrastruktury ochrony środowiska - Mała ilość dużych firm
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Zainteresowanie inwestorów regionem - Korzystne dla regionu zmiany podatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwzględnienie regionu w programie budowy autostrad - Wysokie oprocentowanie kredytów inwestycyjnych

Matryca logiczna

Metoda matrycy logicznej opiera się na identyfikacji oczekiwanych efektów projektu (programu) na poziomie produktu, rezultatu, oddziaływania szczegółowego oraz oddziaływania szerszego i przyporządkowaniu każdemu z tych poziomów wskaźników osiągnięć, dokumentów weryfikujących te wskaźniki oraz założeń warunkujących osiągnięcie celów.

Wkład (ang. input): oznacza zasoby zaangażowane przez beneficjenta w trakcie wdrażania danego programu lub projektu.

Produkt (ang. output): oznacza konkretne przedsięwzięcia zrealizowane w ramach danego programu lub projektu. Produkty mierzone są w jednostkach fizycznych lub finansowych (np. długość zbudowanej drogi, ilość MSP, które uzyskały pomoc doradczą, ilość przeprowadzonych szkoleń).

Rezultat (ang. result): oznacza bezpośrednie i natychmiastowe efekty programu lub projektu (skrócenie czasu podróży, zmniejszenie zanieczyszczeń przedostających się do środowiska, liczba nowych stanowisk pracy, liczba przeszkolonych osób) lub finansowych (wielkość zainwestowanego kapitału prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu, obniżenie cen połączeń telefonicznych itp.)

Oddziaływanie (ang. impact): odnosi się do konsekwencji danego programu lub projektu, wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów.

Przykładami wskaźników mogą być np. wielkość natężenia ruchu na drodze w rok po oddaniu jej do użytku, ilość nowych miejsc pracy stworzonych 12 miesięcy po zakończeniu programu wsparcia MSP w przedsiębiorstwach korzystających ze wsparcia, liczba uczestników szkoleń dla bezrobotnych, którzy znaleźli zatrudnienie w jakiś czas po zakończeniu programu.

Matryca logiczna

Cel	Wskaźniki osiągnięć	Źródła informacji	Założenia
Cel szerszy			
Cel szczegółowy			
Rezultaty			
Produkty			
Wkład (finansowy, ludzki)			

Strzałki na rysunku pokazują sposób czytania matrycy.

Metaplan

Moderator zadaje uczestnikom spotkania wcześniej przygotowane pytania i umiejętnie kierując dyskusją stara się uzyskać od zaproszonych gości ich opinie na poruszane kwestie.

Mapa oddziaływania

Podobnie jak w przypadku metaplanu, do udziału w tym etapie oceny (ewaluacji) zaprasza się grupę osób zaangażowanych w przygotowanie lub realizację programu. W przeciwieństwie do metaplanu, którą to metodę można zastosować w trakcie jednej sesji, mapa oddziaływania wymaga odbycia kilku spotkań.

Wskaźniki wykorzystywane przy opracowywaniu, a następnie monitorowaniu programu lub projektu winny spełniać określone warunki.

1. Trafności - wskaźnik winien być dostosowany do charakteru priorytetu (działania, projektu) oraz oczekiwanych efektów związanych z jego realizacją
2. Mierzalności - każdy wskaźnik winien być wyrażony w wartościach liczbowych, co umożliwi jego weryfikację po zakończeniu wdrażania
3. Wiarygodności - wskaźnik winien być zdefiniowany w taki sposób, aby jego ewentualna weryfikacja nie nastroczała trudności
4. Dostępności - wskaźnik powinien być łatwy do uzyskania

Metody ewaluacyjne stosowane w fazie analizy

Zjawisko deadweight polega na tym, iż zmierzone efekty realizowanego programu lub projektu zostałyby osiągnięte nawet wówczas, gdyby na danym obszarze lub w danym sektorze nie był realizowany program lub projekt będący przedmiotem ewaluacji. Aby ocenić wielkość efektu deadweight należy stworzyć sytuację, jaka zaistniałaby, gdyby program nie był realizowany i porównać ją z sytuacją, w której program jest wdrażany.

Małe przedsiębiorstwo otrzymuje środki na sfinansowanie inwestycji. W jej wyniku utworzone zostają nowe miejsca pracy, wzrasta sprzedaż przedsiębiorstwa, poprawia się jego pozycja konkurencyjna. Dane te, stanowią efekty brutto projektu.

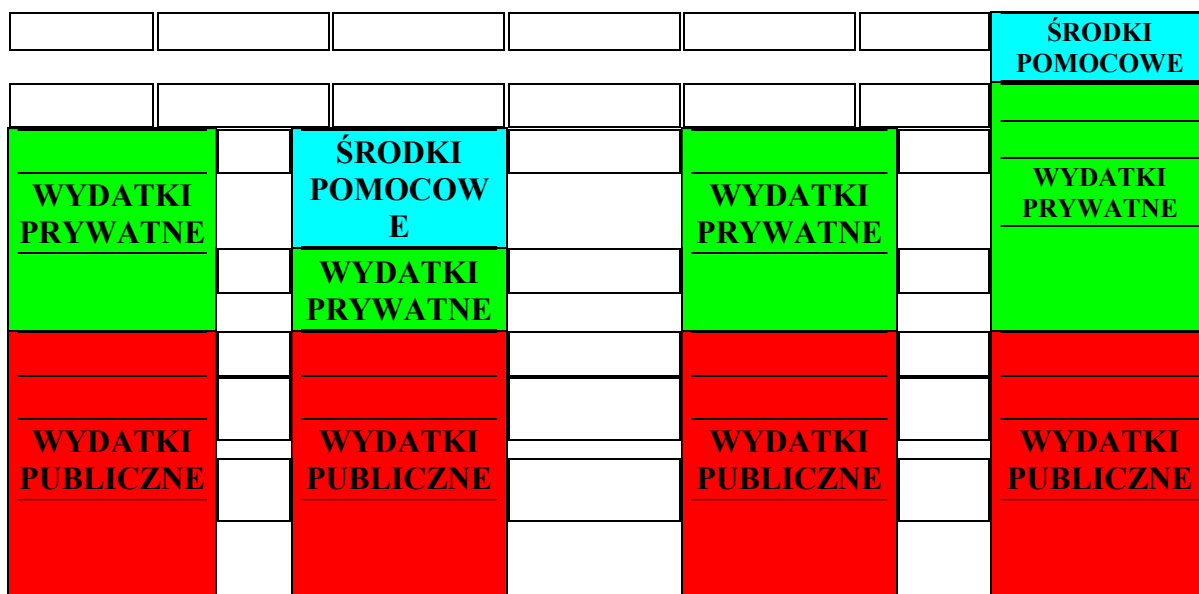
Okazuje się jednak (np. w wyniku wywiadu przeprowadzonego z przedsiębiorcą), iż dany projekt zostałby zrealizowany przez firmę, nawet wówczas gdyby nie została mu udzielona pomoc z programu.

Efekt netto projektu jest zatem zerowy, gdyż identyczne efekty zostałyby osiągnięte bez wsparcia zewnętrznego. Środki z programu powinny zostać zatem przeznaczone na finansowanie projektów, które bez takiego wsparcia nie zostałyby zrealizowane.

Efekt deadweight jest ściśle związany z zasadą dodatkowości,

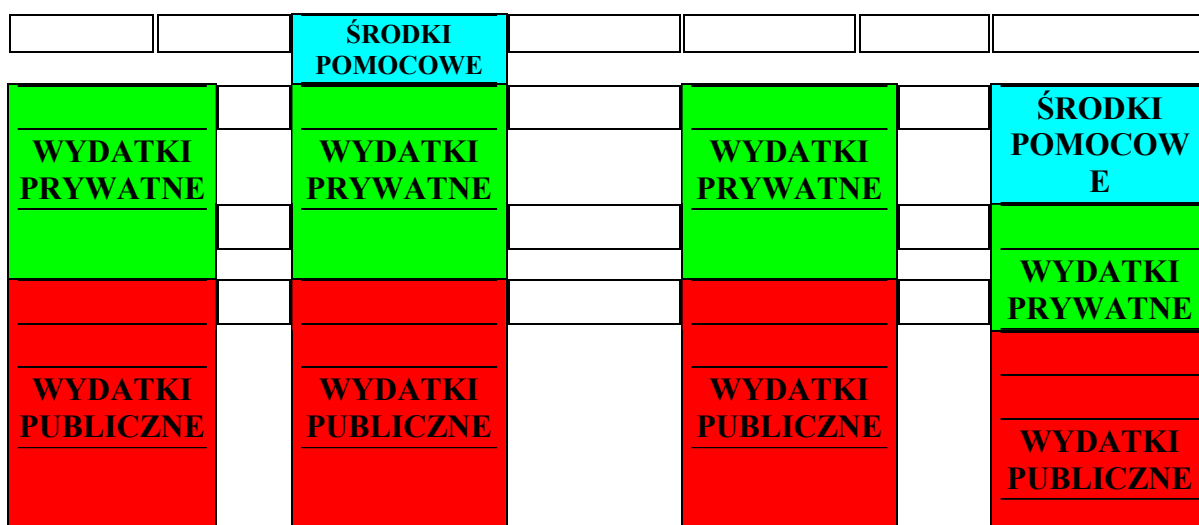
Zasada dodatkowości oznacza, iż środki publiczne (fundusze strukturalne) przekazywane w ramach danego programu nie zastępują dostępnych środków krajowych, lecz stanowią ich uzupełnienie, a zatem zwiększają całkowitą pulę dostępną na finansowanie danego typu działań.

Efekt dodatkowości, dźwigni oraz deadweight

100% efekt deadweight

Efekt dźwigni

100% dodatkowości

0% dodatkowości

Źródło: Komisja Europejska – Evaluating socio-economic programmes

Efekt substytucji (ang. substitution effect) polega na tym, iż beneficjenci programu lub projektu stają się bardziej konkurencyjni w stosunku do tych podmiotów działających na terenie obszaru objętego programem, które nie były beneficjentami pomocy.

Dotyczy to zwłaszcza działań związanych z rozwojem zasobów ludzkich. Przykładowo, na danym terenie jest realizowany program wsparcia dla absolwentów. Jego głównym instrumentem są różnego typu zachęty i ułatwienia dla pracodawców zatrudniających absolwentów. Efekt substytucji wystąpi wówczas, gdy pracodawca w miejsce dotychczas zatrudnionej osoby przyjmie do pracy absolwenta. Efekt brutto programu wynosi jedno nowe miejsce pracy dla absolwenta, efekt netto - zero nowych miejsc pracy (absolwent został zatrudniony kosztem osoby, która utraciła pracę).

Efekt zastępowania (ang. displacement effect) występuje wówczas, gdy pozytywne efekty wynikające z realizowanego programu i osiągnięte na obszarze objętym pomocą są związane z negatywnymi efektami występującymi na obszarze nie kwalifikującym się do wsparcia.

Przykładowo, jeśli w regionie wdrażany był program wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw, może nastąpić proces przenoszenia się przedsiębiorstw z regionu sąsiedniego na obszar, gdzie dostępna jest pomoc. Od liczby nowych miejsc pracy stworzonych w regionie korzystającym ze wsparcia (efekt brutto) odejmuje się miejsca pracy utracone w regionach sąsiednich, w związku z przenoszeniem się firm do regionu stwarzającego dzięki zastosowanym instrumentom pomocowym lepsze warunki rozwoju.

XIII. Sposoby oceny Planu

Skuteczność planu poddawana będzie bieżącej ocenie. Sprawowana będzie przez Instytucję Zarządzającą za pomocą wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów określonych w poszczególnych programach operacyjnych i w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i polityki Społecznej pt. „Wytyczne do tworzenia wskaźników monitoringu programów, priorytetów, działań i projektów oraz lista podstawowych wskaźników monitorowania w poszczególnych obszarach interwencji funduszy strukturalnych.

Informacja i promocja

Instytucja Zarządzająca zapewnia środki informacyjne i promocyjne w zakresie udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Wykorzystywane środki informacyjne i promocyjne będą miały na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i faktycznych odbiorców pomocy o możliwościach wsparcia ze strony UE oraz informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy unijnej dla poszczególnych projektów i rezultatach tych działań. Instytucja Zarządzająca obowiązana jest przestrzegać zasady wynikające z Rozporządzenia Komisji 1145/2003 i z zawartych umów.

Informowanie i promocja odbywać się będzie poprzez organizowanie szkoleń i konferencji na temat możliwości pozyskania środków unijnych. W prasie lokalnej i regionalnej, w telewizji i radiu regionalnym oraz w Internecie podawane będą systematycznie informacje na temat zaangażowania finansowego UE w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Planu.

XIV. Podsumowanie

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Jordanów Śląski jest jednym z podstawowych narzędzi programujących szeroko pojęty rozwój gminy; wytycza on i szczegółowo wskazuje kierunki rozwoju, jak również poszczególne działania podejmowane na rzecz Gminy Jordanów Śląski.

PRL dla Gminy Jordanów Śląski spełnia również funkcję informacyjną, poprzez realizację Strategia informacyjnej

Zadaniem strategii informacyjnej jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie Gminy Jordanów Śląski ,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Gminy,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Grupy docelowe odbiorców

Działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego będą uwzględniały specyficzne potrzeby wymienionych grup docelowych, jeśli chodzi o zakres informacji oraz użyte instrumenty w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności.

Opinia publiczna – powszechna wiedza na temat działań związanych z wdrażaniem oraz wykorzystaniem środków Unii Europejskiej służyć będzie prezentacji korzyści płynących z członkostwa we Wspólnocie, budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, jak również przyczyni się do poparcia dla inwestycji, których bezpośrednim beneficjentem będzie społeczność lokalna Gminy.

Beneficjenci - to osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy. Będą to:

- jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego,
- podmioty będące jednostkami podległymi samorządowi gminnemu bądź realizujące zadania jednostki samorządu gminnego,
- podmioty gospodarcze,
- organizacje zrzeszające przedsiębiorców,
- jednostki edukacyjne,
- organizacje pozarządowe,
- inne organizacje społeczne.

Kształtowanie wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego

Wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej uzależnione jest od poziomu świadomości w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego. W tym celu istnieje realna potrzeba konsekwentnego kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego.

Instrumenty strategii informacyjnej

Realizacji polityki informacyjnej służyć mają następujące instrumenty:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje – propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych i rezultatach wsparcia UE oraz usystematyzowania wiedzy;
- wizytacje projektów, ekspozycje projektów – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie realizacji inicjatyw z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej;
- informowanie o projektach oraz ich promocja przez beneficjentów – należy zadbać o przekazanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu Gminy, którzy będą odpowiedzialni za spełnienie wymogów w tym zakresie;
- serwisy internetowe – będą szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji dla potencjalnych beneficjentów i instytucji o aktualnych możliwościach skorzystania z pakietu pomocowego, zaś dla opinii publicznej stanowią kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach Planu Rozwoju Lokalnego i wsparciu ze strony
- publikacje, broszury informacyjne, ulotki, reklamy, plakaty, materiały audio-wizualne – ułatwiają w atrakcyjnej, przystępnej formie przybliżyć wiedzę na temat

dostępnej pomocy Unii Europejskiej, możliwości jej uzyskania, roli instytucji w zarządzaniu pomocą oraz roli Unii Europejskiej w tym procesie;

- współpraca z mediami – działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym i regionalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej. Działania podejmowane za pośrednictwem mediów będą miały formę artykułów i relacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych, reklam i ogłoszeń. Wszelka informacja o zasadach i procedurach związanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych powinna być przekazana w zwięzły i przystępny sposób.